aliquid eligere vel declarare. ⁊ adducit elegantem
doctrinam Barto. in. l. cum quidam. ff. de lega. ij.
vbi dixit dictat conſtitutio epiſcopalis ꝙ ſi exequu
toꝛ teſtamẽti fuerit negligens infra certum tempus
ꝙ exequutio teſtamẽti deuoluatur ad epiſcopũ loci
modo quidã fuit deputatus in teſtamẽto vt eligat
vel declaret pauperes ꝙ iſte pꝛopꝛie nõ eſt exequu-
toꝛ ſicut nec ille qui declarat. l. ſicuti. §. ſi queraṫ. ff.
ſi ſerui. vend. ⁊ ita hic reſidet dom. Abbas. ⁊ cũ hac
doctrina Barto. tranſiuit idem Abb. in. c. nos qui
dem de teſtamen. quã doctrinã do. Anto. noluit de
cidere in. c. tua nobis infra de teſta. ſed cum ea tran
ſiuit idem do. Anto. in. c. litteras de ſupp. negli. pꝛe
la. Ego eam examinaui ad plenum in. d. c. nos qui-
dem. ſed quo ad pꝛopoſitum noſtrum pondera quia
Barto. ibi videtur ſentire contrarium. dicit eniꝫ ꝙ
ille qui declarat vel ſententiat vt eſt iudex nõ diciṫ
executoꝛ ergo ſequiṫ ꝙ iſte in caſu noſtro non erit iu
dex. ſed exequutoꝛ niſi ſaluando dicas ꝙ Barto. lo
quitur ſumendo exequutoꝛeꝫ pꝛopꝛie ⁊ ſtricte. Sed
tu pondera papa ſciuit ⁊ veriſimiliter ſcire debuit ꝙ
aliud eſt eẽ iudicem ⁊ cognitoꝛem ⁊ aliud eſt eẽ exe-
quutoꝛem. vt in. d. l. exequutoꝛẽ. ⁊ in. d. l. ⁊ ſi nõ co-
gnitio ⁊ tamen hic appellat iſtum cognitoꝛem exe-
quutoꝛem pꝛo certo non niſi cum magno miniſterio
appellauit iſtum executoꝛem. Pondera etiaꝫ ꝙ om
nis qui facit aliquid ex quocunqꝫ officio neceſſario
dicitur eſſe exequutoꝛ tex. eſt in. l. qui erat heres. ff.
fami. herciſ. Pondera etiã ꝙ aut res ſuper qua da
tur quis exequutoꝛ eſt diſponenda ⁊ non eſt diſpoſi
ta exequutoꝛ quis non eſt niſi pꝛius rem diſponen-
dam diſponat ⁊ per conſequens habebit cognoſce-
re. Si autem res eſt iam diſpoſita ⁊ datur executoꝛ
tunc non habet cognoſcere ex quo datur rei diſpoſi
te ⁊ non rei diſponende. quia ſi rei diſponende tunc
habet cognoſcere ⁊ iudicare ⁊ poſtea exequi ſi con-
demnet iſta ſunt pulcra verba domini Bald. in. d.
l. executoꝛem. in pꝛincipio. non enim magnoꝛuꝫ do-
ctoꝛum tacebimus nomina ⁊ eoꝛum nobis appꝛopꝛia
bimus ingenia vt faciunt quedã humane beſtie at-
tribuentes ſibi laboꝛes alienos deus laudem eoꝛum
ne tacueris. Cum ergo in caſu huius decretalis iſte
executoꝛ fuerit datus rei diſponende ⁊ nõ rei diſpo
ſite quia adhuc non erat cognitum de negotio pꝛin
cipali. ergo iſte executoꝛ habet cognoſcere ⁊ iudica
re ⁊ poſtea exequi ſi condemnat ⁊ ſic videtur hic ca-
ſus quem nouiſſimus ego conſidero ꝙ iudex dele-
gatus ab oꝛdinario ⁊ ſic ab inferioꝛi a pꝛincipe recu
ſato ſuſpecto poterit non ſolum de cauſa delegata
cognoſcere ⁊ iudicare ſed etiam exeq ⁊ pꝛopter hoc
papa hic appellat iſtum exequutoꝛem ab effectu exe
quendi nam vt voluit phyloſophus in quarto me-
taphyſice nomina ⁊ cognomina ſunt rebus conſonã
tia. xvj. q. i. c. ſi cupis. ⁊. xxxiij. q. ij. c. ãmouere. diciṫ
ſi re fueris nec nomen habere mereris. Et pꝛopter
hoc papa hic appellauit iſtum exequutoꝛem exeque
tur enim ſuam ſententiam per illam regulam ꝙ exe
quutoꝛ datus rei diſponẽde cognoſcit iudicat ⁊ exe
quitur ſi condemnat ⁊ faciat ꝙ voluit Saly. in. l. ſi
vt pꝛoponis. C. de exequu. rei iudi. ⁊ habet rationeꝫ
in ſe hoc dictum quia ex quo eſt recuſatus vt ſuſpe
ctus iudex oꝛdinarius pſumitur etiam eſſe ſuſpectꝰ
circa exequutionem qꝛ poſſet excedere modum ĩ exe
quendo iuxta not. in. l. ab executione. C. quoꝝ app.

non reci. licet ergo doctoꝛes laboꝛent mirum ĩmo-
dum hic ⁊ in clemen. ⁊ ſi pꝛincipalis aṫ in cle. audi-
toꝛ de reſcrip. ⁊ in. l. a diuo pio. in pꝛincipio. ff. de re.
iudi. vtrum delegatꝰ inferioꝛis a pꝛincipe poſſit exe
qui ſuam ſententiam vt dicamus ꝙ delegatꝰ ab oꝛ
dinario recuſato ſuſpecto poterit ſuaꝫ ſententiã exe
qui. ⁊ eſt nouum dictum ⁊ noua inuẽtio ad iſtũ tex.
⁊ eſt cõtra cõmunem opinionẽ doctoꝛũ. Et ſi qſpiaꝫ
dixerit ꝙ iſte intellectus confunditur per illum tex.
ad fi. vbi pꝛobatur ꝙ epiſcopus exequetur ſenten-
tiam latam a ſuo delegato erit pꝛo certo difficile re
ſpondere ad iſtum tex. ⁊ nõ erit aliud niſi auferre cla
uam de manu Herculiſ. ſed reſpondebo ſup illo ver
ſiculo ⁊ pꝛo nunc dico ꝙ ſi ſubtiliter ponderetur nõ
pꝛobant cõmunem intellectum doctoꝛum. qꝛ dicit
ipſius ſolicitudine complecantur non dicit ipſius exe
quutione. tene menti quia noua deus ſuppꝛemꝰ lau
detur in ſecula. Et opponit contra iſtum verſi. do-
minus Petrus de ancha. hic ꝙ videtur ꝙ iudex re
motus ratione ſuſpitionis non poſſit delegare cau-
ſam quia iuriſdictio eius ẽ impedita ergo ⁊ iuriſdi
ctio alterius dependens ab eo impedita videtur. c.
romana. de officio oꝛdi. lib. vj. vbi epiſcopo excõmu
nicato ⁊ ſic a iuriſdictionis exercitio ſuſpenſo per. c.
ad appꝛobandum de re iudi. eius vicariꝰ non cogno
ſcit cum eiꝰ iuriſdictio a pꝛincipali depẽdeat. naꝫ vi
tium in radice inficit pꝛopaginem. i. q. i. c. vulnerato
maxime quia delegatus fungitur vice delegantis. l.
⁊ quia. ff. de iuriſdi. om. iudi. ideo dicimꝰ ꝙ illud qḋ
quis per ſe facere non poteſt nec p alium. c. iudex. ḋ
officio deleg. lib. vj. ex his videtur ꝙ iſtḋ. c. male di
cat. Soluit do. Petrꝰ ꝙ quidam ẽ defectus concer
nens ⁊ afficiens iuriſdictionẽ vt ẽ excõmunicatio. ⁊
ita loquatur. d. c. romana cũ concoꝛdancijs ſuis q-
dam eſt defectꝰ cõcernens pſonam ⁊ talis defectus
ad aliam pſonam nõ extenditur vt ẽ ſuſpitio ḋ qua
hic pꝛo quo allegat. c. ſi cõtra vnũ. de offi. dele. lib.
vj. vbi epiſcopꝰ de iuſticia vel iniuſticia ſui vicarij ñ
cognoſcit. ſed de ſuſpitione cõtra ſuũ vicariũ allega
ta cognoſcit qꝛ iuſticia cõcernit iuriſdictionẽ q̃ eadẽ
fingitur in pſona vtriuſqꝫ ſed ſuſpitio cõcernit pſo
nam ⁊ vicia pſonalia nõ extenduntur ad alias pſonaſ
l. vicia. C. de acqui. poſſ. ⁊ exaltat ſe do. Petrꝰ ſup
hoc dicẽs hanc cõſiderationẽ foꝛe ſuam ⁊ nouã ⁊ ſic
ex ſua officina iuxta illud Ouidianũ. Inuẽtũ ẽ me
dicina meum. Tu pondera qꝛ melius videṫ dicẽdũ
ꝙ in iudice oꝛdinario cõcurrunt duo vꝫ ꝙ per ſe co-
gnoſcat ⁊ iudicet vel per aliũ. põt enim cãm delega
re. l. i. C. qui pꝛo ſua iuriſdictione. c. vt litigantes de
officio delega. lib. vj. licet ergo p recuſationẽ nõ poſ
ſit cognoſcere ⁊ iudicare in cã pꝛincipali qꝛ ad hoc
tendit illa recuſatio nõ tamen tollit aliam poteſta-
tem quã de iure hꝫ vt cauſam deleget alteri. ⁊ ideo
licet ſit repulſus a iudicãdo non tñ ẽ repulſus a de-
legãdo. iſta. n. ſunt diuerſa. iudicare ⁊ delegare. ⁊ iḋ
licet in oꝛdinario ſit infecta radix quo ad iudican-
dum. non tamen eſt infecta quo ad delegandum et
iſta eſt vera ſolutio ad illud cõtrariũ obmiſſis ſom
nijs Petri de ancha. Sed vnum erat recitatione ⁊
auditu dignum opponere contra iſtum tex. ⁊ ſimiles
ꝙ iudex recuſatus non poſſit delegare quia ipſo iu
re eſt pꝛiuatus iuriſdictione tam quo ad cogno-
ſcendum quam quo ad delegandum. iſte eſt caſus
vnicus in iure in. l. vnica. C. ſi quacunque pꝛeditꝰ

poteſt ⁊ ſic confunditur iſte text . ⁊ ſimiles per il-
lum tex. niſi ſoluendo dicas illum caſum foꝛe ſpe-
cialez in quo iudice exiſtente ſuſpecto iuriſdictio eiꝰ
tranſlata eſt in alum ⁊ ita limitabis iſtū tex. ⁊ ſimi-
les. Not. ibi aut ſi hoc actoꝛ refugerit ꝙ actoꝛ op-
ponens iudicē oꝛdinariū ſuſpectum poteſt adire ipſ
iudicē pꝛincipalē ⁊ petere vt deputet iudicē delega-
tū ſibi ⁊ aduerſario ſuo ad arbitros eligendos ꝙ ſi
recuſet poterit appellare parte ad hoc citata. c. cum
ſpāli. de appel. xj. q. i. c. peruenit. ſm Uincen. ita hic
colligit Petr. de ancha. ſed do. Anto. colligit pꝛa-
cticā procedēdi quādo recuſaꝛ oꝛdinarius qꝛ ſi re-
cuſaꝛ a reo ipſe dat aliū delegatū ſi recuſaꝛ ab acto
re datur iudex qui cōpellit partes mutuo cōſenſu iu
dicem eligere ⁊ ſm hoc not. ꝙ actoꝛ poteſt recuſare
iudicem vt ſuſpectū ſicut ⁊ reus ſm vnū intellectuz
ſed ſm aliū intellectū habemꝰ pꝛacticā procedendi
quādo recuſaꝛ iudex oꝛdinarius a reo qꝛ datur de
legatꝰ. ⁊ ſi ille delegatus recuſaꝛ ab actoꝛe tunc ne
in infinitū contingat recuſationē fieri cōpellunꝛ par
tes mutuo conſenſu iudicē eligere. ⁊ ex hoc nota iu
dicē ſubꝛogatuz loco recuſati a reo poſſe recuſari ab
actoꝛ ſubſiſtēte cā legitima recuſādi ita hic colligit
do. Anto. nō tamē aperit que pꝛactica ſit verioꝛ an
pꝛima an ſecūda. Sed do. Car. hic colligit ꝙ actoꝛ
poteſt recuſare iudicē oꝛdinariū. ⁊ in hoc dicit iſtuz
tex. foꝛe vnicū ⁊ ſing. in iure. ⁊ adducit qđ habeꝛ in
c. ſtatutū. § cum aūt. in glo. de reſcrip. lib. vj. ſed po
ſtea opponit ꝙ actoꝛ nō poſſit recuſare iudicē oꝛdi
nariū cuz in eū iam cōſenſerit eū adeūdo. c. inter mo
mona. infra de re iudi. refert glo. iij. intelligere iſtū
verſi. duobꝰ modis. pꝛimo vt ſit ſenſus ꝙ actoꝛ pōt
recuſare oꝛdinariū ⁊ tūc ipſe oꝛdinariꝰ cōmittet cāz
alteri ⁊ tūc obſtat cōtrariū. ſed intellige ꝙ actoꝛ re-
cuſauit ante ꝙ̄ cōſentiret in iudicē oꝛdinariū vt di
xit Uincen. vt qꝛ per pꝛiꝰ actoꝛ dixit iudici dn̄e ha
beo cām ꝯtra. P. ⁊ qꝛ vos habeo ſuſpectū peto iu
dicē dari aliaſ appello ad archiepiſcopū ⁊ ſi ibiꝛ ad
arbitros citabitur aduerſariꝰ vt interſit qꝛ cōtra eū
recuſaꝛ argu. d. c. cū ſpāli. ⁊ d. c. ꝑuenit. xj. q. i. ⁊ qđ
dicit Uincen. de appellatione nō procedit qꝛ ſuſpi-
tio eſt legitima cauſa recuſandi ſed nō appellādi. c.
ad hec cū ibi not. de appel. vnde intellige ꝙ appella
bitur ad archiepm̄z ſi epiſcopꝰ grauat volēdo per ſe
cognoſcere. ſecūdo intelligit glo. ꝙ hic actoꝛ nō re-
cuſat oꝛdinariū. ſed executoꝛē ideſt delegatū ab eo
deputatū ⁊ hoc quādo ſine mutuo conſenſu datus
fuit vt in glo. ⁊ dicit do. Car. ꝙ vterqꝫ intellectꝰ ſu
ſtineri pōt. ſed do. Abbas refert hic iſtas duas pꝛa
cticas ⁊ iſtos duos intellectus. ⁊ dicit ꝙ pꝛima ſibi
nō placet vt ponaꝛ diuerſitas inter eū ⁊ actoꝛē ꝙ eſt
cōtra regulā nō licet actoꝛi lib. vj. c. i. de mutuis pe
tit cum ſimili. ideo ſequiꝛ ſecundā pꝛacticam ꝙ ſi iu
dex oꝛdinariꝰ recuſaꝛ a reo datur delegatꝰ . itē ſi re
cuſatur ab actoꝛe. ſed ſi iſte delegatus ſubꝛogatꝰ in
locum recuſati recuſaꝛ ab actoꝛe. tunc in infinitum
cōtingat recuſationē fieri compellunꝛ partes mutuo
conſenſu ſibi iudicem eligere cui oꝛdinarius ipſe de
legabit cauſam ⁊ idem dicit ſi recuſetur a reo. vnde
ſenſus littere eſt ꝙ ſi iudex oꝛdinarius vt ſuſpectus
recuſetur dabitur delegatus. ſed ſi iſte delegatꝰ ite
rum recuſetur ne contingat recuſationem fieri in in
finitum compellantur partes iudicē ſibi elligere po
ſet tamen a pꝛincipio iudex ſi vellet de mutuo con-
ſenſu partiū delegatū iudicem deputare. c. ſuper q̄-
ſtionum. §. nos autem. de officio delega. ita hic quie
ſcit do. Abbas. ⁊ etiam colligit ꝙ epiſcopo recuſa-
to nō ſuccedit archiepiſcopus in iuriſdictiōe ſua. ſꝫ
ipſe recuſatꝰ dat iudicem ⁊ ſeruabitur diſpoſitio. c.
cum ſpāli de appell. ſed an ipſo negligente exercere
iuriſdictionem recurratur ad archiepiſcopū. vt not.
in. c. paſtoꝛa. de offi. oꝛdi. ⁊ in. c. nullꝰ. de iure patro.
⁊ in glo. c. i. de ſupp. ne. pꝛelato. lib. vj. hoc ipſe non
examinat hic in lectura ſed refert ſe examinare ple-
ne in repetitione. ⁊ dicit ſe concludere ꝙ nō de quo
dicendū vt i dictis locis ꝑ ſcribētes ⁊ hic per euz in
repetitione foꝛte aliquid dicā circa hoc eſt. n. nimis
onerata hec decretalis in ſua materia . Stat mo-
do difficultas ex pꝛedictis qs intellectꝰ ⁊ que pꝛa-
ctica ſit verioꝛ quo ad iſtū tex. Tu pōdera qꝛ nemo
ſcribentiū inducit iſtū tex. quomodo ex eo poſſit da
ri hec duplex pꝛactica mihi videꝛ poſſe colligi hoc
modo nā hic dicitur vel ſi hoc actoꝛ refugerit ꝙ v̄-
bum referꝛ ad oīa pꝛecedentia qꝛ vnum determinās
ſequens duo detērminabilia pariter referꝛ ad vtrūqꝫ
l. i. C. de liber. ꝑteritis. l. i. C. de diuerſis reſcrip. c. ij.
requiris de appell. ſed hic ꝑcedunt illa duo vꝫ recu
ſatio iudicis oꝛdinarij. ⁊ delegatio iudicis in locum
recuſati ergo illō verbū actoꝛ refugerit refertur ad
vtrunqꝫ. argu. l. ſi legatariꝰ. ff. de lega. iij. ⁊ l. iā hoc
iuꝛ. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ per conſequēs infirmitas
ingenij eſt querere que pꝛactica ē verioꝛ per iſtū tex.
poteſt ergo actoꝛ recuſare iudicē oꝛdinarium. vt di-
xit Uincen. ⁊ pꝛacticabitur ita. vt dictum ē ⁊ pote-
rit recuſare delegatū datum in locum recuſati. ⁊ eo
dem modo poterit reus. quia nō debent ad imparia
iudicari. l. fi. C. de fructibus ⁊ litis expen. ⁊ ſm hoc
non erit dare illud inconueniēs ꝙ actoꝛ ⁊ reus iudi-
centur ad imparia. ⁊ ſecūdum hoc iſta littera eſt pla
na ſine nodo ⁊ ruga. videtur tamen ꝙ alia pꝛactica
magis congruat huic littere. ⁊ ꝙ iſte tex. non pꝛobet
ꝙ actoꝛ poſſit recuſare iudicem oꝛdinarium licet di
ctum in ſe ſit verū per. d. c. ſtatutum . §. cum autem.
nam illud pꝛonomen hoc pꝛopꝛie eſt demōſtratiuum
ad oculum coꝛpoꝛis ⁊ immediate repꝛeſentat illud
ad quod refertur licet aliquando ſit demonſtrati-
uum intellectus iuxta illud quod habetur in pꝛimo
eneydos. Hic pietatis honos ⁊c. ⁊ in vj. eiuſdem
hoc opus h c laboꝛ. ⁊ quod voluit glo. ⁊ Barto. in
l. i. in pꝛincipio. ff. de oper. no. nunt. ⁊ Bal. in pꝛima
conſtituti. C. ⁊ per conſequens magis referetur ad
clauſulam pꝛoximam ⁊ imediatam quia illam vide
tur repꝛeſentare ꝙ̄ ad remotam ⁊ imediatam. arg.
eius qđ voluit glo. in. l. ſi idem cum eodem. §. fina. ff
de iuriſdi. o. iudi. ⁊ in. c. i. de pꝛeſcrip. lib. vj. ⁊ in cle.
ne romani. de elec. ⁊ ſunt ſatis coloꝛata iſta ſed pꝛi-
ma expoſitio mihi videtur verioꝛ. Nota ibi mutuo
conſenſu optimam cautellam ad excludendum fa-
cultatem recuſandi iudicem ſuſpectum vt cōmuni
conſenſu partium detur iudex quia non poſſunt par
tes recuſare eum in quem conſenſerunt iuxta illud
Eſopi. Emptum longa pꝛece ferte magiſtrum . niſi
legitima cauſa ſuperueniente. c. inter mona. de re. iu
di. c. inſinuante. ⁊. c. ſuper queſtionum. de officio de
lega. ⁊ dicit hic dominus Abbas ſe intelligere iſtū
tex. vt cōpellanꝛ ſibi eligere iudicē mutuo ꝯſenſu ꝙ
fuerit introductū ad cautellā ⁊ ū ad neċcitatē. qꝛ ſic
ꝓmo delegat ſine ꝯſenſu ptiū ita ⁊ ſo ⁊ vlteriꝰ rec-

uata tamē facultate recuſandi.argu.eorum q̄ nota.
in.d.c.ſup queſtionū.§.nos autē.do.Anto.vƺ ſenti
re hoc hic inquantū dicit eſſe cautellaʒ ꝙ interueni
at conſenſus partiū ergo non ē neceſſitas.⁊ allegat
d.c.ſup queſtionū.§.intētionis.⁊ in amplioꝛib⁹ ver
bis tenet hoc do.Abb.hic ī apparatu hui⁹.c.ſʒ mi-
hi vƺ ꝙ ſit neceſſitas ⁊ non ſit cautella ꝙ interueni-
at mutuus ꝯſenſus partiū.nec curo allegarẽ.c.iudex
de offi.delega.lib.vj.vbi tex.loquitꝛ neceſſitatiue cū
dicit nō pōt quo caſu negatiua p̄cedens verbū po-
teſt inducit neceſſitatē.vt voluit glo.in.c.i.ō regu.
iur.in.vj.⁊ in cle.diſpendioſā.ō iudici.q2 do.Abb.
hic rn̄det ꝙ loquitur in delegato cui⁹ iuriſdictio eſt
debilioꝛ.nec curo allegare.c.cum ſpāle.de appel.in
ver.ſtatuimus.vbi ponitur neceſſitas q2 do.Abb.
rn̄det ꝙ verbum ſtatuimus apponitꝛ ibi conſultiue ⁊
ad hoc adducit glo.in.d.c.ſuper q̄ſtionuʒ.§.nos aūt
que dicit ꝙ nō ſtatuendo.ſed conſulendo.q2 iſta tri
ta ſunt ⁊ ad ea rn̄ſum eſt per do.Abb.ſed nouiſſim⁹
ego dico foꝛe hic caſum in terminis in fi.verbis vbi
dicit vt modis omnib⁹ cōpleatꝛ q̄cquid ab illis fue
rit diffinitū.Uult ergo ſimpliciter ꝙ ſnīa lata ab eiſ
mandetur executioni oībus modis ⁊ ſic omnino ⁊
p̄ciſe ⁊ hoc non contingit ex alio niſi q2 partes mu
tuo conſenſu ⁊ confidenter elegerunt illos in iudices
ad hoc ergo ut omnino ſit ratum ⁊ firmū, ꝙ diffini
tum fuerit per eos requiritur mutuus cōſenſus par
tium.⁊ per conſequens non poterit appellari.⁊ ad-
duco vnum quod vobis videbitur nouum.naʒ in.l.
iubemus.C.de appella.tex.dicit omnino rata ſit.et
glo.ibi dicit ꝙ nō poteſt appellari.⁊ ibi Angel.col-
ligit caſum.fuit de mutua partiū voluntate cōmiſſa
cā cōſulenda duob⁹ p̄claris iuris.tex.ibi dicit ꝙ cō
ſiliū eoꝝ oīo ratum ſit ⁊ glo.ibi dicit ꝙ nō appella-
bitur ab illo cōſilio ex quo electi fuerūt ō uoluntate
partiū.Cū ergo in caſu huius.c.ponanꝛ ſimilia ver
ba q2 dicitur oībus modis compleatur quicquid ꝑ
eos fuerit diffinitū q2 ſequitꝛ ꝙ ab eoꝝ diffinitione
nō appellabitur ex quo ergo oīo ratum ē diffinitum
ab eis neceſſario requiritꝛ mutuus ꝯſenſus partium
⁊ foꝛte in hoc defecit illuſtre īgeniū antiquoꝝ ⁊ mo
dernoꝝ q2 ſm hoc eſt hic caſus ꝙ nō poterit appel-
lari a diffinitione eoꝝ quando electi ſunt ō uolunta
te partiū cōiuncta.d.l.iubemus.multi tamē erunt q
nō capient hanc doctrinā.ſed pꝛo certo coniungēdo
d.l.iubemus.doctrina eſt vera maxīe ītelligēdo.iſtū
tex.in ver.iudices.i.arbitros.ut iā multi hic ita ex-
ponunt ꝙ iſti quib⁹ epiſcop⁹ cōmittit vices ſuas ſūt
arbitri.Facit in argu.lex diem pꝛoferre.§.ſtari.ff.ō
arbit.ſed Jo.an.dicit ꝙ verius ē dicere ꝙ ſint iudi
ces ꝙ magis congruit huic littere inquātū dicit q̄c
quid fuerit diffinitū.ſi.n.eſſent arbitri nō haberent
cauſam diffinire.ſed dūtaxat articulū recuſationis
niſi aſſumerenꝛ ad totam cauſaʒ.⁊ tunc litigantes
ad hoc nō ſunt cogendi cum etiam quis nō cogatur
ſtare ſnīe arbitri niſi metu pene.c.ꝑ tuaſ.de arbi.In
nocen.tamen dicit cōtrariū in.c.liceʒ.ī.eo.ſed pꝛimū
dictū eſt verius ſm do.Cardi.vt intelligaꝛ de iudi
cib⁹ qui remittit ſe ad dicta ſua in.d.c.licet.⁊ ideo
ſiue iſte tex.intelligaꝛ in arbitris ſiue intelligaꝛ ī iu
dicib⁹ ex quo diffinitū ab eis debet modis oīb⁹ mā
dari executioni ideo neceſſe ē ꝙ fiat ellectio mutuo
cōſenſu partiū tene menti q2 nemini fuerunt reuela
ta vſqʒ ad hec ſecula.deo demus gloꝛiam. ¶ Et ſi

q̄ſpiam opponat de eo q̄ō dicitur hic in ver.ſeruata
lege vnde limitatur iſte tex.ſalua legis diſpoſitione.
ſed iure cauetur ꝙ appellatio ē ītroducta aduerſus
iniqua grauamina.l.i.ff.de app.c.omnis opp̄ſus.ij.
q.vj.ergo per iſta v̄ba nō eſt ſublata appellatio.Et
opponi poſſet de eo quod voluit Bald.in.l.ij.C.ō
appel.vbi dixit ꝙ ſi pꝛinceps cōmittit mihi cauſam
cū plena ⁊ omnimoda p̄tāte ꝙ nihilomin⁹ nō videꝛ
remota appellatio niſi nominatiʒ remoueaꝛ cū ergo
hic nominatim non remoueaꝛ ergo ſequitꝛ ꝙ poterit
appellari.q2 ad iſta poſſet facile reſpōderi ꝙ illa ver
ba ſeruata lege referunꝛ ad.l.loquentem de execu
tione fienda poſt quadrimeſtre tempus.c.querēti ō
officio delega.⁊ in iuribus allegatis hic in glo.⁊ ad
illud dictum Bal.reſponde ꝙ ſatis nominatiʒ re-
mouetur quando dicitur modis omnib⁹ complea-
tur.argu.l.i.⁊.ij.§.de liber.⁊ poſtu.⁊ facit tex.⁊ gl.
in.d.l.iubemus.C.de appella.¶ Ultimo not.ibi ip̄ſ
us ſolicitudine compleatur q2 quottidie conſueuit
allegari iſte tex.ꝙ oꝛdinarius vt ſuſpectus recuſatuſ
a cauſe cognitione remotus debet exequi ſnīam ſui
delegati ⁊ ex hoc colligunt quidam argu.ꝙ delega
tus inferioꝛis a pꝛincipe ſuam ſententiam exequi nō
poteſt ſed pꝛo eius exequtione aditur iudex oꝛdina-
riuſ.⁊ ex hoc ⁊ ex tex.no.ꝙ licet oꝛdinarius ſit ſuſpe
ctus nō valet reſpectu ſuſpitiōis reppelli ab actu exe
quendi hinc ē ꝙ exequutoꝛ non valʒ ut ſuſpectus re
cuſari.vt in.c.nouit.⁊.c.pꝛopoſuit de app.⁊ adducit
do.Abb.ſingu.dictuʒ Inno.in.c.ex parte de verb.
ſigni.vbi dixit iudicē poſſe vindicare pꝛopꝛiam in-
iuriam notoꝛie ſibi illatam cū hoc caſu poti⁹ ſit exe
quutoꝛ q̄ꝫ iudex q2 exequitꝛ penā a iure interpoſitaʒ
iō nō vʒ vt ſuſpectus recuſari ꝙ dicit limitandū ſm
ea que ip̄e dixit in.c.cū venissent de iudic.tu de hoc
vide Barto.in.l.apertiſſimi.C ō iudici.⁊ vide que
dixi in.c.ſuſpitionis de officio deleg.⁊ in.d.c.cū ue
niſſent.Pꝛo certo mihi videtur ꝙ iſte tex.n̄ pꝛobet
hanc cōmunē doctrinam docto.ꝯnimo delegat⁹ a
iudice ſuſpecto exequeꝛ.tex.eſt hic ī ver.exequutoꝛ
deputetur vocat eum ſic ab effectu exequēdi.⁊ ha-
bet rōnem in ſe hoc dictum meum q2 ex quo ē ſuſpe
ctus in pꝛincipali videtur ꝙ etiam ſit ſuſpect⁹ in exe
quēdo.poſſet enim excedere modū exequendi ⁊ p̄ſu
mendū ē ꝙ excedet modum.iuxta illud q̄ nocuit pri
mo vult poſſe nocere ſecundo.⁊ regula ſemel malus
lib.vj.Iuxta illud preteriti ratio ſcire futura facit.
Capio gloſas ⁊ oppono cōtra tex.de.c.cum ſpāli.de
app.vbi pꝛopoſita recuſatione coꝛā iudice debēt eli
gi arbitri vt decernant de iuſticia uel iniuſticia recu
ſationis.ſed hic abſolute dƺ ꝙ epus recuſat⁹ dat de
legatum glo.i.perpēdit de hoc cōtrario ⁊ ſoluēdo di
cit ꝙ illi decretali ē ſtandū que iſtā interp̄taꝛ ⁊ aliē
gloſa nō declarat.⁊ per ꝯn̄s videꝛ ſentire ꝙ hec de
cretalis nihil de nouo inducat vel ꝙ ſit ſublata ꝑ il
lam.Goffredus dicē meli⁹ ꝙ vtraqʒ decretalis hʒ lo
cū in caſu ſuo q2 qn̄qʒ nō refricaturiſ dubiū.an ſit
ſuſpect⁹.Sed quelibet partium hoc fatetur ⁊ q2 ſu
ſpitionis cauſa notoꝛia eſt ⁊ tunc hʒ locuʒ iſta decre
talis.vnde epiſcopus delegabit ſtatim abſqʒ electio
ne arbitroꝛum.Quandoqʒ refrigatur ī dubiū de ſu
ſpitione ⁊ procedit decretalis cuʒ ſpāli.facit pꝛo hoc
dicto q2 poſito ꝙ exceptio recuſationis eſſet notoꝛia
tn̄ dʒ allegari.vt eſt gl.in cle.appellāti.de app.⁊ tex.
in.l.ſi adulteriū cū inceſtu.§.idē pollioni.ff.ō adul.

Poſſet tamen mordeꝛi hoc ꝙ illa iura non habeãt
locum in exceptione notoꝛia ſuſpitionis.ut pꝛobaṫ i
cle.paſtoꝛalis.§.piſana quoqȝ ciuitaſ.ꝺ re.iudi.⁊ qꝺ
habeṫ in.c.ex parte de app. Poſſet etiã dici hoc.c.
pꝛocedere quãdo epiſcop⁹ exacraṫ litẽ ⁊ potius uult
cõmittere cauſam pꝛincipalẽ q̃ eligere arbitros.uel
poteſt intelligi ſcðm diſpoſitionem.d.c.cuȝ ſpãle ut
epiſcopus cõmittat poſt pꝛonunciationẽ arbitroꝝ cũ
ibi dicat tex.ſi fuerit recuſatus.verba.n.debent in-
telligi cum effectu.c.relatum de cleri.non reſi.l.i.§.
hec autem.ff.ꝙ quiſqȝ iuṙ.et foꝛte ſcðm do.Abba.
hunc intellectũ habuit glo.iſta ex his colligiṫ una
differentia inter ius canonicũ ⁊ ciuile.nam de iure ci
uili nõ deuenitur ad arbitros nec pꝛobaṫ cauſa ſu-
ſpitionis ſed ſufficit ꝙ quis iuret ꝙ nõ calũnioſe re
cuſat.l.apertiſſimi.C.de iudi.cum ſua auct.⁊.l.fi.C
eo. Nec ẽ neceſſe expꝛimere cauſam ſuſpitionis de
iure ciuilẽ.iuxta illud.ſic uolo.ſic iubeo ⁊c̃. glo.in.l.
q꜡ poterat.ff.ad trebel.glo.in.c.ij.requiris de app.
ſed ꝺ iure canonico ẽ ſec⁹.ut in.d.c.cum ſpãli.ita di
cit hic do.Abbaſ.Sed tu pondera q꜡ oĩa ſupradi-
cta ad iſtum tex.uidenṫ eſſe diuinationes ut ſuperi⁹
dixi in textualib⁹.Sed opponiṫ aliter de dicto.c.cũ
ſpãli cum diciṫ ꝙ iudex recuſatus debet de recuſa-
toꝛis aſſenſu perſone idonee cõmittere negotiuȝ uel
ad ſuperioꝛẽ cauſam trãſmittere hic non diciṫ ſim-
pliciter epiſcopũ poſſe delegare.Soluit glo.in.d.c.
ij.requiris.⁊ in.d.c.cum ſpãli.⁊ ſimpliciṫ adherent
ꝯria diciẽt.n.recuſatũ poſſe cõmittere accedente tñ
partium cõſenſu.ſed ſi malit negotiuȝ remittere ad
ſuperioꝛẽ hoc poterit etiã partibus inuitis.⁊ ſic clau
ſula illa de recuſatoris aſſenſu poſita i.d.c.cũ ſpãli
determinat pꝛimam partem diſiunctiue.ſ.ꝙ i cõmiſ
ſione requiraṫ partiũ cõſenſus nõ autẽ i remiſſione
ad ſuperioꝛẽ ſentit tamẽ glo.in.d.c.cũ ſpãli.ꝙ con-
ſenſus partium non requiratur i perſona cui ẽ fien-
da cõmiſſio ſed refertur ad ꝟbum cõmittat ꝙ aper
tius tenet ibi Jo.an.⁊ hoc dubium tetigit glo.in.c.
peruenit.xi.q.i.⁊ non aperit qꝺ uelit.ſed Inno.hic
ſentit iſtud.c.foꝛe coꝛꝛectum per.d.c. cum ſpãli.⁊ p
c.licet de ſuſcepto.j.eod.ubi dicitur ſcðm euȝ ſi iu-
dex ꝺ recuſatoꝛis cõſenſu non poterit delegare cãȝ
ad ſuperioꝛẽ remittat ⁊ hanc ſñiam firmauit ille do
ctiſſimus canoniſta Uincẽtius vt refert hic do. Ab
bas per.c.iudex.de offi.delega.lib.vj.ubi ꝺm eũ de
legat⁹ equiparaṫ oꝛdinario quo ad cõmiſſionẽ ante
pꝛonunciationẽ arbitroꝝ ⁊ tñ nõ põt cõmittere ſine
conſenſu partium. Iteȝ delegare ẽ pars iuriſdictio
nis.l.iij.ff.de iuriſdi.om.iudi.not.glo.in.c.a ſubde
legato de officio dele.lib.vj.ſed poſtq̃ ẽ pꝛonuncia-
tum iudicem oꝛdinariũ eſſe ſuſpectum perdit exerci
tiũ cauſe niſi partes conſentiant ergo.¶ Preterea
ita poteſt ledere recuſantẽ dando aliũ adhuc magis
ſuſpectũ licet cauſam ſuſpitionis pꝛobari non poſſit
ad hanc decretalem reſpondet ut ſupꝛa qꝺ eſt coꝛꝛe
cta uel loquitur quando parteſ bene conſentiunt ꝙ
deleget ſecus ſi hoc nolent partes uel ipſarum alte-
ra ⁊ hanc opi.cõmunẽ vt neceſſario i cõmiſſione exi
gatur conſenſus partiũ.ſequiṫ Specu.in titu. de re
cuſa.§.fi.ꝟſi.oꝛdinari⁹ hoc autẽ loquitur tamẽ ali-
quantuluȝ intricate maxime in delegato. Nec ex to
to explicat veritatem.do.Anto.in hoc puncto videṫ
ſibi contrarius ⁊ loquitur ſecũdũ do.Abba. contra
tex.⁊ ꝯtra.d.c.iudex.ubi aperte colligitur ex dictis

ſuis in.d.c.ii.requiris.⁊ in.d.c.cum ſpãli.⁊ foꝛte ꝺȝ
do.Abb.id accidit ex lapſu lingue vel q꜡ de recẽti ñ
viderat pꝛefata iura. Nã in.d.c.ii.requiris.diſtin-
guit ꝙ aut i recuſatione pꝛopoſita ⁊ añ pꝛonũciatio
nẽ ſup ea iudex uult cõmittere ⁊ põt ẽt ꝑtib⁹ inuitꝭ.
Itȝ ẽt ea pꝛopoſita ⁊ pꝛobata añ pꝛonũciationẽ.Sȝ
ꝯriũ huius ipſe tenuit in.d.c.cũ ſpãli vȝ ꝙ poſt re-
cuſationem pꝛobatam nõ poſſit cõmittere partibus
inuitis etiam ante pꝛonũciationem.Dicit etiam ibi
delegatum poſſe cõmittere etiam inuitis partib⁹ cõ
tra recuſationem pꝛobatã.ꝙ eſt cõtra.d.c.iudex. po
ſtea Hoſti.in.d.c.cum ſpãli dicit ꝙ vna pars illius
diſiunctiue refertur ad oꝛdinariũ ut ille cõmittat ali
cui in quem partes cõſentiant.Alia vero pars de re
miſſione ad ſuperioꝛem procedat in delegato. dicẽs
nõ ſeruari in oꝛdinario ut cauſa remittatur ad ſupe
rioꝛem.ſed ipſemet Hoſtien.videṫ ſentire cõtrariũ
in.d.c.licet de ſuſcepto.infra eo.vbi dicit ſpãle eſt i
epiſcopo pꝛopter excellentiam dignitatis in fauoꝛeȝ
pꝛincipalis iuriſdictionis.ut poſſit cõmittere cauſã
recuſatus alij vero inferioꝛes remittunt cauſam ad
ſuperioꝛem ⁊ ſic intelligit vno modo illud.c.liceȝ ubi
pꝛopter ſuſpitionem habetur recurſus ad ſuperioꝛeȝ
ſed neutrum dictũ placet dño Abbati hic ⁊ iſta ſũt
ꝺm eum que ipſe potuit colligere ſparſa in diuerſis
locis que nõ enucleant nec excuſſerant intellectũ hu
ius.c.ꝺm eum imo remanet inutile ⁊ coꝛꝛectum vel
ẽ modici ⁊ nullius effectus.nec explicaṫ perfecte in-
tellect⁹.d.c.cum ſpãli.ideo ipſe dicit ſe pꝛius expe-
dire materiam in iudice delegato.Secũdo in iudice
oꝛdinario.Quo ad delegatum dicit hodie foꝛe ex-
peditũ per.c.iudex.de offi.delega.lib.vj.quo ad fa-
cultateȝ cõmittẽdi.aut.n.vult cõmittere anteq̃ cõ-
tra eum pꝛoponaṫ recuſatio.aut poſtq̃ pꝛoponiṫ re-
cuſatio.pꝛimo caſu ſi cõmiſit in totũ vlteri⁹ recuſa-
ri uel facta per eũ cõmiſſio impugnari nõ poteſt. ſe-
cus ſi aliquid iuriſdictiõis ſibi reſeruauit tunc.n.di
cẽdũ eſt ut i ſequẽti mẽbꝛo.Si vero uult remittere
poſt recuſationẽ pꝛopoſitã aut fuit ſup ea pꝛonũcia
tum ⁊ nõ poteſt etiã de partium cõſenſu ſiue recuſa
tio ſit tñ pꝛopoſita.ſiue ſit pꝛopoſita ⁊ pꝛobata.ſed
ſine partium conſenſu nõ poteſt ⁊ hec omnia pꝛobãṫ
in.d.c.iudex.In oꝛdinario vero ẽ min⁹ dubium vt
patet ex p̃dictis.ſed cõmunis opi.videṫ vt ſit i optio
ne ſua.an cõmittat an remittat cauſaȝ ad ſuperioꝛẽ
ſi tamẽ eligit cõmittere exigitur in cõmiſſione par-
tium cõſenſus non in perſona cui fienda ẽ cõmiſſio.
ſed in cõmiſſione fienda.ſed do. Abb. ſic diſtinguit
aut pꝛopoſita recuſatione iudex tãq̃ litis exacratoꝛ
ad arbitroꝝ electionem nõ vult pꝛocedere ⁊ tũc po-
teſt cauſam cõmittere etiam partibuſ inuitis dũmõ
cõmittatur ꝑſone nulli partiũ ſuſpecte conſulci⁹ ta-
men agit ſi partiũ conſenſũ i cõmiſſione requirit vt
recuſandi facultateȝ excludat ⁊ de hoc dicit foꝛe ca
ſum hic ꝺm vnum intellectũ qui bene congruit litte
re.⁊ in.c.ad hec.j.de appel.hic enim diciṫ ꝙ ab ipo
recuſato deputãdus eſt delegat⁹ nec ulla mẽtio agi
tur de partiũ conſenſu qꝺ clari⁹ liquebit ex ſequen
tibus vbi exigitur cõſenſus quãdo delegat⁹ ſubꝛo-
gatus in locum oꝛdinarij recuſaṫ.pꝛimo caſu nec ẽt
ſecundo caſu exigiṫ conſenſus partiũ de neceſſitate
ſed ad cautelã ne in infinituȝ cõtingat recuſatio.al
legat.d.c.ſuper queſtionũ.de offi.delega. nec appa
ret quare magiſ cogatur ſecundo caſu q̃ pꝛimo.Ex

hoc apparet manifeſte differentia inter delegatum
ꝛ ordinariū etiā anteꝗ̄ pronunciet̄ ſup recuſatione
vn̄ delegatus recuſatione propoſita nō pōt cauſaȝ
principalē cōmittere niſi accedat cōſenſus ptiū vt
probat̄ in.d.c.iudex. ſed ordinarius pōt etiā ptib⁹
inuitis vt patet ex eo qꝛ ſoluȝ vt euitet̄ infinitas re
cuſandi cōpellit partes ad eligendū iudices. facit
quia de iure ciuili nō obſtante recuſatione cogno-
ſcit lȝ detur coadiutor vt in auten.ſi vero cōtingit.
C.de iudi. Multo ergo forti⁹ de iure canonico po
terit cōmittere.ſi enī exercitiū cōmittendi eſſet ſi-
bi interdictū ſine partium cōſenſu non poſſet depu
tare alium ad cōpellendū ptē ad electionē iudicuȝ.
Et ex hoc tollitur dictū Vinc.in eo ꝙ dicebat par
tium cōſenſu hic intercesſiſſe.facit etiā.c.ad hec.ꝺ
appel. Aut fuit pronunciatū ſup recuſatione. ꝛ tūc
dubiū eſt magis arduū propter illā clauſulā de re
cuſatoris aſſenſu poſitā ī.d.c. cū ſpeāli. Sȝ nihilo
minus cōi opi.nō obſtante dicit do.Abb. ꝙ poſſit
cōmittere etiā inuitis ptibus ſalua tn̄ facultate re
cuſandi.ꝛ de hoc dicit eſſe caſum hic ſm̄ vnam le
cturaȝ que optime adaptat̄ littere vt intelligat̄ qn̄
ſuſpitiōis cā erat notoria.notorietas enī facti opa
tur id quod notorietas iuris que ex ſnīa oritur vt ī
c.ſi.de coh a.muli.ꝛ cler.ꝛ allegat qḋ notat Inno.
in.c.ij.de dilatio.ꝛ in.c.ex pte.de ver.ſig.bene fa-
cit quod voluit Bar.in.l.ij.ff.ſiquis in ius voca.
nō ie.ꝛ qḋ habet̄ in cle. paſtoralis.§. piſana quoqȝ
ciuitas.de re iudic.īmo aliqn̄ plus operat̄ notorie-
tas facti ꝙ̄ iuris vt eſt glo.ſing.in cle.i. de ſepultu.
¶Itē vr̄ hic caſus ſm̄ vnū intellectū vt hic intelli
gatur qn̄ prius pronunciat̄ ſup recuſatione.qꝛ ver
ba debēt intelligi cū effectu. nā aliter nō diceretur
hic p verba imparīua deputet̄. Non obſtat.d.c.cū
ſpeāli.de quo doctores faciunt fundamentū. qꝛ re
ſpondet ꝙ illa clauſula de recuſatoris aſſenſu non
ponit ibi neceſſitatē ſȝ poti⁹ inſtructiue ꝛ cōſultiue
ſtat vt euitet̄ iudicis recuſandi facultas vt ſit ſen
ſus ꝙ iudex recuſat⁹ dȝ cōmittere cām ſi cōtingat
recuſationē fieri ꝯgruū eſt ꝛ cōſulte agit vt reqrat
partiū cōſenſum.ad hoc allegat in ſimili.d.c.ſuper
queſtionū.vbi tex.dicit ne auditor datus ſup meri
tis cauſe valeat recuſari ſtatuimus vt de ptium cō
ſenſu detur vel recipiat̄.ꝛ lȝ dicat ſtatuimus tamē
glo.ibi dicit nō ſtatuendo ſed potius conſulēdo vt
qꝛ ſine ptium couſenſu pōt delegatus cōmiſſioneȝ
facere.d.c.ſup qōnum. Si ergo verbū ſtatuim⁹ po
nitur ibi ꝯſultiue ꝛ non neceſſatiue.qꝛ materia ſub
iecta nō neceſſitat.multo forti⁹ in caſu.d.c.cū ſpēa
li.v̄ba neceſſitare nō debēt. pro hoc faciat iſte tex.
vbi in prima cōmiſſione nihil dicit de ptiū cōſenſu
ſed poſtmodū vt euitet̄ infinitas recuſandi cōſulti
ue.ergo requirit̄ ptiū couſenſus. Item illa de recu
ſatoris aſſenſu non pn̄t intelligi proprie ut iacēt qꝛ
ſequeret̄ abſurditas qꝛ in optione eēt recuſatoris
trahere ad remotū iudicē ſine eius culpa ꝛ iudiciū
claudicaret qꝛ tm̄ ſpectaret̄ cōſenſus ptis recuſan
tis ꝯ regulā nō licet.li.vi.c.i.ꝛ.ij.de mutu.peti.l.ſi
cū dies.§.ſi arbit̄.ff.de arbi.vn̄ glo.ꝛ doc.tenentes
ꝯriam ſnīam ſpropriant illa verba ꝛ addūt dicētes
ꝙ etiā requirit̄ cōſenſus alteri⁹ ptis.ſed ſi ibi loq̄-
ret̄ tex.neceſſitatiue feciſſet abſqȝ dubio mentionē
de cōſenſu ptiū.ſciuiſſet.n.iuris lator dicere ſi vo-
luiſſet.c.ad audientiā. de deci.l.i.ff. ſi meſſor ſal.

mo.c.maiores.de baptiſ.ſed qꝛ loquit̄ conſultiue ꝛ
inſtructiue fecit dūtaxat mentioneȝ de recuſatione
qꝛ erat preſumptio ꝯ eū ne recuſaret̄ iteꝝ arg.regl'e
ſemel malus.li.vi.lȝ ſecus ſit in delegato vt ī.d.c.
iudex.nā in cōmiſſione fienda p eū ꝺ neceſſitate re
quirit̄ cōſenſus ptium ex eo qꝛ in.d.c.iudex. nega
tiua anteponit̄ verbo pōt. quo caſu illud verbū nō
pōt inducit neceſſitatē ſing.eſt glo.ſm̄ do.Abb. in
c.i.de reg.li.vi. Sed tu allega ſimilē glo.in cle.di-
ſpendioſam.de iudi.ꝛ quod hr̄ in.l.nemo pōt.ff. ꝺ
leg.i.ꝛ in.l.gallus.in prin.ꝛ ibi Bar.ff. de libe. et
poſtu.ꝛ per do.Pe.de ancha.in.c.ſciſcitatus es.ꝺ
reſcrip. Et pōt eſſe rō diuerſitatis inter delegatū ꝛ
ordinariū.qꝛ delegatus nihil habet iure proprio ſȝ
iure delegantis vt no.in.c.ſane.el.ij.de offi.deleg.
ꝛ in.l.i.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſd. Delega-
tus aūt nō intēdit cōmittere cām pſonis ſuſpectis
vt in.c.cū inter.ȷ̄.de excep.iō ſi delegatus eſt ſuſpe
ctus non pōt cōmittere cām ſine ptium cōſenſu.qꝛ
non habet iuriſdictionē efficacē ꝛ ſtabilē ſed elidi
dilē. Quinimo plus dixit ibi glo.elegans ꝙ ſi ſnīa
lata ē a iudice ſuſpecto poterit retractari ſi poſt pro
lationem ipſi⁹ detegeret̄ ſuſpitio qꝛ papa non intē
debat cām ſibi cōmittere. ꝛ idem voluit glo.mgr̄a
in.c.qꝛ ſuſpecti.iij.q.v.pro qua recte faciat tex. ibi
ꝛ.c.accedens.vt lite nō conteſ. ꝛ quod in ſimili vo
luit glo.in.c.exceptio.iij.q.vi.ꝛ Io.calda.in.c.ij.ꝺ
ordi.cogni.ꝛ quod nota.in.c.inſinuante.de offi.de
leg. Vide que late.dixi de hoc in cōmento.c. ſuſpi
tionis.eo.ti.ſed ordinarius habet iuriſdictionē ge
neralē.ꝛ lȝ pp ſuſpitionē non habeat exercitiuȝ ī cā
principali hēt tamē iuriſdictionē ꝛ poterit cām de-
legare reſpectu ordinarie ꝛ generalis iuriſdictiōis
quā habet qꝛ ī cōmittēdo pſone neutri pti ſuſpe-
cte maxime de cōſenſu ptiū nulla pōt ꝯ eū oriri ſu
ſpitio. Facit quod voluit Inno.in.c.ex pte.de v̄b.
ſig.vbi dicit ꝙ pōt iudex propriā iniuriā vlciſci qn̄
ceſſat cā ſuſpitionis.facit.c.propoſuit. de app. vbi
in cā notoria non recuſatur iudex vt ſuſpectus.pro
quo tu vide Bal.in.l.aptiſſimi.C.de iudi.ꝛ dixi ī
c.cū veniſſent.eo.ti. Ita ī propoſito lȝ alias ſit ſu-
ſpectus in cognoſcendo nō tn̄ in delegando. ꝛ ſi cō
mittit pſone ſuſpecte paratiſſimū eſt remediū recu
ſandi vt hic ꝛ remedium appellandi ſi nō admittit̄
recuſationis exceptio vt in.c.ſup qōnum. ad fi. de
off.delega. ꝛ p hoc tollitur alia obiectio quā facie
bat Inno.ꝙ nō poteſt cōmittere cām qꝛ in cōmit-
tendo vteret̄ iuriſdictione qꝛ lȝ vtat̄ non tn̄ in prin
cipali ſed ī articulo in quo ceſſat ſuſpitio. ſimile hr̄
in.c.cū teneamur.ꝛ quod ibi no.ȷ̄.de app. ꝛ in.c.ij.
de matri.cōtrac.ꝯ interdic.eccl.vbi iudex a quo ſe
intromittit de inouatis poſt appellationē q̄ tendūt
ad faciliorem exitū cauſe appellationis ex quo non
tangunt articulū appellationis. Iteȝ ceſſat illa ob
iectio Vincē.quā fecit de.d.c.iudex. quia procedit
tm̄ in delegato rōne predicta. Hinc eſt ꝙ de iure ci
uili delegat⁹ recuſat̄ ſola voluntate ſine cauſe co-
gnitione vel probatiōe dūmodo ceſſȝ calūnia vt ſu
perius dictū eſt ſed ordinarius nō.ꝛ facit.l.pretor.
ff.de iuriſdi.om.iudic. vbi pretor poteſt cōmittere
cām ſine partiū conſenſu in qua primo officiū ad-
uocationis exercuerat ſeu cōſuluerat. facit qḋ not.
Inno.in.c.irrefragabili.de offi.ordi. archi. ꝛ Io.
an.in.c.ſi contra vnū. de offi.delega.li.vi. facit.c.

ſtatuendū.ij.q.vi. Item papa cām pꝛopꝛiam alijs
cōmittit vt euitet ſuſpitio vt notat glo.in.c. cū di
lecta.de confir.vti.vel inuti.ꝛ Inno.in.c.ex parte.
de verbo.ſign.ꝛ nota.in.c.cum veniſſent.de iudic.
Pꝛeterea ſi iudex a quo efficitur iudex ad quē lꝫ
non poſſit cognoſcere de cā ſuſpitionis.pōt tñ de-
legare vt not.glo.in.c.querelā.de elect.ꝛ in.l.eos.
C.de app. Ex quibus oībus pꝛobat ꝙ legitime et
notoꝛie ſuſpectus in cā pꝛincipali ꝑ hoc nō reddit
ſuſpectus in cōmiſſione cum in cōmittēdo ſit ſim-
plex executoꝛ ꝛ cuilibet partiū ſeruat facultas recu
ſandi. ¶ Itē inquantū ius canonicū in hoc deuiat
a diſpōne iuris ciuilis debet ſtricte intelligi. cū eñ
de iure ciuili oꝛdinarius ex toto recuſari non poſſit
ſed de iure canonico ſic nō debet reſtringi facultas
cōmittēdi.ꝛ ꝑ hoc tollunt motiua doctoꝝ ꝛ gloſaꝝ
Et ꝑ iſta hoc.c.remanet incoꝛrectū.ꝛ ꝑtīꝫ interpꝛe
tat illud.c.cum ſpēali.abſurdū eſt dicere ꝙ hoc.c.
ſit coꝛrectū vel ſit ſupfluum ꝯ id qḋ hꝛ.ſ̄.in pꝛohe
mio Grego. Supflua.n.reſecanda ſunt.l.amplio-
rem.§.in refutatoꝛijs. C.de app. ¶ Et ex pꝛedictis
eliciunt tres pꝛincipales intellectus ad iſtū tex.ſm
do. Abb.pꝛimus eſt vt intelligat iudex qñ iudex li
tem deteſtans ad electionē arbitroꝝ venire nō vult
ſed ſpōte eligit cōmittere vt euitet ſuſpitionē. Se-
cūdus intellectus eſt qñ cā ſuſpitionis eſt notoꝛia.
Tertius eſt qñ pꝛonunciatū eſt vel alr̄ cōſtat de ſu
ſpitione ꝑ pꝛobationes.nō.n.artaret iſte tex. ad cō
miſſionē faciendā niſi de ſuſpitione aliquo mō con
ſtaret.ꝛ ꝗlibet intellectus eſt ſubſtētabilis ſm dñm
Abb.ꝛ in ſe eſt verus. ¶ Nec obſtat.c.licet.j.eo.v
bi hꝛ recurſus ad ſupioꝛem exiſtente cā ſuſpitionis
qꝛ vt ibi hꝛ varijs modis intelligit tex.ille. pꝛimo
ꝙ hoc hēbat ibi conſuetudo vt voluit glo. ibi. ꝛ ēt
ſatis innuit ille tex. Scḋo quia ibi fuit appellatum
pꝛopter recuſationē nō miſſam iō appellationis cā
deuoluta fuit ad ſupioꝛem. Uel itelligit ſm diſpo
ſitionē.d.c.cū ſpēali. ¶ Et ex ſupꝛadictis euidēter
ſm do. Abb.confundit opi. Hoſti.in.d.c.licꝫ. vbi
dixit ꝙ eſt ſpēale in epō vt poſſit cōmittere pꝛopter
excellentiā ſue dignitatis.tum qꝛ ipſemet Hoſtiē.
ſenſit ꝯꝛium in.d.c.cū ſpēali.tū qꝛ eadem eſt rō ī oī
bus oꝛdinarijs ꝑꝑ ſupꝛadcās rōnes ergo erit eadē
diſpō.c.nō tranſlato.de cōſti.c.inter coꝛpoꝛalia.de
tranſla.ꝑla.nec etiā pꝛocedit quod voluit idē Ho
ſti.in.d.c.cū ſpēali vt vna pars alternatiue intelli-
gatur pꝛocedere in oꝛdinario.ſed alia pars intelli-
gatur pꝛocedere in delegato.qꝛ hoc eſt ſepare cau-
dā a capite quod nō eſt fiendū vt hꝛ in.c.maioꝛes.
de baptiſ.ꝛ qḋ ibi no.in glo. ¶ Itē aduertendū eſt
ꝙ ſicut denotat rō diuerſitatis int̄ oꝛdinariū ꝛ de-
legatū in recuſationis effectu ita in mō pꝛoponēdi
ipſam recuſationē.quod.d. Abb.dicit ſe plene po-
nere in repeti.huius.c.ꝛ ita belliſſime reſidet circa
iſtū dubitabilē paſſum do. Abb.hic. ¶ Pro certo
mihi vr̄ durus ſermo ꝙ cū.d.c. cū ſpēali. apponat
verbū ſtatuimus.qḋ eſt iuris noui intꝛoductoꝛium
vt hꝛ in.c.ſtatuimus.de elec.li.vi.ꝛ in cle.fi.de re-
ſcrip.ꝛ glo.in.c.vt litigantes.de offi.oꝛdi.li.vi.pꝛo
quo vide que plene dixi in.c.decernimus.ſ̄.de iudi.
vr̄ ſtandū diſpōni illius iuris tāꝗ̄ nouiſſimi. ¶ Fa
cit ꝯ.d. Abb.pꝛo cōi opi.gloſaꝝ ꝛ doctoꝝ.d.c.cum
ſpēali.ī v̄.cōmittat.vbi ſunt verba impatiua. ergo
impoꝛtant neceſſitatē.c.qḋ ꝑcipitur.xiiij.q.i.ergo

non loquit cōſultiue. ¶ Preterea induco multum
ſubtiliter tex.c.cū ſpēali.hoc modo pꝛohemiū ē cā
finalis legis latoꝛis.c.ſcḋo requiris.de ap.l.regla.
§.lꝫ.vſ̄.initiū conſtōnis demonſtrat.ff.ḋ iur.ꝛ fac.
igno.l.i.ff.ad mace.l.fi.ff.de here.inſti. Sed pꝛo-
hemiū.d.c.cū ſpēali eſt ne fruſtret iudiciū.ſed ſi iu
dex recuſatus cōmitteret cām pꝛincipalē ſine con-
ſenſu recuſatoris fruſtrāretur iudiciū. qꝛ recuſans
iteꝝ recuſaret ad fruſtradum ꝛ dilatandum nego-
cia.cū ergo iſta ſit cā finalis ne fruſtret negociuꝫ.ſe
quitur ꝙ ꝑciſe ꝛ neceſſario debet fieri cū cōſenſu re
cuſatoꝛiſ. ¶ Pꝛeterea faciat vbicūqꝫ rō legis ē ge
neralioꝛ dcō legis extenditur dcm̄ legis ad limites
ſue rōnis cōit allegat glo.ſing.de hoc ī cle.i.ḋ elec.
ſed tex.eſt in.l.pr̄ filiū.§.fundū.ff.de leg.i.ꝛ ī.l.cuꝫ
pr̄.§.dulciſſimis.de leg.ij.vñ poſito non tñ cōceſſo
ꝙ in.d.c.cū ſpēali non apponerent v̄ba neceſſitati
ua ſed cōſultiua. nihilominꝰ efficerēt neceſſitatiua
ꝑꝑ rōneꝫ pꝛohemialē.qꝛ rō legis eſt aīa legis vt vo
luit Dy.in.c.fi.de reg.iu.in.vi. ¶ Pꝛeterea faciat
d.c.iudex.vbi dr̄ non pōt niſi de recuſatoꝛis aſſen
ſu.ergo inducit neceſſitatē vt voluit glo.in.c.i.ḋ re
gu.iur.in.vi. ¶ Non ob.ſi dicat ꝙ loquit in dele-
gato cuius iuriſdictio pendet ex iure delegantiſ.qꝛ
nō eſt illa rō pꝛohibitionis vt non poſſit cōmittere
niſi cū cōſenſu recuſatoꝛis.qꝛ idem dici poſſet ī oꝛ
dinario cuius iuriſdictio pēdet ex diſpōne legis ſꝫ
rō eſt vt interueniat recuſatoꝛis aſſenſus ne fruſtre
tur iudiciū ne iteꝝ recuſet ſuſpectū illuꝫ cui cōmit
tet.ſed eadem rō militat in vtroqꝫ tā in delegato
ꝗ̄ in oꝛdinario.ergo ſicut non pōt delegatus eodeꝫ
mō non poterit ꝛ oꝛdinariꝰ. Et ſi recte pōderet tex.
d.c.iudex. vr̄ extractus de ſanguine.d.c. cū ſpēali.
inꝗ̄tum ibi requirit conſenſus recuſatoꝛis ꝑ v̄ba ī
peratiua.ita in.d.c.iudex.ponunt verba neceſſita-
tiua. Et vr̄ mihi ꝙ ſiqua dubitatio ingerat ex ver
bis.d.c.cū ſpēali.illa tollitur ꝛ declarat ꝑ.d.c.iu-
dex.ꝛ ē ſinglaris diuinatio ad iſtū tex.dicere.ꝙ epſ
hic deteſtabat litē ꝛ ideo delegabat cām pꝛincipalē
nam expientia docet ꝙ dñi clerici anelant ad iuriſ
dictionē ſicut piſces ad equoꝛa. ꝛ ꝑ cōſequens iſtḋ
c.dꝫ intelligi ſm diſpōnē.d.c.cū ſpēali. ¶ Nec ob.
cū opponebat ꝙ ſi papa voluiſſet de neceſſitate de
bere fieri cōmiſſionē cū ꝯſenſu recuſatoꝛis illud ex
ꝑſſiſſet.qꝛ pꝛo certo ſatis exꝑſſit in.d.c.cū ſpēali.in
ducendo ita vt induxi. ¶ Nec ob.glo.in.d.c.cū dile
cta.de cōfir.vti. vel inuti.qꝛ loquit in papa ꝗ non
cōpellitur cōmittere.ꝛ ꝗ pōt ꝑ ſe iudicare nō ē miꝝ
ſi de honeſtate illud faciat. ¶ Nec ob. cū dicebat
ꝙ fruſtra fuiſſet poſitū iſtud.c.in hac compilatione
qꝛ iſtud non eſt veꝝ.lꝫ.n.ſit interepꝛetandū ſm di
ſpoſitionē.d.c.cū ſpēali.non ꝑꝑ hoc fruſtratoꝛie eſt
poſitū ꝑꝑ alia dicta in eo contēta. Et ex iſtis ſuſtē
tabilioꝛ eſt opi.gloſe ꝛ doctoꝛuꝫ. ¶ Uenio nunc ad
glo.ij.que tria facit. Pꝛimo opponit ꝛ ſoluit. Se
cūdo foꝛmat vnā.q.ꝛ ſoluit. Tertio opponit ꝛ non
ſoluit.ſcḋa ibi ſed ſi.tertia ibi argm̄.ꝯ. ¶ Oppo.ꝯ
tex.in eo ꝙ dicit executoꝛē debere deputari epō re-
cuſato.nā executoꝛ deputatur poſt ſnīam vt in.c.ḋ
cetero.de re iudi.l.executoꝛē.C.de execu.rei iudic.
Antea v̄o datur iudex. Glo.metu ꝯꝛij exponit id
eſt delegatus. Tu vide quē dixi ſupiꝰ ī notabilibꝰ.
¶ Scḋo querit.ſ̄.dictū eſt recuſatū debere cauſam
cōmittere quid ſi contingat a tali delegato ſubꝛo-

gato in locū recuſati appellari ad quē appellabit᷑. Glo. ponit duas opi. primo dicit appellādū ad papam q꞉ ad ordinariū recuſatum obſtāte ſuſpitione appellandū non eſt. nec ad metropolitanum q꞉ omiſſo medio nō licet appellare. c. dilecti. de appell. Soluit glo. ſatis dici poſſe ad ep̄m recuſatū apellādū non vt ipſe ꝑ ſe de cā cognoſcat ſed vt alteri ꝑſone nō ſuſpecte cōmittat. ¶ Tertio opponit de. c. placuit. vbi non appellat᷑ de iudicib⁹ datis in locū ep̄i ad ipſuꝫ ep̄m ſed appellat᷑ ad conſiliū. ⁊ ad hoc ↄ̄rium glo. iſta nō rn̄det. Sed Hoſti. ⁊ Spe. in ti. d̄ app. §. nunc tractemus. in fi. prime colū. dicunt fore appellandū ad archiep̄m q꞉ cū ep̄s ſit recuſatus remotum eſt mediū. ⁊ ſic dicunt nō obſtare. c. dilecti. de ap. ⁊ ad hoc adducūt. c. ſi is cui. ⁊. c. ſi a ſubdelegato. de offi. dele. li. vi. Et idē voluerunt Tācre. ⁊ Philip. qui dicunt appellandū ad ſuꝑiorem nō ad ep̄m qui eū delegauit. ſentit hanc ꝑtē Jo. and. hic qui redarguit glo. dicens non debere appellari etiā vt cōmittat cām q꞉ poſſet cōmittere magis ſuſpecto ꝙ̄ fuerit prim⁹ ⁊ nō licet tertio appellare. l. i. C. vt nō li. i vna ca. qꝫ cā ter. app. Itē ſi cōmitteret duob⁹ q̄ ferrēt ↄ̄rias ſn̄ias i optiōe ep̄i eſſet alteraꝫ approbare. c. ſi. ij. de re iudi. quo caſu maximū p̄iudicium generaret᷑ ipſi recuſanti. ſed alij doctores vt vltramōtani vt refert hic ſolēnis doc. Jo. d̄ lig. diſtinguunt ꝙ recuſato ordinario ſi pronunciatur ſuꝑ recuſatione q꞉ ꝑ talē pronunciationē finita ē iuriſdictio eius nō poterit amplius ad eū appellari ſꝫ ad ſuꝑiorem q꞉ non facit gradū. ⁊ allegant in arg. c. iudex. de off. deleg. li. vi. Sed ſi nō eſt pronunciatū ſuꝑ recuſatione ſed ea propoſita ſtatim iudex delegauit ex quo adhuc remanet iudex ſaltē ad delegandū poterit ad eū appellari. que opi̇o nō placet Jo. de lig. q꞉ lꝫ pronunciatio ſuꝑ recuſatione extinguat ipſo iure iuriſdictionē in delegato. non tn̄ ita extinguit in ordinario imo ipſa vt firma remanet poſt pronunciationē. Iteꝫ ſatis pronunciare vr᷑ eo ꝙ deleget ꝑꝑ ſuſpitionē q꞉ tacite vr᷑ dicere ſe ſuſpectum. remanet ergo Jo. de lign. cum doctrina glo. huius vt lꝫ ordinari⁹ recuſaret᷑ non tn̄ deſinit eſſe iudex. Sed opi. vltramōtanoꝝ placet. d. Anto. hic ⁊ refert ſibi placuiſſe lꝫ vltramōtanos nō vidiſſet ⁊ ad motiua Jo. de lig. rn̄det ꝙ lꝫ pronunciatio iuriſdictionē ordinariā nō extinguat tn̄ illā inutilem reddit quo ad illū articulū. vn̄ ſit inutilis quo ad cognitionē ⁊ quo ad factū delegandi ⁊ ita inutilis nō facit gradū. Sed qn̄ nō pronūciauit ſed tm̄ propoſita recuſacione delegauit nōdū detecta eſt inutilitas iuriſdictionis. ⁊ cōſequent᷑ remanet adhuc iudex. appellari ergo dꝫ ad eum forte aūt nūc vellet diſcutere hoc an ſit ſuſpect⁹ qd̄ antea diſcutere non rauit ſed incōtinenti actū delegationis elegit. ideo ꝑꝑ hoc dubiū an ſit cōpetens iudex dꝫ adiri. Nec obſtat ꝙ tacite delegando vr᷑ pronunciare ſe ſuſpectum q꞉ hoc eſt falſum. potuit. n. hoc velle litē execrans ſuꝑ hoc an ſit ſuſpect⁹. ¶ Sed do. Card. hic dicit glo. fore v̄iorēꝫ q꞉ lꝫ ep̄s ſit recuſat⁹ tn̄ nō deſinit eē iudex cū poſſit cōmittere vt hic. ⁊ ſic facit mediū. ⁊ ad illa abſurda q̄ inducebat Jo. an. poſt Hoſti. rn̄det ⁊ dicit nō obſtare primū inquantū dixit ꝙ cōmittat deteriori q꞉ ſi cōmittat deteriori ꝑs que hēbit illū ſuſpectū recuſabit eundē. ⁊ dato caſu ꝙ nō recuſet. tamē ſi grauabit poterit appellare. Nec procedit cū dicebat nō licere tertio appellare quia illud procedit reſpectu eiuſdē articuli ſec⁹ reſpectu diuerſoꝝ vt in. c. dilecte. ⁊. c. ex ꝑte. de ap. hoc autē caſu eſt articulus diuerſus ꝓpt̄ nouū grauamen. ¶ Et cū opponebat᷑ ꝙ ipſe recuſatus hēbit alterutram ſn̄iam approbare. rn̄det. d. Card. ꝙ ſicut ipſe nō p̄ōt cognoſcere vt etiā dicit gl. ita nō poterit alterutrā ſn̄iam approbare ex eo quia hoc eēt iudicare. ſed hanc poteſtatē delegabit nō ſuſpecto. Et ex iſtis dicit reddi verā hāc notabilē glo. dicēteꝫ ꝙ ad ordinariū recuſatū appellat᷑ non vt cognoſcat ſꝫ vt cōmittat. ita reſidet hic do. Cardi. ¶ Sed Jo. cal. hic diſtinguit. ꝙ aut propoſita recuſatiōe ⁊ nō probata iudex incōtinenti delegauit. ⁊ ſit vera opi. glo. ⁊ ſequatiū. Aut poſt probatam recuſationē delegauit. ⁊ tunc ſit vera opi. Hoſti. ⁊ alioꝝ. ¶ Nec ob. ſi oppo. de. c. iudex. vbi poſt probatā recuſationē iudex delegat de ꝑtium cōſenſu. ergo paret medium nō eſſe ſolutū q꞉ dicit ipſe fatendū ꝙ ꝑ probationē nō eſt ſublatū mediū ſed tn̄ ꝑ probationē cōſtat eū eſſe ſuſpectū. c. cū oliꝫ. de verb. ſig. equū eſt ⁊ iuſtū vt ad eū non appellet᷑. ¶ Sed do. Abb. dicit ſe abſolute tenere opi. glo. ꝑ ea que dixi ſuꝑius ſuꝑ p̄ria glo. nā ſicut reſpectu cōmiſſionis fiende in prima inſtātia nō euaneſcit iuriſdictio recuſati nec reddit᷑ inutilis adeo ꝙ eo pretermiſſo nequiuerint ꝑtes adire ſuꝑiorem vt hic aperte probat᷑ ⁊ in multis alijs deductis ſuꝑius eodē mō debet nō poſſe ep̄m obmittere i cā appellationis. nā ſicut actor hn̄s ordinariū legitime ſuſpectū ipſum adit nō vt ꝑ ſe cognoſcat ſꝫ vt alteri cām cōmittat. ita ⁊ appellās debet ad eū appellare nō vt cognoſcat ſed alteri cām appellationis cōmittat. Et ſm̄ hanc opi. nō violabit᷑ regula habēs a delegato appellandū eſſe ad delegantē vt in. c. ſuꝑ qōnum. de off. dele. que aperte lederet᷑ tenēdo ſn̄iam ↄ̄riā. ⁊ ad hoc allegat iſtū tex. in eo qd̄ dicit ſi recuſat᷑ delegatus ſubrogat⁹ i locū recuſati adit᷑ ipſe ep̄s recuſatus ⁊ nō ſuꝑior. ⁊ ſi ille ep̄s eſt legitime ſuſpect⁹ deputat aliū. multo fortius ſi appellat᷑ a tali d̄legato dꝫ appellari ad ipſuꝫ delegantē cū hoc caſu agat᷑ de iniquitate iudicis delegati. vel quia pars appellās deducere intendit ꝙ in principali cā pretermiſit. iuxta. c. cū ioānes heremita. de fi. inſtru. ⁊. l. ꝑ hanc. C. de tēpo. apl᷑. ⁊ in priori caſu ep̄s illū malicioſe deputauit ⁊ appellatio ⁊ recuſatio in multis equiꝑant᷑ vt in. c. ſuꝑ eo. de ap. adducit etiā iſtū tex. ad hoc inq̄tum dicit ꝙ deputet delegatū ad cōpellendū ꝑtes vt in aliquē ↄ̄ſentiant. mandat inſuꝑ ſn̄iam talis delegati executioni. ⁊ ad. c. placuit. ij. q. vi. d̄ quo glo. oppoſuit ⁊ nō ſoluit. ipſe dicit poſſe dupliciter rn̄dere. primo ꝙ illi nō erāt delegati ep̄i ſed a iure dabant᷑ in locū ep̄i Vel ſcd̄o rn̄det ⁊ meli⁹ ſm̄ eū ibi adeunt᷑ vicini ep̄i ꝑ viā appellationis. q꞉ forte nō erat ibi metropolitanus vt dicit ibi glo. vn̄ de ipſis nō appellatur ad ep̄m q꞉ ipſius ſuꝑiores ſunt quo ad articulū appellationis. ⁊ pro hoc facit principiū illi⁹. c. ibi ſi d̄ iudicijs ſuoꝝ ep̄oꝝ quē conqueſti ſunt. ⁊ ſic nō loq̄t᷑ i cā recuſacionis. ¶ Nō ob. ibi tex. in eo ꝙ req̄rit cōſenſum ep̄i in electiōe illoꝝ epiſcopoꝝ. q꞉ ſupplēdū eſt maxīe vt ſupplet ibi glo. vel forte requirit᷑ ↄ̄ſenſus q꞉ illi nō ſunt proprie iudices appell̄ōis. vn̄ voluit papa ꝙ in defectu metropolitani aſſumerent᷑ vicini de ꝑtiuꝫ cōſenſu. ⁊ ita rn̄det ad. d. c. placuit.

Et ex predictis dicit poſſe rñderi facile ad motiua alioꝝ facta ſupius ꝯ glo. primo cũ dicunt ꝙ mediũ ſit ſublatũ ꝑ recuſationẽ qꝛ vt patet hic ⁊ i. c. ad hec. ⁊ in. c. cũ ſpẽali. de ap. nõ ẽ ſublatũ niſi quo ad facultatẽ cognoſcendi ſed nõ quo ad facultatẽ cõmittẽdi ex generali ⁊ ordinaria iuriſdictiõe quã hꝫ. vñ ſicut in inſtãtia principali hꝫ poteſtatẽ cõmittendi ⁊ facit mediũ. ita etiã in inſtãtia appellatiõis ⁊ multo fortius cũ ipſe cãm delegauerit ⁊ ſuccedat ⁊ qꝛ ſtat illa regula appellandũ eſſe ad delegantem Et ꝑ hoc eſt rñſum ad. c. ſi is cui. ⁊ ad. c. ſi a ſubdelegato. de offi. deleg. li. vi. ibi eñi dicebam medium ſublatũ ⁊ totũ eſt reſpectu cognoſcendi ⁊ reſpectu cõmittẽdi. nã in. d. c. ſi is cui. ſubdelegans erat mortuus vel excõicatus. igit̃ ex toto mediũ erat ſublatum. c. pia. de excep. l. vi. nã delegare eſt iuriſdictione vti. l. iij. ff. de iuriſdic. om. iu. qḋ nõ põt facere excõicatus. . c. ad approbandũ. de re iudi. qꝛ actus legitim⁹ eſt excõicato interdict⁹ vt in. d. c. pia. ⁊ i. d. c. ſi a ſubdelegato. dicebat̃ iuriſdictionẽ ſubdelegantis expiraſſe per mortẽ primi delegantis. naꝫ nõ debebat ad eũ appellari nec vt cognoſceret ſed ſecus eſt in caſu noſtro cuꝫ ſit excluſus reſpectu cognoſcendi. ¶ Nec ob. dictum Jo. an. ⁊ primo cum dicit ꝙ poſſꝫ cõmittere magis ſuſpecto. ⁊ ꝙ nõ liceret tertio appellare. Circa hoc d. Abb. dat illam ſolutionẽ quã. ſ. dedit do. Cardi. qꝛ ille titulus vt non liceat tertio appellare hꝫ locũ reſpectu eiuſdeꝫ articuli nõ reſpectu diuerſoꝝ vt nota. in. c. dilecte. ⁊ in. c. ex pte. de appl̃. ⁊ in cle. i. de re iudi. Eſt autem hic articulus recuſationis diuerſus a precedentib⁹ Jtẽ hec rõ ꝙ poſſet cõmittere alteri etiam ſuſpecto militat in prima inſtãtia. ⁊ tñ hoc nõ obſtante committit ⁊ ſi ille recuſatur aditur vt alium deputet. Preterea hec rõ Hoſtiẽ. ⁊ Jo. an. fũdit⁹ ceſſabit ſi cõmittit de cõſenſu ptium ſicut ad cautelã ſeruat̃ hic cũ recuſat̃ delegatus ſubrogatus in locũ recuſati. Aut ſtel'igit Jo. an ꝙ cũ poſſit appellari a ſnia lata ſup principali. ⁊ forte hẽret ſniam iniquã a iudice ſuſpecto nec a pꝛĩcipio poſſet ſuſpitionẽ probare qꝛ forte eſt occulta. ⁊ ſic putat intellexiſſe Jo. an. Et ad hoc rñdet. d. Abb. ꝙ ius nõ p̃ſumit iſtud ſicut nec p̃ſumit i iſtãtia principali qḋ pꝫ ex eo qꝛ nõ admittit exceptionẽ ſuſpitiõis niſi legitime probet̃ vt. d. c. cũ ſpẽali. ⁊. d. c. ſcḋo requiris. Et rñdeo ad ſcḋam rõnẽ Jo. an. ꝙ nõ eẽt in poteſtate recuſati approbare quã ſniam velit cũ non hẽat iuriſdictionis exercitiũ ſup principali. ſed hãc approbationeꝫ alij cõmittit ſicut facit i cã appellõnis. An aũt cõmittẽdo alteri cãm recuſationis articulo alr̃ nõ diſcuſſo videat̃ delegat⁹ pronũciare ſe ſuſpectũ ſiue ſit ordinarius ſiue delegat⁹ vidiſtis. ſ. qd ſenſerint doctores. nã Jo. de lig. ſenſit ꝙ ſic. d. Ant tenet ꝯtrĩu ſꝫ nihil allẽgat pro dcõ ſuo. ſed. d. Abb. dicit ſe allẽgare caſuꝫ iudicio ſuo expꝛ̃ſſum in. d. c. iudex. de offi. dele. li. vi. Nec ibi dr̃ ꝙ delegat⁹ poſt propoſitã recuſationẽ ⁊ etiã approbationẽ põt cõmittere de cõſenſu ptiuꝫ ſed poſtq̃ fuerit ſup ſuſpitione pronunciatũ nõ põt lꝫ ptes conſentiãt qn deſinat eſſe iudex ꝑ pronunciationẽ. Si ergo cõmittendo poſt propoſitã recuſationẽ videret̃ pronunciare ſe ſuſpectũ nõ poſſet cõmittere. qꝛ ſic tacite pronunciando deſineret eẽ iudex. ⁊ ꝑ cõſequẽs nõ valeret cõmiſſio cũ nõ ſit futurus iudex. l. eũ qui. ff. de iuriſ. o. iu. Secũdo dicit principalit̃ probari in. l. itẽ ſi res. ff. de alie. iudic. cõiunctis his que dixit Bar. in. l. ab eo. C. quõ ⁊ qñ iu. vbi voluit ꝙ ex ſnia nõ orit̃ obligõ naturalis lꝫ cõdẽnatus nõ appellauerit qꝛ potuit nõ appellaſſe nõ ex aĩo vt cõſentiret ſententie ſed vt euitaret litẽ allegat qḋ no. in. l. iulian⁹ vel debitorẽ. ff. de cõdi. inde. ⁊. c. paſtoralis. §. qꝛ v̓o. in glo. de offi. deleg. ⁊ Jnno. in. c. ſacro. de ſen. excõ. ¶ Tertio adducit illã regulã nõ probat hoc eſſe qḋ ob hoc cõtingit abeſſe. l. nõ ob hoc. C. vñ cogna. l. neqꝫ natales. C. de proba. c. ij. de tranſla. pla. ſed iudex delegat⁹ a principe vel ordinarius põt cõmittere ceſſante oĩ recuſatione. c. vt litigantes. de of. ord. li. vi. ⁊. d. c. paſtoralis. de of. deleg. ergo cõmittẽdo non vr̃ ſe pronũciare ſuſpectũ. ⁊ hec dicit do. Abb. fore valde not. ⁊ ita hic reſidet. ¶ Tu v̓o adde circa qõeꝫ glo. ꝙ ſi nos teneamus illud qḋ ego tenui ſupius ꝙ ab iſta ſnia lata ꝑ delegatũ deputatũ a recuſato de cõi cõſenſu partiũ electũ nõ apellet̃ pp verba pregnãtia ibi poſita vt ſupius induxi qḋ illi⁹ glo. nõ procedit. Sed ſi teneamus cõem opi. ꝙ poſſit appellari. ⁊ ad v̓ba p̃gnantia hui⁹ tex. poſſet rñderi ꝙ lꝫ ptes approbauerint cõi cõſenſu pſonã huius delegati non tñ vident̃ approbaſſe ſniam ferendã ab eo arg. ei⁹ qḋ dicim⁹ in teſte qꝛ poſſum⁹ approbare pſonã teſtis ⁊ non dictũ. l. ſiqs teſtibus. C. de teſti. ⁊ tũc militare põt qḋ gloſe ⁊ doctoꝝ. Et vr̃ mihi ꝙ opi. gl. nõ procedat. qḋ demonſtro hoc mõ. Jura oĩa tendũt ad hoc vt lites ſortiant̃ facilioꝛẽ expeditioneꝫ ⁊ vt pcat̃ laboribus ⁊ ſumptib⁹ ptiũ. c. nõ nulli. de reſcrip. c. ſup qõnum. de offi. deleg. c. finẽ litib⁹. de dolo ⁊ cõtu. cũ ſi. Sed lites hẽbunt facilioꝛẽ expeditionẽ ſi appellet̃ ad metropolitanũ q de meritis cauſe cognoſcat ⁊ diffiniat quã ſi appellet̃ ad ordinarium recuſatũ ⁊ ſuſpectũ vt illã cõmittat alteri cũ ipſe d̓ cã principali cognoſcere nõ poſſit. ⁊ tollet̃ iſte inutilis circuitus vt cle. auditor de reſcriptꝭ. ⁊ ſic recta via appellabit̃ ad metropolitanũ valentẽ de cã cognoſcere. ⁊ ꝑ hoc tollet̃ illud qḋ poſſet ſequi cõtingere. n. poſſet ꝙ iſte eṗs recuſatus cõmitteret alicui magis ſuſpecto ⁊ v̓iſimile eſt ꝙ hoc faciet qꝛ adimit̃ ſibi honor recuſando cũ p̃ſumptio eſt ꝙ prouocat⁹ volet vlciſci. eſt. n. iudici adhibẽdus honor c. vt debitus honor. de ap. l. oẽm honorẽ C. qñ prouoca. nõ eſt ne. ¶ Preterea hoc probo rõne mirabili. Jſte deputatus ab eṗo recuſato ſuccedit in locũ ipſius eṗi. iõ nõ appellat̃ ad ipſum eṗm ſed appellat̃ ad metropolitanũ ſicut dicimus de ſnia lata a vicario eṗi. qꝛ nõ acpellabit̃ ab illa ad ipſum eṗm vt in. c. ij. de conſue. li. vi. ꝙ autem ſuccedat i locuꝫ eṗi. ⁊ nõ appellet̃ ad ipſum eṗm deputantẽ. ego allego caſum ad quẽ mũdus oĩs nõ rñdebit. ⁊ admiror neminẽ vſqꝫ ad hanc horã aĩaduerſionẽ habuiſſe caſum dico eſſe ꝯ iſtã glo. ⁊ cõem opi. in. l. fi. C de iudi. vbi dicit̃ ꝙ ſi delegatus a pꝛĩcipe vel ab ordinario recuſet̃ vt ſuſpectus ⁊ ipſe cõmittat cauſaꝫ principalẽ arbitris eligendis de cõi cõſenſu partiuꝫ ⁊ cõtingat appellari ab eoꝝ ſnia dr̃ ibi ꝙ nõ appellabit̃ ad illuꝫ q dictos arbitros deputauit ſed appellabit̃ ad ſupiorem primũ. Jta vr̃ dicendũ i propoſito qꝛ cũ eṗs fuerit recuſat⁹ vt ſuſpect⁹ ⁊ ipſe deputet al ũ vt de cã principali cognoſcat ⁊ appellet̃ ab illo nõ appellabit̃ ad ipſum eṗm iã recuſatũ ſed ad ſupioꝛẽ. ⁊ ſic vr̃ ibi caſus in terminis ꝯ glo. Jo.

de ligna. do. Cardi. ⁊ ſequaces ⁊ ꝑ illũ tex. cõfun
dant oẽs rõnes formare ꝑ eos quas ſupius retuli
facit etiã optimus tex. in. l. i. §. i. ff. qs ⁊ a quo app.
⁊ maxime q: recuſatio ⁊ appellatio incedunt pari-
bus gradibꝰ vt voluit Lap. in ſuis allegõibꝰ alle-
gatione. i. Et ſi caſus occurreret in cõtingẽtia facti
videret̃ recte poſſe cõſuli ꝯ iſtã glo. ⁊ eiꝰ ſequaces.
¶ Ulterius circa p̃dicta orit̃ dubiũ ẜm d. Abb. nõ
tactũ ꝑ doc. certũ eſt ꝙ ſine ꝯſenſu ptiũ nõ põt dele
gatus cãm cõmittere recuſatione ꝯ eum propoſita
vt dr̃ in. c. iudex. de of. deleg. li. vi. pone inqt ꝙ de
legatꝰ de ptiũ ꝯſenſu cõmiſit nõ in totũ vtruꝫ dẽat
appellari ad ipm an ad primũ delegantẽ dubiũ facit
qd no. in cle. ſepe. de ver. ſig. in glo. ptibꝰ. q̃ eſt ele-
gãs. ⁊ qd no. doc. in. c. nõnulli. de reſcrip. iſta eni ẽ
noua cõmiſſio vñ lꝫ ꝯſenſerint reſpectu prime com
miſſionis. nõ tñ ſeqt̃ ꝙ teneant̃ ꝯſentire reſpectu al
teriꝰ. renũcians. n. iuri ſuo reſpcũ vniꝰ articuli in-
dicialis nõ vr̃ renũciare reſpectu alteriꝰ vt no. i p̃fa
tis iuribꝰ. Sꝫ hoc nõ obſtante putat d. Abb. ꝯriuꝫ
fore verius q: adhuc nõ eſt detecta inutilitas iuriſ
dictionis ꝑ ſolã propoſitionẽ recuſationis cũ dẽat
cãm legitimã probare. vñ lꝫ nõ poſſit cõmittere ſi
ptes volũt nũc diſcutere articulũ recuſatiõis. tñ añ
q̃ p̃diſcutiat̃ nõ licꝫ appellare omiſſo medio q: me
diũ nõ eſt prorſus ſublatũ quare appellabit̃ ad euꝫ
ſaltẽ ad iſtũ effectũ vt ĩpediat̃ executio ſnĩe ⁊ trãſi
tus in rẽ iudicatã. ⁊ vt cã remittat̃ ad ſupiorẽ ſi cõ
ſtiterit cãm recuſationis fore legitimã. ⁊ multum
gloriat̃ do. Abb. d iſto dicto ſuo. ſed ſi meis daret̃
audacia verbis auderẽ dicere ipm defeciſſe i ſuo ſa
lutari q: pro iſta qõe ſua allego caſum in termis i
l. fi. C. de iudi. vbi delegatꝰ cõmiſit cãm poſt propo
ſitã recuſationẽ arbitris electis de cõi cõſenſu ptiũ
⁊ illi arbitri ferũt ſnĩam ⁊ appellat̃ ab eis. dr̃ ibi ꝙ
appellabit̃ ad primũ delegantẽ ⁊ nõ ad ipm delega
tũ ſubdelegantẽ. ⁊ ſic vr̃ ibi caſus quẽ Abb. nõ vi
dit iuxta illõ oculos hñt ⁊ nõ videbũt. ¶ Tãgit ẽt
d. Abb. de dubio nõ tacto ꝑ aliquẽ ẜm cũ vtꝝ a de
legato ẽpi recuſati vl̃ nõ r̃cuſati poſſit appellari ad
eiꝰ vicariũ tenẽdo opi. ꝙ poſſit appellari ad ẽpm vr̃
ꝙ nõ ꝑ. c. ſtuduiſti. d of. leg. vbi pꝫ ꝙ de cã alicui ſpe
cialit̃ cõmiſſa ꝑ papã. legatꝰ generalis ſe ĩpedire nõ
põt imo quantũ ad illã cãm delegatꝰ cenſet̃ maior
legato vt ibi dr̃. ⁊ adducit. c. paſtoralis. §. p̃terea. d
of. dele. vbi pꝫ ꝙ excõicatus ꝑ delegatũ etiã eo de-
functo ꝑ aliũ q̃ ꝑ papã abſolui nõ põt. ad idẽ facit
q: vicariꝰ põt ꝑ ẽpm etiã ſine cã ad nutum reuocari
vt no. glo. i cle. ⁊ ſi principalis. de reſcrip. ⁊ facit qd
no. in cle. fi. de procu. fortius põt quo ad vnã cãm i
pediri. id dicit Inno. in. c. romana. ſ. eo. li. vi. ꝙ ẽps
põt prohibere ſuo officiali ne iudicet ꝑ. l. iudicium
ſoluit̃. ff. de iudi. ſed cõmittendo cãm vni in ſpẽ vr̃
derogare iuriſdictioni vicarij quo ad illã ſpẽm vt
no. in. c. cũ. m. de conſti. ⁊ in. d. c. ſtuduiſti. ⁊ in. c. ad
petitionẽ. de accu. Sed in ꝯriuꝫ arguit ⁊ mouet̃ q:
ẽps ⁊ vicariꝰ eius faciunt vnũ conſiſtoriũ vt i. c. ij.
de cõſue. li. vi. ⁊ in cũ transfert̃ cãꝝ cognitio. c. licꝫ.
de of. vic. vñ lꝫ videat̃ ſublata ſibi poteſtas reſpcũ
inſtãtie pricipalis nõ tñ reſpcũ ĩſtãtie appellatiõis.
q: talẽ poteſtatẽ nõ tranſtulit in aliũ nec ſpecifice ſi
bi recipit. ¶ Nec obſtat. d. c. ſtuduiſti. ⁊. d. c. paſto
ralis. q: legatꝰ ⁊ papa nõ faciũt vnũ conſiſtoriũ. id
de appellatione iterpoſita ad papã nõ põt ſe intpo
nere legatus. ⁊ pro hoc adducit. l. ſi hoiem. ff. ma.
vbi procurator generalis ex cã prohibet ſpẽali pro
curatori vt nõ exequat̃ mandatũ ſibi ſpẽalr̃ cõmiſ
ſum. Finalit̃. d. Abb. ſic diſtinguit. aut ẽps eſt pñs
⁊ tũc dꝫ ad eũ appellari ⁊ non ad vicariũ. ⁊ dr̃ pñs
qñ eſt in dioceſi vel in loco propinquo allegat. c. ſi
ꝯ vnũ. de of. deleg. li. vi. vbi dr̃ ꝙ ſi recuſat̃ delega
tus ẽpi dꝫ recuſatio probari corã ipſo ẽpo. non enꝫ
põt negari qn notet̃ quedã ſupioritas i cognitione
cauſe appellationis cũ ſit de minori iudice ad maio
rẽ prouocatũ vt no. in. d. c. ij. de cõſue. li. vi. Hinc ẽ
ꝙ a vicario ẽpi non appellat̃ ad ipſum ẽpm vt ibi.
id cũ vicarius quo ad illã cãm nõ ſit maior delega
to nõ põt ad eũ appellari. Aut ẽps eſt abſens ⁊ tũc
poterit appellari ad vicariũ arg. d. l. ſi hoieꝫ. ⁊ ꝑ id
qd no. Io. an. in. d. c. ſi ꝯ vnũ. vbi dixit ꝙ hoc caſu
abſentie põt probari cã recuſationis delegati corã
vicario. Idẽ ergo erit dicendũ in cã appellationis
cũ in multis equipent̃ vt no. in. c. ſup eo. de appel.
¶ Nec ob. ꝙ ẽpi ⁊ vicarij idẽ ſit tribunal q: proce
dit in his i qbus vicarius hꝫ iuriſdictionẽ non aũt
in oibus vt pꝫ ex his q̃ no. in. c. lꝫ. de of. vica. ⁊ hãc
ꝯcluſionẽ reputat. d. Abb. fore v̾iſſimã lꝫ Archi. in
d. c. ij. teneat indiſtincte appellari poſſe ad vicariuꝫ
allegat tñ iura q̃ ẜm do. Abb. hic nõ probant. ⁊ ita
reſidet. d. Abb. hic. ¶ Adduci poſſet ſil̃e qd voluit
do. Anto. Io. de imo. in. c. qd ſup his. de fi. inſtru.
vbi dicũt ꝙ ſi legatꝰ dicat ſe habuiſſe certã cõmiſ
ſionẽ ſpẽaleꝫ oraculo viue vocis a papa ꝙ ſi papa ẽ
pñs in loco credit̃ ſibi. ſi aũt eſt in loco remoto non
credit̃. ¶ Adduci etiaꝫ poſſet ſil̃e qd voluit Guil.
quẽ referunt hic doc. q dixit ꝙ delegatꝰ inferioris
ſi tulit ſnĩam ⁊ delegans eſt pñs ꝙ nõ poterit exeq
ſuã ſnĩam ſecus ſi delegãs eſt abſens. facit qd hr̃ i
l. ſi longiꝰ. ff. de iudi. ⁊. l. cũ poſt ſnĩam. C. de appel.
¶ Pondera etiã q: indubitãter pro dcõ dñi Ab.
ꝙ poſſꝫ appellari ad ẽpm lꝫ doc. dubitẽt in. d. c. ij. d
conſue. li. vi. tñ eſt caſus in. l. fi. C. de iudi. Sed in-
quantũ ipſe vult poſſe appellari ad ſuũ vicariũ non
vr̃ bene dictũ q: a ſnĩa delegati appellat̃ ad dele-
gantẽ vt in. c. ſup qõnũ. de of. dele. ſed vicarius nõ
eſt delegãs. ergo non appellabit̃ ad euꝫ. Et ſi dicat̃
ꝙ facit vnũ tribunal cũ ẽpo vt. d. c. ij. Rñdeo ꝙ nõ
facit vnũ tribunal cũ ẽpo quo ad id qd ĩtroductuꝫ
eſt in prerogatiua ẽpi. ⁊ ad hoc allego ſing. dictum
Bart. in. l. a procõſulibꝰ. C. de ap. Et iſta non tra
das obliuioni. ¶ Glo. iij. fuit expedita in textua i
bus. ¶ Capio nunc glo. iiij. ⁊ op. ꝯ tex. i eo ꝙ dicit
ſnĩam latã a delegato ẽpi mandãdã executioni per
ipſum ẽpm. vr̃. n. ꝙ nõ ſit neceſſe pro actu executio
nis adire ipſum ẽpm. q: ipſe delegatꝰ dꝫ poſſe exeq
q: ex cõmiſſione cauſe abſolute ſibi facta oĩa ſibi
ad cãm cõſecutiua mandata vident̃. c. p̃terea. c. ſu-
ſpitionis. de of. dele. glo. refert opĩones. Quidã di
cunt ꝑ hanc decre. ⁊ ꝑ. l. a diuo pio. p̃ſo rñſo. ff. de
re iudi. ⁊. l. iubere. ff. de iuriſ. om. iu. delegatũ ab in
feriori a prĩcipe non poſſe ſuã ſnĩam exeq. Secũdo
ponit ſuã opi. ꝯriã ꝙ imo poſſit exequi. Et ad dcã
iura in ꝯriũ allẽgata rñdet. lꝫ. n. dicãt ordinariũ exeq
nõ tñ negant qn delegatꝰ exeq poſſet ⁊ vr̃ adduce
re teſtẽ v̾itatis videlꝫ Ioannẽ. ij. q. vi. c. quiſquis.
¶ Ponit etiã ⁊ tertiã opi. vt diſtinguat̃ an ordi-
nariꝰ ſit pñs. ⁊ tunc delegatꝰ nõ exequit̃. aut eſt ab
ſens ⁊ tunc delegatꝰ exequit̃. Adduci poſſent illa

ſimilia que adducta ſunt in ꝓcedenti articulo.⁊ idē
dicit eſſe in officiali epi alis ꝑniciosum eſſet hoc ob
ſeruare indiſtincte ꝙ talis delegatꝰ nō exequaꝛ pri
mā opi.ꝙ talis delegatꝰ nō exequaꝛ tenuit Inno.
in.c.innotuit.de arbi.ſequitur hic Hoſti. per dictā
l.a diuo pio.⁊ idem tenet ibi Bar. ⁊ voluit Spec.
in ti.de executione ſnīe.in.§.ij.in prin. ſed Inno.ī
c.cum ab eccleſiaꝝ.de offi.ordi. dicit ꝙ delegatus
exequitur ſuam ſnīam per iuriſdictionē quā habet
ſed non ꝑ iuriſdictionē quam non habet do. Abb.
hic plene refert opīones doctoꝝ.ſed non vidit do.
Anto.in cle.auditor.de reſcriptis. ⁊ tenet hic dn̄s
Abbas multum exquiſite ꝙ delegatus poſſit exe-
qui ſuam ſententiam iſtum paſſum ego aliter nō re
aſſumo ex eo quia ī.c.ex litteris.ſupra de offi. dele
ga.retuli opīones doctoꝝ ſuper hoc ⁊ tenui contra
do.Abb.⁊ contra iſtam glo.ꝙ imo non poſſit.⁊ al
legaui pulchras rationes quas ibi videre poteris.
ſed in aliquibus aliter ſum locutus hic ꝙ̄ ibi ⁊ val
de obſtat iſte tex.inquantum dicit deputet executo
rem.probat enim ꝙ delegatus ab ordinario videꝛ
deputatus ad cognoſcendum decidendū ⁊ exequē
dum vt ſuperius induxi.⁊ quicquid dixerit Inno.
⁊ alij videtur ꝙ iſte tex.non probet ꝙ data preſen-
tia delegati ordinarius exequatur quia tex.dicit ſo
licitudine ipſius compleantur inducendo vt induxi
ſuperius in textualibus. Nec eſt admiratione di-
gnum ſi aliter dixeriꝫ ibi ꝙ̄ dixeriꝫ in dicto.c.ex lit
teris.quia propter diuerſa fantaſmata quotidie in
nobis genenerantur noue intellectiones ⁊ diuerſe
vt dixit Bal.in.l.i.C.de his qui ante aper. tabu.
⁊ Philoſophus in tertio de anima dicit Intelli-
gentem quodqꝫ neceſſe eſt fantaſmata ſpeculari.
¶ Dominus Abb.circa iſtam materiaꝫ diſtinguit
hoc modo.Aut loquimur in vicario epiſcopi vtruꝫ
poſſit ſuam ſententiam exequi. Aut in inferiori-
bus habentibus iuriſdictionem ex lege aut ex con
ſuetudine.Aut loquimur in delegato principis aut
in delegato inferioris. Primo caſu dicit ꝙ poteſt
licet glo.hic dubitauerit quoniam vicarius habet
iuriſdictionem ordinariam ⁊ ea que ſunt mixti im
perij vt notat Inno.in.c.ſuaꝫ.de offi.vica.⁊ quod
nota.in.c.licet.eo.ti.li.vi.⁊ in.c.perlectis.xxv.diſt.
⁊ in.c.romana.de offi.ordi.li.vi.vbi tex.probat ꝙ
de iure vicarius non ſolum ſubditos ſed etiā ipſos
ſuffraganeos excōmunicare poteſt.licet propter ho
neſtatem ſit ſibi interdicta poteſtas reſpectu ſuffra
ganeorum vt notat ibi glo.⁊ excōmunicatio eſt mi
xti imperii vt notat Inno.in.c.tranſmiſſam. de ele
ctio.⁊ hic.Et ꝙ vicariꝰ poſſit exequi tenet hic Io.
and.ꝙ procedit ī vicario principali ipſius epiſcopi
q̄ facit idē conſiſtorium cum ipſo epiſcopo. talis.n.
habet ordinariā alij autem non habet ordinariam
ſed delegatam.nec faciunt idem conſiſtorium cum
epiſcopo.⁊ ab iſtis appellaꝛ ad epm̄ vt nota.in cle.
⁊ ſi principalis.de reſcrip.notat Innoc. in dicto.c.
romana.De his dicendum vt in delegatis lꝫ poſ
ſet dici ꝙ cum ſint deputati ad vniuerſitatem cau-
ſarum cenſeantur quaſi ordinarij.l.cum pretor.ff.
de iudi.notat glo.in.c.cum cauſam. de appl.¶ Se
cundo caſu principali de inferioribus prelatis ſeu
iudicibus. Hoſti.in.c.cum contingat. infra eodem
dicit ꝙ per fideiuſſores poterunt coercere eum con
tra quem eſt lata ſententia inſtitu. de ſatiſdatione
tutorū.§.i.l.iiij.ff. de dam. infec.l.i.§. quid ergo.
ff.de ventre inſpiciendo.vel ordinarius loci hoc ex
equetur dicta.l.a diuo pio.ſicut exequitur ſenten-
tiam arbitri vt in.l.ait pretor.ff.de re iudi. ⁊ notaꝛ
in.c.per tuas.de arbi. Sed dicit dominus Abbas
ꝙ latius debemus conſiderare iuriſdictionem quā
habent tales.Quidam enim ſunt vendicantes ſibi
nudam coercionem abſqꝫ iuriſdictione vt paren-
tes domini maritus erga familiam ⁊ vxorem de ta
libus non eſt tractandum quoniam tales agunt de
facto nec exequuntur ſententiam cum eam ferre
non poſſunt.Quidam ſunt vendicantes ſibi iuriſ-
dictionem fori penitentialis vt ſunt ſacerdotes cu
rati.⁊ tales compellunt indirecte.⁊ nihilominus ex
equuntur ad ſatiſfactionem fiendam non reuocan
do ſententias generales quas tulerunt niſi prius
ſatiſfaciant.c.ſi ſacerdos.de offici.ordi. ſecundum
vnam lecturam.Alij vendicant ſibi iuriſdictioneꝫ
ſimplicem.⁊ tales poſſunt proprias ſententias exe
qui ea poteſtate ⁊ iuriſdictione quam habent. ſed
poteſtate quam non habent bene poſſunt indirecte
proſequi proprias ſententias ſubtrahendo reddi-
tus vel diſtributiones. Non enim poſſunt exequi
actu mittendo in poſſeſſionem vel manu militari
auferendo.quia talia ſunt mixti imperij que inferi
oribus non competunt.l.imperium.l. iubere caue-
re.ff.de iuriſdic.om.iudi. Pignorare tamen poſ-
ſunt vel fideiuſſores compellere vt notat Innocē.
in.c.cum ab eccleſiarū.de offi.ordi.⁊ per Specu.in
titulo de executio.ſentē.§.nunc dicendum.in prin.
Item priuādo ab vniuerſitate ⁊ ſimilibus.c. ex lit
teris.de conſti. Vel inuocabunt auxilium poteſta-
tis ſeu alteriꝰ iudicis.arg.l.epiſcopalem.C.de epi.
audien.⁊ quod notatur in.c.i.de offic.ordi. Poſ-
ſunt ergo iſti iudices cogere cū pignoribus nō aūt
actualiter mittere in poſſeſſionem.Et hec faciunt
ad queſtionem vtrum rector ſcholarium poſſit ſuā
ſententiam mandare executioni. Specu.in titi. de
ſententie execu.§.nunc videndum.vſic. quid ꝺ ſen
tentia doctoris.tenet ꝙ ordinarius illam exeque-
tur allegat auten.ſiquis litigantium.C. de epiſco.
audien. Sed Io.and.ibi in additione recitat ali-
quos doctores tenere magiſtrū vel doctorem poſ-
ſe exequi ſuas ſentētias ſi ſcholaris ibi habeat ho
na ſed ſi non habeat bona vel habeat ⁊ nō ſint ſuf
ficientia ad requiſitioneꝫ magiſtri exequetur is in
cuius territorio habet bona vt ī dicta.l.a diuo pio
⁊ refert do. Abb.hic Bart.dicere ibi ꝙ rector pōt
exequi ſuam ſnīam delegando ſuam iuriſdictioneꝫ
vel priuādo ab vniuerſitate ⁊ ſimilibus vel inuocā
do auxilium alterius iudicis.Idem dicit de docto
ribꝰ ⁊ alijs nō habētibus familiā. Sed d.Abb.pu
tat ꝙ inſpecto iure cōi ſm̄ ꝙ doctores vel rectoreſ
habēt meꝝ ⁊ mixtū impiū ꝙ cognoſcere pn̄t de cau
ſis crimīalibꝰ vt ī auten.habita.C.ne fi.pro pa. vbi
ꝑ glo. Pōt etiā rector mittere actualiꝛ in poſſeſſio
nē ſeu actualiter exequi. ſed quia in pleriſqꝫ locis
iure conſuetudinario hanc poteſtatem non obtinēt
vt no.glo.in dicta auten.habita.poteſt dici ꝙ exe-
quātur per iuriſdictionē quam habent. ſed pro ea
quā nō habēt debent recurrere ad ſupiorem. ⁊ ſic
pn̄t intelligi ⁊ reduci ad cōcordiā opīones ꝯrie. vn̄
eū hodie rectoreſ cōiꝛ nō hēant familiā armatā nec
iuriſdictionē in criminalibus ſatis ſeruabitur opi

26

Bart.ſuperius recitata.⁊ ſic concludit do.Abbas
ꝙ in iſtis iudicibus inferioribus inſpicienda eſt po
teſtas quam habent vt ea utant̃ in executione. Si
ṽo volunt aliter,ſe exequi requirant ſuperiorem et
alios iudices illius loci.⁊ dicit ſatis fuiſſe de men
te Barto. in dicta.l.a diuo pio.¶ In tertio caſu
principali in delegato principis ɔ̄cludit de iure ca
nonico fore clarꝫ ꝙ poſſit exequi ꝑ ſe.⁊ ēt ꝑcipe or-
dinario vt exequat̃.vt probat̃.in.c.ex litteris.⁊ in
c.ſignificaſti.⁊ in.c.querenti.⁊ in.c.paſtoralis.§.pre
terea.⁊.c.in litteris.de officio dele. Sed de iure ci
uili gl.vĩ dubitare i.d.l.a diuo pio.dicit tñ ibi gl.
ꝙ de iure canonico pōt.ſꝫ ꝙ idē ſit de iure ciuili.te
net ibi Barto.⁊ dicit eē expreſſum in.l.fi.C.de iu
dic.⁊ in auct.de exhiben.reis.§.ſi vero.⁊ quidā ſꝫ
vnū intellectū poterit ēt delegat⁹ principis inuoca
re brachiū ſecularis p̃tātis pro executione ſue ſnīe
vt voluit Inno.in.d.c.ſignificaſti.⁊ Bart.i.d.l.a
diuo pio.qui dicit ꝙ poteſt mandare ordinario ſub
grauiſſimis penis vt exequat̃.arg.d.c. ſignificaſti.
⁊ hoc plus placet dño Abb.ꝙ illud qꝺ voluit Ar-
chy.in.c.vt officiū.de here.lib.vj.vbi dicit delega
tū nō poſſe inuocare brachij ſecularis auxiliuꝫ. niſi
ſit ſibi ſpāliter conceſſuꝫ.⁊ dicit ſic curiā ſuare. ſed
do.Abb.dicit ſe neſcire.ſi ita ſeruet curia.ſed pri-
mum dictum ē veri⁹ de iure ſm eū.⁊ ita reſidet hic
do.Abb. Ego admiror ꝙ do.Abb.mordeat Ar-
chy.de obſeruantia curie.q̄ꝛ vbicunqꝫ glo.aut ex-
cellens doctor dicit ita ſeruatur de ɔſuetudine cre
ditur ſibi ⁊ dicenti contrariū incumbit onus probā
di.ita dicit Bar.in repetitione.l.de quib⁹.ff.de le
gibus.facit gl.in.l.neqꝫ natales.C.de proba.⁊ qꝺ
voluit glo.in.l.titio fundus.ff.de ɔditio.⁊ demon.
Modo addite ad eū inquantū dicit de doctore ⁊
rectore q̄ꝛ vĩ ꝙ doctores quos retulit Io.an.⁊ ipſe
nō bene dicāt hac rōne doctorib⁹ ⁊ rectorib⁹ ſcho-
larium licet habeant iuriſdictionē tamē nullū ē eis
aſſignatū territoriū lꝫ ēt ſint eis aſſignati hoīes id
eſt ipſe ꝑſone ſcholariū nec videt̃ ꝙ poſſint capi fa
cere ſcholares ſua auctē.ſed debēt recurrere ad ſu
periorē.nam ⁊ ſi captura rex ſit mixti imperij.tamē
captura ꝑſonarū ē maior q̄ꝛ ē meri imperij.l.magi-
ſtratib⁹.ff.de iuriſdi.om.iudi.niſi lex municipalis.
aut conſuetudo.loci aliud diſponeret.argu.l.i.C.ꝺ
emancipa.libero.⁊.l.iij.§.fi.ff.de teſti.⁊.c.cum con
tingat.ĩ. co.ergo nō eſt vera doctri.Io.an.do. Ab
ba.⁊ alioꝝ. Et poſſet dici ad dentes domini Abb.
es magiſter in yſrael.⁊ hec ignoras verecundū fuit
ſibi nō videre dñm Cardi.in.c.ſignificaſti. de offi.
delega.⁊ etiam Bal.ibi tenentes hāc partē vꝫ ꝙ
doctores ⁊ rectores nō poſſunt exequi ſentētiā mit
tēdo in poſſeſſionē corporalē.ego tamē cū repeciiſ-
ſeꝫ cle.auditor.de reſcript.⁊ ſcripſiſſē in.d.c. ſignifi
caſti tenui ꝯ Bal.⁊ do.Cardi.lꝫ do.Cardi.ibi ſit
merus relator doctrine Bal.ſed ꝙ poſſet ſnīaꝫ ſu
am exequi demonſtro hoc modo. Ubicunqꝫ alicui
data ē iuriſdictio ordinaria vident̃ data oīa ex il-
la cōſequutiua iſta ē glo.in.l.ij.ff.de iuriſdi.om.iu.
tex.n.loquit̃ ibi in iuriſdictiōe ordinaria vt probat
tex.ibi in ver.data.q̄ꝛ non dicit mādata ſꝫ exequu
tio ē cōſequutiuū iuriſdictioni. ergo data iuriſdi-
ctione alicui videtur data ſibi exequutio. Facit qꝺ
voluit Barto.in.l.ambitioſa.ff.de decre.ab ordi.
facit Bald.in.l.i.C.ſi rector prouinci. Et addu-

27

co elegantēꝫ doctrinaꝫ Ioan.de imol.in.c.fi.ꝺ mu
tuis peti.vbi dixit ꝙ iudex laicus cognoſcens con
tra clericum exequetur ſententiam quā tulerit cō
tra clericum.nihilominus mihi videtur ꝙ Bal.re
ctius dixerit.⁊ adduco ſingulare dictum Innocē.
in.c.ſignificaſti.de officio delega.vbi dixit delega
tus pape cognoſcit inter laycos puta de matrimo
nio ⁊ dote.⁊ fert ſententiam ꝙ non poterit illā exe
qui in rebus illius layci.ſed dꝫ adire iudicē laycuꝫ
vt illā exequat̃.⁊ adduco Ang.i.l.fi.C.ꝺ iudi. vbi
loquēs in iſtis terminis dicit ꝙ iudex eccleſiaſtic⁹
nō poterit exequi in bonis illius layci.ſed manda-
bitur exequutioni ꝑ iudicem laycū ⁊ dicit eē ſingu
lare dictū Inno.i.c.vex.ĩ.eo.adduco ēt.c. cū epus
de officio ordi.lib.vj.vbi ꝑ illū tex. a ɔtrario ſen-
ſu colligit̃ ꝙ epiſcop⁹ ingrens ꝯ laycū pro crimine
eccleſiaſtico non poteſt eū carcerare.ſed dꝫ facere il
lū carcerari ꝑ iudiceꝫ laycū. voluit Petr.de anch.
ibi.⁊ idem voluit in repetitione.c.ea que de regul.
iur.lib. vj.in.xj.q.vbi allegat Inno.in.d.c.ſigni-
ficaſti.⁊ voluit Oldra.conſilio.xc.aliter tamē di-
xit Dñicus in.d.c.cū epus.⁊ adduco ad predicta
ſtupendū dictū.Io.an.in.c.pro humani.de homi.
lib.vj.vbi dixit ꝙ in crimine eccl̃iaſtico iudex. non
pōt exequi penā ꝯ laycuꝫ.ſꝫ debet inſtare ꝙ iudex
laycus cōdēnet ⁊ exequat̃.⁊ allegat.c.ij.de malefi
⁊.c.poſtulaſti.de iudeis.⁊.c.cum ſecundū leges de
hereti.lib.vj.facit quod voluit d.Petr.de ancha.
in.c.conqueſtus.ĩ.eo.ita dicamus in propoſito licꝫ
rector aut doctor ɔdēnet ſcholarē dꝫ petere ſnīam
exequi a iudice ordinario generali. Nec obſtat gl.
in.d.ij.ff.de iuriſdi.om.iudi.q̄ꝛ procedit in execu-
tiuis ſine quib⁹ iuriſdictio exerceri nō poſſit vt ibi
per Bar.⁊ allego peregrinā glo.in.c.quia.in tan-
tum.de preben.nec eſt verū illud dictū Io.de imol.
in.d.c.fi.alias in.c.i.de mutu.peti.q̄ꝛ confunditur
per illa que ego allego ſuperius.¶ Addite ad aliū
articulū euꝫ dictum eſt ꝙ delegatus principis po-
teſt exequi de iure ciuili ꝙ eſt cōtra glo.in.d.l.a di-
uo pio.⁊ contra glo.l.ſi quis miſſuꝫ.ff.ne vis fiat ei
⁊ glo.in auct.de exhiben.reis.§.ſi vero.⁊ quidam.
⁊ glo.in.l.ij.ff.de iuriſdi.o.iudi.⁊ auſus eſt Bar.
contra gloſas noſtras ordinarias allegare duos
tex.ad quos cōmuniter dicitur non poſſe reſpon-
deri. Pro certo eſſet graue voluere terga ⁊ ſtare
vt agnus coram tondente ⁊ non defenſare ydola
noſtra que ſunt glo. vt Cyni vtar verbis in.l.non
moriturum.C.de contrahen.⁊ cōmiten.ſtipu.Ca-
piamus.l.fina.C.de iudici.que eſt fundamentum
Barto.vtrum probetur ibi dictum eius.nam ſi in
telligimus illam legem in exequutore delegato et
recuſato erit ibi caſus apertus ꝙ non ſolum dele-
gatus a principe.ſed etiam delegatus ab inferiori
a principe poteſt exequi ſuam ſententiaꝫ ex eo quia
ille tex.in principio loquitur ꝺ vtroqꝫ videlicet.de
delegato ab auguſta fortuna vel aculmine iudiciali
Finis ergo illi⁹.l. dꝫ referri ad principiū ⁊ ꝺtermi
nare duo dētminabilia.l.i.C.de diuer.reſcrip.l.i.C
de liber.ꝑteri.c.ij.regris ꝺ app.cū ſimil.ergo ſi illa
l.probat dictū bar.ipe vĩ ꝑcutere ſe cū ligōe ſuo.q̄ꝛ
ipe dixit ꝙ ꝺlegat⁹ ab ordinario ñ exeqt̃ ſꝫ ꝺlegat⁹
a ꝑncipe ñ exeqt̃ ſuā ſnīaꝫ.⁊ ꝑ ɔ̄ñs ē ibi cāus ꝯ bar.
⁊ cōeꝫ opi.ꝙ ꝺlegatus ab ordīario exeqt̃ ſuā ſnīaꝫ
⁊ ſic poſſꝫ dici ad dētes bar.īcidit i ſyllā cupiēs vi

tare caribdim. Quinimo torqueo illum tex. ꝯ eun-
dem q2 cũ ibi equipere͂ delegatus principis ꝛ dele
gatus ordinarij. ꝛ delegat⁹ ordinarij nõ exequit͂ er
go. nec delegat⁹ principis ꝛ ita inducẽdo ẽ ibi ca-
ſus pro illis gloſis quas Barto. reprobauit. ꝛ iſta
non tradas obliuioni. ¶ Itẽ põdera ꝙ tenẽdo opi.
Bart. dico ꝙ ideo exequit͂ ex eo q2 tex. ibi appel-
lat illũ exequutorẽ. ꝛ ita eſt caſus formalis in hac
decretali in ver. depatet exequutorẽ ꝛ ſic iõ exeque
tur q2 lex appellat illũ exequutorẽ. ꝛ ꝑ ꝯñs eſt dele
gatus ꝛ exequutor. Et ex hoc datur quedã nouiſſi
ma ꝯſideratio. ꝙ aut princeps vel ordinari⁹ dat de
legatũ appellãdo illũ delegatũ ꝛ tunc non poterit
exequi ſuã ſnĩam. ꝛ iſto modo procedãt ille glo. dã
nate ab alijs. Aut appellat illũ exequutorẽ. ꝛ tunc
excedit terminos delegationis q2 ẽ delegat⁹ ꝛ exe
quutor ꝛ hoc colligo ex illo tex. coniũcta hac decre
tali. ꝛ iſto modo procedat cõmunis doctrina docen
tium. ꝛ ẽ conſideratio nõ tacta nõ dicta per aliquẽ
vſq3 ad hec ſecula. deo noſtro ſit gloria q non facit
tempora nr̃a fruſtra. Itẽ illum tex. intelligo in alio
exequutore cui a lege ẽ data ptã s exequendi. ꝛ hoc
vult vna glo. ibi in verſi. cui mandata. que dicit. ſ. a
lege. ꝛ ſic iſte tex. nullo modo induci põt pro dicto
Barto. Uel poteſt dici ꝙ poſito ꝙ ille tex. loquat͂
ỏ illo delegato recuſato vt Barto. Uult nihilomi
nus Bar. loquitur ꝙ delegat⁹ principis exequitur
ſuã ſnĩam. ſed ille tex. loqtur ĩ ſnĩa lata ab arbitris
electis de voluntate partiũ quoꝝ ſnĩam poterit de
legat⁹ exequi. ꝛ ſic nõ loquit͂ ĩ delegato pꝛĩcipis ſẽ
tentiante ꝛ ꝑ ꝯñs nõ probat dictũ Barto. Saly. ĩ
d. l. fi. dicit videri ibi caſum ꝙ delegat⁹ a principe ꝛ
ab ordinario poſſunt exequi ſuã ſnĩam. cuius ꝯtra
riũ voluit glo. in. d. l. a diuo pio. ꝛ in. d. l. ij. ſed ideo
eſt dicit ibi Saly. q2 ſnĩa ibi vere nõ eſt lata ab eo
ꝛ per ꝯñs vꝫ ꝙ totus mũdus errat ſequẽdo doctri-
nam Barto. ꝑ. d. l. fi. ꝙ delegat⁹ principis põt exe
qui ſuã ſnĩam ꝑ illũ tex. qui reuera loquit͂ in ſnĩa la
ta ab arbitris ꝛ nõ ab ipſo delegato. Et ſi quiſpiã
dixerit ꝙ ĩmo ille tex. probat doctrinã ei⁹ q2 ſi põt
exequi ſnĩam ab alio latã. multo fortius poterit exe
qui ſuam ſnĩam. arg. c. cũ in cũctis. de elect. ꝛ auc.
multo magis. C. de ſacroſan. eccl. q2 ad hoc rñdeo
ꝙ non ẽ eadẽ rõ. q2 poſt latã ſnĩam finit͂ eius iuriſ
dictio. c. in litteris. de officio delega. l. iudex. poſtꝙ
ff. de re iudi. ſed nõ ſic finit͂ ei⁹ iuriſdictio cõmittẽ-
do cãm alteri vt hic ẽ caſus. ꝛ ꝑ ꝯñs Barto. vehem
ter errauit in intellectu illi⁹. l. fi. Et ponderabis di
ligenter dictũ Saly. ibi dicentis delegatũ a princi
pe ꝛ delegatũ ab ordinario equipari vt poſſint exe
qui ſnĩam nõ vere latam ab eis ſed ab arbitris. ꝛ ꝑ
ꝯñs corruit Bart. credens ſe eſſe firmũ vt in fir-
ma petra. Reſtat tollere aliud fundamentũ. de. §. ſi
vero ꝛ quidã. circa cui⁹ intellectũ vacillãt glo. ꝛ do
ctores. Nihilominus nõ ob. videt͂. n. ꝙ loquat͂ ĩ or
dinario inquãtum loquit͂ de exequutione ꝛ miſſiõe
in poſſeſſionẽ qỏ patet q2 in principio illi⁹. §. tex. di
cit ꝙ ſi reus qui iurauerat iudicio ſiſti ſe abſentat
ꝙ actor deb3 iſtud denũciare iudici ꝛ ſubdit ĩ ver.
illud ꝙ ſi iudex ẽ ordinarius citabit reũ re ꝛ verbo
ſubiungit͂ in verſi. ſi vero ẽ delegat⁹ a quocũq3 ꝙ
actor d3 iſtud denunciare delegãti ꝛ ab eo petere
vt cã deducat͂ a ỏlegato ne cauſa maneat actori de
ſolata vndiq3 ꝛc̃. vt ibi in tex. dicit͂. ꝛ ſic ex illo vſi.

ſi vero. clare p3 ꝙ ante ꝙ̃ deueniam⁹ ad ver. igit͂ de
latentẽ ꝛc̃. qui loquit͂ de exequutione ꝛ miſſione in
poſſeſſionem cã ẽ iam deducta ꝛ ablata a delega-
to vnde perinde eſt ac ſi nunquã cauſa fuiſſet ei de
legata. neceſſario ergo ſequitur ꝙ dict⁹ verſi. igit͂
loquitur de ordinario cum deducta ſit cauſa a de-
legato cui⁹ manus fuerunt ligate eo ipſo ꝙ reus ſe
abſentauit lite nõ conteſtata ꝛ per conſequens non
facto dño litis vt glo. ibi tangit ꝛ iſte videt͂ veriſſi
mus intellectus illius. §. quicquid. gloſe ꝛ doc. di-
xerint ꝛ ſic non probat dictum Bar. Et ſi dicatur
ꝙ illud verbũ deducatur nõ d3 ĩduci. ita ut ĩduxi
ſed debet induci vt deducatur reus ab illo delegã
te. tamen dic vt dixi ꝙ ille tex. loquitur in ordina-
rio dũtaxat nam ſi delegatus poſſet in poſſeſſionẽ
mittere ad quid tex. diceret ꝙ actor debet denũcia
re delegãti. ꝛ ſi deduci ñ põt tunc non debet in poſ
ſeſſionem mittere cum ſine circuitu poſſit delegat⁹
actori prouidere certe ſi potuiſſet tex. illud nõ dixiſ
ſet. ꝛ ſi dicatur illud eſt q2 primo debet capi perſo
na certe iſtud nõ eſt verum q2 etiam in diffinitiua ñ
poteſt capi niſi facta excuſſione. l. iij. §. pterea. ff. de
ſuſpec. tuto. Et ſi ponderetur tex. a contrario ſenſu
eo qỏ apud eum ꝛc̃. dic ꝙ facta litis conteſtatione
non eẽt cauſa vndiq3 deſolata ſed poſſet ad diffi-
nitiuam procedere ſ3 cum eſt vndiq3 deſolata ergo
nõ poteſt in poſſeſſionem mittere. Item alio mõ di
ci põt ꝙ non probat dictũ Bar. q2 loquit͂ in dele-
gato a quolibet ergo ſequeretur ꝙ ỏlegatus ẽt ab
alio ꝙ̃ a principe poſſet exequi qỏ eſt contra eundẽ
Barto. ergo neceſſarium ẽ fateri ꝙ loquat͂ in ordi
nario ꝛ nõ in delegato a principe. ꝛ per ꝯñs dedu-
cta ſunt in profundũ fundamenta Bar. tene menti
q2 apud poſteros erũt hec dicta illuſtriora. Et in-
quantũ do. Abb. redarguit doctri. Archy. in. d. c.
vt officiũ. dicas ꝙ fuit doctr. Abb. antiqui. ꝛ vide
que ego dixi in. c. ſignificaſti. de offi. delega. vbi re
tuli opiniones ꝛ ſteti in hac concluſione ꝙ delega-
tus principis d3 prius facere quantũ põt vt exequa
tur ſuã ſnĩam quo facto ſi nõ põt illã exequi recur-
ret ad brachiũ ſeculare ꝛ allegaui vnũ cõſiliũ Ol
dra. nõ viſum nec allegatũ ab aliquo ad hoc. vide
ibi olo. ꝛ ad predicta adde vnũ qỏ Bal. noſtro ve
nit in ore ĩ quodã ſuo ꝯſilio poſito ĩter ꝯſilia Ang.
cex. vbi refert fuiſſe qõnẽ in facti cõtingentia pe-
ruſij pplr̃us peruſin⁹ rebellauit ſe ꝯ eccl̃iam ꝛ expu
lit legatum ꝛ auditores eius qui tulerant plures
ſnĩas fuit dubitatũ ſi ordinari⁹ peruſin⁹ poſſet illaſ
mãdare executioni q ꝯſuluit ꝙ ſic ꝛ dicit ſe allega-
re caſum ĩ indiuiduo ỏ hoc ĩ. l. epiſcopale. C. ỏ epali
audi. ¶ Tãgit ẽt hic do. Abb. multũ late ſi delega
tus ab inferiori a principe poſſit exequi ſuã ſnĩam. ꝛ
ꝯcludit ꝙ ſic multũ exquiſite. ſ3 ego ĩ. c. ex litteris.
de offi. delega. ſ. ꝑ plures rõnes tenui ꝯtriũ ꝛ rñdi
ad motiua eius. ꝛ retuli opiniones aliorum. ¶ Ul-
timo dubitat͂ qd intendat hec littera dicere dũ ſta
tuit ſnĩam mandãdã exequutioni ſeruata lege. glo.
vltima dicit ꝙ intelligit͂ de lege loquẽte de mate-
ria ꝛ tẽpore exequutionis fiende ꝛ ẽ clara. vide ple
ne in. c. ꝙ ad ꝯſultationẽ de re iudi. ꝛ in. c. dudũ. el
ij. ỏ elec. ꝛ ĩ. c. noſ ĩ quẽꝙ̃. ij. q. i. ꝛ probat iſte tex. ꝙ
ĩ legiſlatore nõ ẽ neccẽ allr̃are quotã legis ſ3 ſufficit
allr̃are legẽ ĩ genere. c. ad audiẽtiã de ſponſ. auct. ex
teſtamẽto. C. de collac. ꝛ plene ꝑ d. Anto. ĩ. c. veſtra

de cohabi. mulie. ⁊ cler. ⁊ per do. Cardi. in cle. i. de elec. vide que dixi ibi in repetitione mea. Si quid noui aut boni diximus attribuam⁹ illi pꝛīcipi deo liberaliſſimo largitoꝛi cui ſit gloꝛia ⁊ imperiuз in ſecula ſeculoꝝ. ¶ Et inquantum. iij. glo. dicit ſiue reus ſiue actoꝛ recuſauerit iſta gl. adduci poteſt ad illud quod voluit glo. que reputatur ſingularis in. c. ij. de confeſſ. lib. vj. que voluit ꝙ licet ſtatutū ſit penale aut exoꝛbitans. ⁊ loquatur de reo. ꝙ nihilominus habet locum in actoꝛe. Facit in ſimili glo. in cle. i. de reſcriptis. Et per iſta ſit expedita hec decretalis. Andreas Barbatia ſiculus meſſanēſis.

Si clericus laicū.

Famoſa pꝛo certo eſt hec decretalis ⁊ ſatis luculenter enucleata ꝑ do. Anto. ⁊ do. Abb. ⁊ hoc intendit laycus a quo clericus vel eccleſia rez vendicat debet coꝛā ſuo iudice layco ꝯueniri. h. d. ¶ Uel ſic ſm do. Car. Laycus a quo clericus vel eccleſia rē vendicat quā ipſe laycus dicit pꝛopꝛiaз debet coꝛam ſuo iudice cōueniri. h. d. ¶ Uel ſic ſm do. Abb. Super re eccleſie vel clerici pōt laycus coraз eccleſiaſtico iudice ꝯueniri ſi pꝛobabiliter negat rem eſſe eccleſie vel clerici a iuriſdictione eccleſiaſtica declinanda cōuenietur coꝛam iudice ſuo. h. d. Pꝛimo ponit dictū. Secundo rationē ibi cū actoꝛ Tertio excipit localē conſuetudinē. pꝛo certo iſta ſūmaria nō exuiſcerāt totam decretalez imo longioꝛa ſunt ꝙ̄ decretalis. quimo plus dico ꝙ nō videntur congruere littere ex eo qꝛ fundant ſe ſuꝑ ſimplici aſſertione layci. ſed iſta decretalis loqtur in aſſertione layci qualificata qꝛ recipiebat fomētū ex poſſeſſione ipſius layci. ⁊ ideo poſſet melius ⁊ breuiuſ ſic ſūmari. ¶ Ad declinandā iuriſdictionē iudicis eccleſiaſtici ſuper re clerici vel eccleſie ſtatur aſſertioni layci poſſeſſoꝛis. h. d. pꝛimo ⁊ actoꝛ ſequit foꝛum rei. niſi alias ſit loci conſuetudo. h. d. ¶ Nota ibi de rebus ſuis vel eccleſie ꝙ laycus poteſt ꝯueniri coꝛam iudice eccleſiaſtico qñ agitur de re eccleſie vel clerici ⁊ rōnez eſſe putat d. Abb. hic quia ex nuda detentione que in dubio ꝓ̄ſumitur ex quo res ē eccleſie. arg. c. nulli. ⁊ c. qui abſtulit. xij. q. ij. ⁊ quod not. Inno. in. c. iniuſtū. de rez permuta. cauſatur quoddā ꝓ̄uilegium eccleſie vt vēdicet ſibi iuriſdictionem. c. cū ſit generale. ⁊ c. cōqueſtus. ĩ. eo. ⁊ poſſunt tales dici malefactoꝛes eccleſiarū ex iniuſta detentione ipſarum rez ideo erit in electione ꝓ̄lati coꝛam quo iudice velit illos ꝯueniri. vt ĩ. d. c. cuз ſit generale ſꝫ do. Abb. hic. Sed do. Anto. hic colligit ꝙ actoꝛ ſeqtur foꝝ rei ꝙ eſt verū inquātum cleric⁹ vel eccleſia ſuper re pꝛopꝛia vel eccleſie agit quo caſu hec decretal' decidit q̄ttuoꝛ caſuſ. ¶ Pꝛimus eſt quādo agitur ſuꝑ re pꝛopꝛia clerici vel eccleſie ⁊ ꝯſtat rē eē eccleſiaſticā vel clerici. ⁊ tunc cognoſcit iudex eccleſiaſticuſ. ¶ Secūdus caſus ē qñ dicit' res eccleſiaſtica ⁊ nō negatur ⁊ tūc cognoſcit iudex eccleſiaſticus. ¶ Terti⁹ caſus ē quādo ē certum ꝙ res nō eſt eccleſiaſtica ⁊ tunc cognoſcit iudex laycus. ¶ Quart⁹ caſus eſt qñ dubitat' an res ſit clerici vel eccleſie ⁊ negatur adhuc cognoſcit iudex ſeculariſ. ¶ Sed certe iſtō vltimū pꝛocedit qñ illa negatio recipit fomētū a poſſeſſione vt inferius dicet'. ¶ Et ex his notat do. Anto. ꝙ qñ certa qualitas ponit' in libello ex quo fundat' iuriſdictio iudicis ꝙ tunc nō ſufficit ad fundādā iuriſdictionez iudicis ſola allegatio cauſe niſi pꝛobet' dato ꝙ ĩ libello expꝛimat' ꝙ dicit foꝛe contra Bart. in. l. ij. ff. ſi quis in ius vocat. nō ierit ⁊ hoc dicit eē veruз qñ qualitas negat'. alias ſufficit ſola allegatio abſqз alia pꝛobatione ex quo nō negat'. ⁊ ſic pꝛocedit opi. dicentium ſufficere ſolam allegationē de quo dicet' inferius qꝛ circa hoc varietas eſt inter docētes. ſed pꝛo nunc pondera tex. in verſi. petierit ⁊ ſic eccleſia agebat rei vendi. ⁊ per ꝯſequēs dicebat eccleſiā dominā ⁊ reum poſſeſſoꝛez. vt in. c. exaiata. ſ. titu. i. ergo negatio rei erat qualificata qꝛ recipiebat robur a poſſeſſione. ⁊ in tantū opitulatur poſſeſſio ꝙ ſtatur aſſertioni poſſeſſoꝛis ⁊ aſſerenti cōtrariū ĩcōbit onus pꝛobandi inſtit. de interdictis. §. cōmodū voluit Bal. in. c. i. in titu. de contentiōe inter dominum ⁊ fidelē. ⁊ facit qđ pulchꝛe voluit Bar. in. l. i. §. non aūt. ff. de ſecundū tabul. ⁊. l. ſi inter virum. ff de rebus dubijs ergo nō eſt veꝝ ꝙ negatio qualitatis excludat fundamētū iuriſdictionis qꝛ dꝫ eſſe roboꝛata ex poſſeſſiōe vel alijs adminicul' ⁊ hoc decidit iſte tex. ſubtiliter pōderat⁹. ¶ Nota ēt ex ijſdē verbis ꝙ cleric⁹ in ſuis bonis patrimonialibus gaudet eodē ꝓ̄uilegio quo gaudet in bonis eccleſiaſticis ꝙ ē bñ not. ⁊ ſicut pꝛo re eccleſiaſtica male detenta a laico pōt ꝯueniri coꝛā iudice eccleſiaſtico ꝙ eodē mō qñ detinet rē patrimōialē ipſi⁹ clerici. Facit gl. ĩ. c. ex lrīs. de pignoꝛ. ⁊ ĩ. c. eccleſia ſancte marie. de ꝯſti. ⁊ in. c. fi. de vita ⁊ ho. cleri. ⁊ ē glo. in. l. munez. §. patrimōioꝝ. ⁊. l. ꝟ. pontifex. ff. de mu. ⁊ ho. de qua facit feſtū ibi Franciſc⁹ tigrini quā allegauit pꝛo ſingl'ari. Bal. ĩ. l. fi. ſine cenſu. vel reliquijs ⁊ qđ hꝫ ĩ. c. ſimiliter. xvj. q. i. Et ſoleo ego allegare caſuз valde ſing. nō allegatū ab aliquo ĩ. l. decernimus. C. de epi. audi. vide q̄ luculent' dixi ad hoc in cōmēto. d. c. eccleſia ſancte marie đ ꝯſti. Et pondera ſubtiliter iſtū tex. inquātū dicit pꝛopꝛias qꝛ excludit res q̄ ſunt eccl'ie qꝛ datur ĩtellect⁹ mirabilis ad quādā doctri. traditā a Bal. ĩ. l. ꝓ̄ſes. C. đ trāſ. vbi dixit ꝙ eꝑ̄s pōt donare cui voluerit quartā quā ꝑcipit de legatis factis eccl'ijs ĩferioꝛib⁹ ⁊ mouet'. qꝛ ē ſua ⁊ nō eccl'ie pꝛo quo dicto adduco caſuз ĩ. c. officij. in. ꝟ. pꝛopꝛia poꝛcio. ĩ. de teſta. ⁊ ꝯiūgo iſtuз tex. ⁊ reddit' veriſſima illa doctri. Bal. ⁊ ex hoc datur ĩtellect⁹ ſtupēdus. ad. c. i. de cl'ic. non reſi. li. vj. vbi dicit tex. ꝙ cl'icus q ĩteſit diuinis officijs facit ſuas diſtributiōes quottidianas. qꝛ dant' rōne oneris ꝑſonal'. ergo de illis ĩpune poterit diſponere pꝛout voluerit ꝯiūcto. d. c. officij. ⁊ coniūcto. c. iſto. ⁊ doctrina Bal. ĩ. d. l. ꝓ̄ſes. ⁊ ꝑ h⁹ vꝫ ꝙ male dixerit. d. Car. ĩ. c. fi. đ pecul. cler. vbi ponit opi. nouā ⁊ tertiā ꝙ cl'ic⁹ bñficiat⁹ pōt libere diſponere đ fructib⁹ bñficij. ſꝫ ſi male diſponat puniet' ꝑ. d. c. i. ad qđ dīc ñ poſſe rñderi qꝛ pꝛo certo ille tex. ñ loqt' ĩ fructibus bñficij ſꝫ loqt' ĩ fructib⁹ debitis rōne oneris ꝑſonalis ⁊ ꝑ iſta appet ꝙ male dixit. d. Abb. circa illū paſſuз ĩ repetitiōe. c. cū eēs. đ teſta. Et iſtō addite vt nouū ad ea q̄ dixi in. d. c. fi. đ pecul. cleri. ⁊ ſic ex iſtis colligit' ꝙ detentoꝛes reꝝ patrimonialiū clerici conueniunt' coꝛā iudice eccleſiaſtico ⁊ hoc ĩđ qꝛ ſacrilegi ſunt cenſendi. Facit quod voluit Inno. in. c. ceteruз. ſ. tit. i. vbi dicit ꝙ cleric⁹ ſpoliat⁹ pōt

ſuum ſpoliatorem coꝛam iudice clerico cõuenire qꝛ
ſacrilegiũ ẽ quoddã crimẽ eccl'iaſticũ.xvj.q.i.c.in
canonibus ⁊ hoc ſi certũ ſit de ſpoliatiõe.xxiiij.q.
iij.c.ſi quis de potẽtibus.in caſib⁹ tamẽ huius.c.
quãdo agitur de impꝛſſione ⁊ violentia hui⁹ eccle-
ſie pꝛocedit hoc dictũ.ſ3 aliud ſeruabit̃ in caſu du
bij qꝛ tunc trahi d3 coꝛam iudice ſuo layco vt hic
⁊ ex hoc infert do.Abbas ꝙ in caſu hui⁹.c.nõ con
uenit̃ coꝛam eccleſiaſtio ꝑciſe ratione veri ſacrile-
gij ſ3 quaſi ſacrilegij ⁊ leſionis q̃ infertur ex iniu
ſta detentatione rerum eccl'iaꝝ qđ dic̃ eẽ notãdu3
pꝛo infra dicendis.nam ſi cõueniretur pꝛeciſe rõne
ſacrilegij nõ ſufficeret negatio ad excludendã iuriſ
dictionem vt p3 ex pꝛedictis.¶ Nota ibi nõ eſſe ec
cleſie aſſeuerat ꝙ per negationem fit res dubia ſm
Hoſti.facit.c.piſanis.de reſti.ſpolia.c.ſup eo.de
teſti.cogen.c.tua nos.de coha.mulie.⁊ cleri.l.plu-
res.C.đ fide inſtr.l.iij.C.quibus ad libertatẽ pꝛo
clamare licet.l.poſt rem.ff.de tranſac.not.in.l.i.C.
de pꝛocur.ꝙ pꝛocedunt niſi talis negatio hẽret no
toꝛietatẽ ꝯtra ſe qꝛ non ſufficeret talis negatio ad
declinandã iuriſdictionẽ.teneretur.n.reſpõdere co
ram iudice eccleſiaſtico ex quo ꝯſtat notoꝛie rem eẽ
eccleſie vel clerici qđ tenet hic do.Anto.i examina
tione materie.vnde ſi petatur poſſeſſio ꝑbende q̃ ñ
põt eẽ nõ notoꝛia in loco poſſeſſionis foꝛe ꝑbenda
les quãdo diuti⁹ poſſeſſe ſunt l3 negent̃ ꝑbenda-
les.allegat qđ not.in ſimili Inno.i.c.venerabilis.
de cenſibus.⁊ facit qđ voluit do.Cardi.i cõmẽto
c.veſtra.de cohabi.mulie.⁊ cleri.in.viij.q.pꝛobat̃ i
c.ſup eo.de teſti.cogen.vbi ſola negatio nõ inficit
notoꝛiũ.tex.ẽ melioꝛ de coꝛpo.iur.i.c.cum dilect⁹.
de purgatione canon.⁊ in.c.fina.de cohabi.mulie.
⁊cleri.facit pulchꝛũ dictũ Inno.in.c.i.de offi.vica
rij.vbi dixit iudicẽ poſſe lacerare libellũ agẽtis qñ
conſtat ipſi iudici agentem nõ fouere iuſticiam.fa-
cit.l.ſicut.C.đ paganis.⁊.l.i.C.q ⁊ aduerſus quoſ
⁊.l.vbi pactũ.C.de tranſac.⁊.l qui ſnia3.C.de pe
nis.quod facit ad illud ꝙ ſolent ꝑtes dicere i com
pꝛomiſſis ꝙ cũ ſit dubiũ ⁊ lis eſſe poſſit.ideo ꝯpꝛo
mittunt ⁊ tñ res eſt liquida ⁊ idubitabilis̃.tunc.n.
nõ ſtatur aſſertioni ꝑtium tex.ẽ multũ ſolẽnis in.l.
cũ hij.§.ſ3 cũ lis.ff.de tranſac.facit qđ voluit ibi.
Bar.⁊ qđ voluit Inno.in.c.graui.de đpoſi.⁊ An
gel.in.l.eleganter.§.ſi quis poſt.ff.de ꝯdi.indebi.⁊
in.l.i.⁊ in.l.poſt rem.ff.de tranſac.⁊ in.d.l.cũ hij.§
ſ3 cũ lis.⁊ in ꝯſilio incipiẽte in ſplẽdida ciuitate flo
rentie.Et adduco tex.valde ſing.in.l.ſi de liberta
te.in.v.ꝑ calũnia3.ff.de liberali cã.⁊ qđ ibi voluit
do.Bñdictus de plombino.⁊ qđ voluit do.Anto.
in.c.i ciuitate.de vſur.⁊ do.Petr⁹ de anch.i.c.ij.
de falſiſ.⁊ in.c.cũ ſit gñrale.j.eo.⁊ ꝑ ꝯñs nihil opa
bitur talis aſſeueratio calũnioſa hñs ꝯ ſe notoꝛie-
tatẽ.Nota ibi đ rigoꝛe iuris ꝙ ſtrict⁹oꝛdo iuris dr̃
eẽ iuris rigoꝛ.facit.c.i lr̃is.j.de reſti.ſpo.⁊.c.i.đ do
lo ⁊ ꝯtu.⁊ qđ hr̃ in.c.ſup lr̃is.de reſcrip.vbi appel
latur rigoꝛ reſpectu ſpãlis foꝛme q̃ citra ius cõc cõ
tinebat̃ i reſcripto.⁊ dicit d.Abb.hic ꝙ reperit̃ ius
diſpenſatio ⁊ rigoꝛ.ſ3 pꝛop̃e rigoꝛ iuris ẽ qdã exceſ
ſus iuris ⁊ q̃dã auc̃tas facta ad terroꝛẽ.⁊ iſto mõ ñ
capit̃ hic qñq3 ſumit̃ pꝛo ſubtilitate iurꝫ ſeu ſtricto
oꝛdĩe iurꝫ.⁊ iſto mõ capit̃ hic ⁊ i.d.c.i lr̃is nã đ ſb
tilitate iurꝫ ẽ ꝙ qs coꝛã ſuo iudice ꝯueniri dꝫat.⁊ đ
h⁹ rigoꝛ ⁊ alijs dic̃ eẽ gl.i.c.ut ꝯſtitueret̃.l.di.libẽti

aſo enucleare iſtũ paſſũ hic.ſ3 loc⁹ ñ patit̃ qꝛ ſatis
grauata ẽ hec decretal' i ſua mã.Mihi tñ q̃tũ ad
hoc vr̃ ꝙ d.Abb.nõ bñ dicat ꝙ rigoꝛ capit̃ hic pꝛo
ſtricto oꝛdine iuriſ.nã rigoꝛ iuris dr̃ deciſio q̃ fit ſm
regulas iuris ſcriptas.iſte ẽ caſus foꝛmalis i.l.nul
la.ff.de legib⁹.⁊ allego Bar.in fi.v̓bis.i.l.i.C.de
legibus.ergo capit̃ hic rigoꝛ iuris pꝛo regula iuris
ſcripta q̃ h3 ꝙ actoꝛ ſequat̃ foꝝ rei.vide Archi.i.c.
ius naturale.i.di.⁊ qđ hr̃ in.c.j.de re iud.⁊ i.ij.ꝙ i
dubijs.j.de penis.i.v.de rigoꝛe canonico.⁊ in.c.ſe
pe.đ reſti.ſpo.⁊ i.c.ij.de iura.calũ.⁊ i.c.fi.de trãſ
ac.vide q̃ dixi i.d.c.ſup lr̃is.¶ Ultimo nota ꝙ l3 đ
regulari diſpñe iuris actoꝛ ſequat̃ foꝝ rei.vt in.c.
cũ ſit generale.j.eo.⁊ i.l.iurꝫ oꝛdinẽ.C.de iuriſdi.
om.iudi.tamẽ de ꝯſuetudine iduci põt vt laic⁹ ꝯue
niat̃ coꝛã iudice eccl'iaſtico vel cl'ico ẽt ſi nõ agat̃ đ
re eccl'ica vel cl'ici nõ obſtãte negatiõe ipſi⁹ laici.vt
hic ẽ tex.facit tex.⁊ glo.in.c.ſi qs ꝑ̃ſbyter.ij.q.v.⁊
quod hr̃ i.c.nouit.de iudicij ſ.⁊ põt exẽplificari ꝑ.c
ij.de alienatiõe iudicij in gl.i.¶ Et ex hoc collige
ꝙ ꝯſuetudo dat iuriſdictionẽ cl'ico ſupꝛa laicoſ.ſed
an e3 ho.dicit ita videri ꝑ.c.inotuit.de arbi.⁊ ad
ibi dicta remittit.ſed Ioan.calda.dicit ꝙ illud.c.
nihil.facit ſ3 voluit allegare.c.dilecti.de arbi.vbi
tex.ad hoc facit ibi tñ pꝛobat̃ ꝙ ꝯſuetudo dat iuriſ
dictionẽ.l.viros.C.de diuerſis officijs.lib.xij.c.cũ
ꝯtingat.j.eo.ſed meli⁹ facit ſm eum.c.ꝯſtitut⁹ de i
integrum reſtitu.⁊ remittit ſe ad dicta ſua in.c.q̃ in
eccleſiaꝝ.de ꝯſtitu.i qnto contrario.vide ibi dicta.
¶ Tu pondera ꝙ mihi vr̃ ꝙ nec Hoſti.dicat veriſ
nec do.Cardi.ꝙ ſic oſtendo nõ ẽ maioꝛis vigoꝛis
ꝯſuetudo q̃ꝫ ſit ſtatutũ qꝛ nõ differunt niſi vt tacitũ
⁊ exp̃ſſum.l.de qbus.ff.de.ll.⁊ ibi Bald.l.oẽs po
puli.ff.de iuſti.⁊ iur.c.cũ dilect⁹.de ꝯſue.plene per
Angel.inſtitut.de iure naturali.§.ex non ſcripto in
ſua repetitione.ſed ſtatutum nõ poteſt diſponere ꝙ
laicus conueniat clericũ coꝛam laico.c.ſi diligenti.j
eodẽ.c.qualiter.ꝫ.titu.i.c.eccleſia ſancte marie.de
conſtitu.c.eccleſia.vt lit.pendẽ.ergo ſequitur ꝙ eo
dem modo non poterit hoc introduci cõſuetudine.
⁊ ſi quiſpiam dixerit amice cõſuetudo hoc poteſt et
adduco iura tua.v3.c.cum cauſa.de re iudi.c.con-
ueniſſent de eo q mittitur in poſſ.c.ꝯſtitut⁹.de i in
tegrũ reſti.⁊ adduco quod voluit Bar.i.l.conctos
populos.C.de ſu.tri.⁊ fide catho.Quia ad hoc re
ſpõdeo ꝙ aut ꝯſuetudo ẽ introducta a ſolis laycis
⁊ dico ꝙ hoc fieri non põt per iura ſupioꝛa.⁊ addu
co.c.fi.de reb⁹ eccleſie nõ alie.in.v.vſurpatio iuriſ
dictionis.vbi l3 illud.c.loquat̃ in ſtatutis laycali-
bus.nihilominus h3 locum in ꝯſuetudine laycoꝝ ⁊
cõpꝛehenditur ꝯſuetudo ſub illis verbis vſurpatio
iuriſdictionis.ſicut ergo nõ v3 ſtatutũ editũ a ſolis
laycis ita ñ valebit ꝯſuetudo itroducta a ſolis lay
ciſ.Si ãt ꝯſuetudo iſta ẽ mixta a laycis ⁊ clericis i
ſimul tunc dico ꝙ eodem modo nõ v3 poſito nõ tñ
conceſſo ꝙ clerici ſoli poſſent introducere hanc con
ſuetudinem.nihilominus pꝛopter mixturam layco
rum ⁊ clericoꝛu3 viciaret̃.argu.c.ſacro ſancta.⁊.c.
meſſana eccleſia.de elec.⁊ hanc rationem pondera
bis perpetuo quia tollit ſomnia multoꝛum dicen-
tium ꝙ in.c.ꝯueniſſent de eo qui mittit̃ in poſſeſſio
nem ⁊ in alijs iurib⁹ allegatis ſupi⁹ erat ꝯſuetudo
mixta clericoꝝ ⁊ laycoꝝ quia per hãc reſponſionẽ
meã deicit̃ i pꝛofundũ ſolutio eoꝝ.ſ3 ſi dicamus ꝙ

talē ꝯſuetudinē ſcit ⁊ tollerat coꝛpalis oꝛbe deus ꝗ
ē ro. pontifex. qꝛ ad hoc dico ꝙ n̄ pōt papa ſubijce
re clīcos iuriſdictiōib' laycoꝝ ⁊ tollere eis ꝑuilegiū
īdultū a rege nr̄o deo nr̄o ⁊ .d. nr̄o ieſu xp̄o impan
te nolite tāgere xp̄os meos. xj. q. i. c. ſacerdoteſ. Jō
dixit glo. in. c. ſi īꝑatoꝛ. xcvj. diſt. ꝙ pp̄ non poſſet
eis tollere ꝑuilegiuꝫ. ⁊ ſi dicat ꝙ pp̄ pōt appꝛobare
ſtatuta laycoꝝ ligantia eccl'iaꝫ ⁊ clīcos. vt in. c. bn̄
quidē. xcvj. diſt. qꝛ ego fateoꝛ qꝛ illa ſtatuta eēnt fa
uoꝛabilia eccl'ijs vel clīcis vel qn̄ illa ſtatuta non
ſubijcerēt clīcos iuriſdictiōib' laycoꝝ qꝛ tūc n̄ poſ
ſet arg. c. cū īferioꝛ de maioꝛ. ⁊ obe. Et ſi pur qſpiā
obſtinat' dicat amice ad min' opi. Hoſti. procedit
reſpectu rei vt poſſit clīcus cōueniri coꝛā layco. vt
ē ꝯſuetudo ī regno francie. vt dixit Guil. de cu. ī. l.
de hijs. C. de epiſ. ⁊ cleri. refert Bal. in auctē. cle
ricus q. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. iij. de eo. q mittit̄ in
poſſ. ⁊ in. c. i. de ꝯuerſia. apō pares terminanda ī vſi
bus feu. ⁊ audio qō ſeruat̄ hoc ī curia regis Joan
nis regis aragonū. ⁊ iō dixit Hoſtiē. ī ſūma hui'
tituli. §. ij. v̄. nulla. ꝙ ſi iudex eccl'iaſticus ē negligēſ
ad faciēdā iuſticiā layco ꝯ clīcuꝫ poterit iudex ſecu
laris ſupplere qn̄ agit̄ actione reali. qꝛ ad hoc rn̄
deo ꝙ doctrina Guil. ⁊ Hoſti. nō ē vera ⁊ eā redar
guit Bal. ī. d. auct. clīcus q ⁊ ī. c. ij. ṡ. de iudicijs
⁊ ꝯ illā obſeruātiā vꝫ caſus in. c. qualit̄. in. v̄. oīo fi
eri pꝛohibem'. ṡ. titu. ī. ⁊ ꝯ eos tenuit colleta. ibi vi
de q̄ plene dixi ī. d. c. qualit̄. ⁊ ad. c. ꝯſtitut'. allegatuꝫ
ꝑ do. Car. in ꝯriūꝫ rn̄de ꝙ ſpūs illi'. c. ē alien' a di
cto do. Car. qꝛ diſponit ꝙ clīc' poſſit gaudere bn̄
ficio indulto a ſtatuto layco. de quo. in. c. dilecti. ī.
eo. ⁊ ſic n̄ ſubijcit̄ ꝑ illū tex. clīcus iuriſdictiōi lay
coꝝ. Jtē ſtatutū de quo ibi diſponit ī genere ⁊ n̄ lo
quit̄ in ſpē de clericis vt ē caſus nr̄ ⁊ eodē mō non
obn̄t. c. cū cā. de re iudi. ⁊. c. cuꝫ veniſſent. de eo. q
mittit̄ ī poſſ. Et vide ſubtiles ⁊ nouas reſpōſiōes
ad illa iura datas a me ī repetitiōe rubꝛice de reb'
eccle. nō alie. ⁊ in. c. eccl'ie ſcte marie ō ꝯſtit. ⁊ iō di
cant clīci laycis illō qō Virgilio venit ī oꝛe illa ſe
iactet ī aula. Jn glo. i. colligit notabile ⁊ allegat ꝯcoꝛ
dācias ꝙ actoꝛ ſequat̄ foꝝ rei. deinde ponit caſus
fallentie de. c. lꝫ. ⁊. c. ex tenoꝛe. ⁊. c. cū ſit. ī. eo. ⁊ ō rō
nib' fallētie videbim' ibi. Glo. fi. q̄rit vn̄ habuit oꝛ
tū iſta ꝯſuetudo vt layc' ꝯueniat̄ coꝛā iudice eccl'ia
ſtico ad īſtātiā clīci rn̄det ex negl'ia laicoꝝ ī exhibē
do iuſticiā clīcis. dic tn̄ ꝙ pp̄ hodie ō ꝯſuetudine ge
nerali ꝯcedit lr̄as īdiſtincte clīco agēti ꝯ laicū ſiue
iudices laici ſint negligēteſ ſiue nō. Sūme comēdat
hāc glo. do. Abb. ꝙ laico ꝯ laicū pp̄ nō ꝯcedit lr̄as
niſi ī caſib' nota. ī. c. lꝫ. ⁊ ī. c. ex tenoꝛe. ī. eo. ſꝫ clīco
ꝯ laicū ꝯcedit īdiſticte ex quacūqꝫ cā ex gn̄rali ſtil
lo curie. ⁊ idē voluit gl. ī. c. pꝛoxi. ⁊ Archi. ī. c. iudi
catū. lxxxix. di. ita dic ſe vidiſſe ō facto ī q̄dā cā ⁊ ī
tn̄ dic hoc eē veꝝ ꝙ ſi ex hac cā vꝫ ꝙ ꝑus eēt tra
ctāda cā coꝛā iudice rei appellaret̄ non darent̄ lr̄e
ī cā appn̄is vt dic ſe expertū vidiſſe ⁊ pro hac ꝯſue.
adducit do. Abb. c. fi. ō iudi. ſꝫ pro certo ille tex. hꝫ
multas lect̄as. ⁊ ꝑ antiquos date fuerūt. vij. lec. et
ego ibi lꝫ indign' dedi. iiij. ⁊ ſic. xi. audere dicet̄ er
go ꝙ ibi ſit caſus pro certo ē erroꝛ qꝛ illō multiplr̄
exponit̄ cui' vītas ignoꝛat̄ vt ibi. Adducit d. Abb.
dictū Spec. ī tit. ō ꝯpetē. iudi. additiōe. §. regulr̄. ī
pꝛin. ⁊ clari' ī. v̄. xxx. ⁊. v̄. ſe. dicētis hoc ī tn̄ eē veꝝ
ꝙ ſi iudex ſecularis ⁊ laic' ꝯuētus offerret ſe paroſ

ad iuſticiā miſtrādā ꝑ hoc n̄ īpediret̄ iuriſdictio de
legati pp̄e. nec poſſꝫ iudex ſecularis tē inhibere lai
co ut nō rn̄deat coꝛā iudice eccl'iaſtico. vt ibi not.
⁊ idē not. Hoſti. in ſūma hui' tit. ī. §. ij. v̄. exp̄ſſus.
qō dictū litat hic do. Abb. niſi qō eēt ō re feudali
aut de feudo int̄ clīcū ⁊ laicū qꝛ tūc lꝫ pp̄ det lr̄as.
tn̄ delegat' nō exequet̄ niſi dn̄s feudi negligat fa
cere iuſticiā. allegat qō hꝫ ī. c. ſeq. ꝯiūcta gl. i. hꝫ vnā
lec. hec. n. qō feudalis hꝫ ſpecificā māꝫ ⁊ iudicat̄ ō
ea ꝑ. ll. ſpāles ⁊ n̄ gn̄rales. vt ī. c. cetoꝝ. ṡ. ti. i. ⁊ ī. c.
ī. de feudi cognitiōe ī vſib' feud. ⁊ allegat qō voluit
Bart. ī. l. i. §. ⁊ poſt opis. ff. de op. no. nunci. ⁊ ī. l. ij
ff. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ ita reſidet do. Abb. ¶ Sed
tu pondera qꝛ paſſus iſte vꝫ mihi dubitabilis ⁊ poſ
ſet qſpiā īgētis ſpūs doctoꝛ dicet̄ ꝙ hic ē caſus foꝛ
malis pꝛo hoc dicto coī gloſaꝝ ⁊ doc. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vidē
tur de pillo facere trabē. Nā hic dꝫ niſi alit̄ de con
ſuetudine hēat̄ ſi ergo ꝯſuetudo diſponet̄ pōt ꝙ cle
ric' ꝯueniat laicū coꝛā iudice eccl'iaſtico ergo mlt̄o
foꝛti' de generali ꝯſuetudīe ⁊ ſtillo curie poterit pp̄
dare lr̄as clīco ꝯ laicū ⁊ adduco ī argu. elegātē tex.
in. c. cū eēſ. de teſta. ī. v̄. a gn̄rali ꝯſuetudīe eccl'ie ali
enū vbi repꝛobatū ē illō qō diſcrepat a generali ec
cleſie ꝯſuetudīe cū ergo iſtō ſit ō generali ꝯſuetudi
ne eccl'ie ergo. ſeq̄t̄ ꝙ ē ꝑuādū ⁊ aſſerere ꝯriū eēt de
uiare ab eccl'ia vt ibi. Et pōdero ſubtilit̄. c. nouit. ṡ
ō iudi. ī pꝛin. vbi pp̄ excuſat ſe ꝙ nō ītēdit ꝑturbar̄
aut diminuere iuriſdictionē regiā tn̄ nō dicit ꝙ n̄ pt
nec dicit ꝙ nō dꝫ ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſic eꝯ ꝙ rex nec vult nec
dꝫ turbare aut diminuere iuriſdictionē pp̄e. ⁊ ꝑ ꝯn̄ſ
pp̄ pōt turbare ⁊ diminuere iuriſdictionē laici. Fac
ī arg. c. venerabile ō elec. Et ex iſtis vꝫ defēdi cōis
opi. ſꝫ ſi qs vellet tenere ꝯriū facile poſſꝫ ⁊ lꝫ d. Ab
bas ⁊ cōit̄ oēs dicāt gl. iſtā tenere ꝙ valeat talis cō
ſuetudo. nihilomin' mihi vꝫ ꝙ iſta glo. teneat ꝯriū
qꝛ ſtat ī hac ꝯcl'one ꝙ pp̄ aſſumit ſibi iuriſdictionē
alioꝝ ꝙ dicit eſſe ꝯriū. c. nouit. ṡ. de iudi. ⁊ reſidet
cū hoc ꝯrio. ibi. n. dꝫ ꝙ pp̄ nō ītēdit īpedire nec di
minuere iuriſdictionē regis ergo multo foꝛti' īpedi
re aut diminuere iuriſdictionē īꝑatoꝛis. Et addu
co qō voluit bal. ī. l. i. ff. de ꝯſtit. ꝑncipū. vbi dic ꝙ
pp̄ ⁊ īꝑatoꝛ ſīt duo ꝑncipeſ q ſi adinuicē ꝯueniāt oīa
pn̄t. ſꝫ ſi nō ꝯueniāt qlibꝫ pōt ī ſua iuriſdictiōe nō ī
iuriſdictiōe alt̄i'. ⁊ allegat Jnno. ī. c. ad abollēdā de
hereticis. ⁊ ſic apto oꝛe tenet pp̄aꝫ nō poſſe turbare
aut diminuere iuriſdictionē īꝑatoꝛis. ¶ Faciat di
uiſe ſīt ptātes ⁊ diſtincte. x. di. c. qm̄. c. ſolite ō maio.
⁊ obe. iuxta illō virgilianū nō illi īꝑiuꝫ pellagi ⁊c.
Facit. c. cū ad veꝝ. xcvi. dj. ⁊. c. ſi īꝑatoꝛ. ea. diſ. ⁊ il
lud v̄gilianū. diuiſū īꝑeriū cū ioue ceſar hēt. facēt
qꝛ clemētiſſim' ieſus xp̄s pꝛohibuit petro iuriſdictio
nē tpalē vt ī paſſiōe dn̄ica dꝫ pone gladiū tuū ī va
ginā. ergo nō potit multo foꝛti' diminuere iuriſdi
ctionē īꝑatoꝛis. Facit ēt qꝛ xp̄s ī euāgelio īꝑatiue
loquut' ē. q̄ ſīt ceſaris reddite ceſari. ⁊ q̄ ſīt dei deo
ergo ex iuſſu dn̄ico nō pōt pp̄ vſurpare ſibi iuriſdi
ctionē ꝯpetētē īꝑatoꝛi. ¶ Et ſi dicat̄ ꝙ lꝫ pp̄ n̄ hēat
actū ⁊ exercitiū iuriſdictiōis tpalis tn̄ hꝫ hitū ⁊ po
tētiā vt appet ī paſſiōe dn̄ica dū dꝫ ecce duo gladij
hic ⁊ not. ī. c. nouit. ṡ. tit. i. facile ergo ē potētiā ⁊ ha
bitū redduci ad actū ⁊ exercitiū qꝛ ī hn̄tib' ſimbo
lū vt voluit philoſophus faciliꝰ eſt tranſitus. l. in
rem. §. item quecunqꝫ. ff. de rei vendi. ⁊ ideo facile
eſt vt illa poteſtas pape in hitu ⁊ potentia reducat̄

ad actum ⁊ exercitiuȝ ex generali ſtillo curie qꝛ ad
hoc reſpondeo ꝙ facile ē reducere potētiaȝ ad actū
quādo talis redductio non ē ꝓhibita. ſed in caſu
noſtro ē ꝓhibita ergo ſequiť ꝙ reduci non poteſt
nam ſi deus qui ē ſuppꝛema poteſtas noluit pꝛeiu-
dicari iuriſdictioni Ceſaris quāto fortiꝰ papa de
bet nolle pꝛeiudicare iuriſdictioni Ceſaris aucten.
multo magis. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ c. cum in con
ctis. de elec. omnis. n. chꝛiſti actio noſtra inſtructio
fuit. vt dixit Jeronymus in pꝛologo biblie. ⁊ habe
tur in. c. ſignificaſti. de elec. debet enim pꝛeceteris
ſūmus paſtoꝛ ſequi pꝛecepta ⁊ dicta ſūmi regis qui
fuit xp̄us. nam quales pꝛincipes eſſent tales ſole-
re eſſe ciues aiebat ſūme ſapiētie Plato relatus a
Cicerone in ſuis familiaribus. ⁊ a Boetio in pꝛi-
mo de conſolatione phyloſophica. ⁊ c. pꝛecipue. xj.
q. iij. ⁊ c. qualiter el. i. ꝺ accuſa. Et adduco illꝺ qꝺ
pulchꝛe voluit Bald. in. l. eos. §. fi. C. de vſur. vbi
dixit ꝙ papa nō poteſt nec debet tollere oꝛdinē iudi
ciariū in foꝛo ſeculari. ⁊ adducit glo. quaȝ reputat
ſingularem in cle. diſpendioſam de iudi. ⁊ eſt ma-
gna reſtrictio ad glo. que reputatur ſingu. in. c. fi. ꝺ
hereticis. lib. vj. ⁊ glo. in cle. ſepe de verbo. ſigni. ⁊
in. c. indēnitatibus. de elec. lib. vj. que voluit ꝙ pa
pa poſſit tollere oꝛdineȝ iudiciariū vt intelligantur
in foꝛo ſuo eccleſiaſtico non tamen in foꝛo Ceſaris
ergo multo minus poterit diminuere iuriſdictionē
imperialē ſi non poteſt tollere oꝛdinem iudicialem
quia nō poteſt diſponere ſuper accidenti. ergo mul
to minꝰ ſuper ſubiecto ⁊ ſi dicatur ꝙ imperatoꝛ re
cipit iuriſdictioneȝ a papa. ⁊ pōt diſueſtiri a papa ī
totum. vt in. c. venerabilē. de elec. ⁊ per Innocen. ī
c. licet. de ſuſcepto. infra eo. ergo nō eſt mirum ſi po
teſt concedere litteras clerico contra laycum. qꝛ re
ſpondeo ꝙ imperatoꝛ nō recipit exercitium iuriſdi
ctionis a papa ſȝ illud recipit a deo vt dictum fuit
in. c. nouit. ꝫ. titu. i. vbi per dominum Anto. ⁊ ha-
bet rationē hoc quia ſi papa non habȝ exercitium.
ergo non poteſt illud in alium tranſferre quia ne-
mo dat quod nō habet. i. q. i. c. gr̄a. ⁊. q. vij. c. dia
bertum. ergo nō poteſt ſibi diminuere illud exerci-
tium non exiſtente iuſta cauſa. Facit etiam contra
iſtum generalē ſtillum qꝺ voluit Inno. in. c. licet. ꝺ
ſuſpecto. ī. eo. vbi dicit ꝙ papa debet adiuuare im
peratoꝛē ī domādo ſubditos imperij rebelles ⁊ in
obedientes. ergo multo foꝛtius nō poteſt diminue-
re iuriſdictionem imperij ad iſtuȝ tex. inductū ſu-
perius pꝛo cōmuni opinio. poſſet reſpōderi hoc mo
do dum dicit niſi aliter habeatur de conſuetudine
qꝛ debet referri ad hunc tex. in pꝛinc. vȝ quādo cle
ricus impedit laycum ſuper re ſua patrimoniali vel
eccleſie ⁊ laycus negat illā rē eſſe clerici vel eccl'ie
quo caſu ſi laycꝰ poſſideat ſtať aſſertioni layci ad
fundandam iuriſdictionem iudicis layci ⁊ hoc ca-
ſu pōt conſuetudo aliter diſponere ſȝ nō loquiť iſte
tex. indiſtincte ꝙ ꝯſuetudo poſſit facere ꝙ clericus
cōueniat laycum indiſtincte coꝛā iudice eccleſiaſti
co ⁊ iſtud nō tradas obliuioni qꝛ ad iſtū tex. eſt no
uuȝ ⁊ ſubtile dictū ⁊ verū ⁊ per ꝯn̄s illa cauda ſū-
marij a me data dȝ aliter adaptari tene menti qꝛ ē
ꝯſideratio nouiſſima. ⁊ p ꝯn̄s iſte tex. nō pꝛobat di
ctum glo. Specu. ⁊ ſequatiū. Uel pōt dici ꝙ iſtꝺ di
ctū pꝛocederet qn̄ layci de quoꝝ ꝑiudicio agiť ſci-
unt ⁊ tolerant illā ꝯſuetudinē qꝛ eis imputeť. Nec

obſtat cū dr̄ ꝙ rex nō velit. nec debeat īpedire aut
diminuere iuriſdictionē pape. vt in. d. c. nouit. ⁊ rō
ē qꝛ laycoꝝ ē obſequi ⁊ clericoꝝ impare. vt in. c. ec
cleſia ſancte marie. ꝺ ꝯſtit. ſȝ nō ſequiť ꝙ lȝ papa di
cat in. d. c. nouit. ꝙ nō itēdit diminuere iuriſdictio
nem regis ergo pōt diminuere ſi vult qꝛ vt ſupꝛꝰ de
monſtraui ipſe nō pōt diminuere iuriſdictionē im-
peratoꝛis. Nec ob. d. c. cū eſſes. qꝛ loquiť de gene-
rali eccl'ie ꝯſuetudine q̄ ē ſm ſtatuta ſcōꝝ patrū. vt
ibi dicit tex. ſed iſta nō ē ꝯſuetudo ſm ſtatuta ſcōꝝ
patrum ergo. Subijcio tū̄ me deciſioni ſacroſan. ro
ma. eccl. ponēs manū meā ſup os meū vt ſcribitur
Job. xxxviij. c. placebūt tū̄ iſta mīꝝ īmoduȝ illuſtri
comiti dn̄o Joāni ꝺ pollonia. Sereniſſimi dn̄i re-
gis pollonie oꝛatoꝛis digniſſimi ad ſanctiſſimū. d.
noſtrū Paulū papa ſcōm q natura ſua facili ⁊ be-
nigna dignatꝰ eſt nudius tertiꝰ viſitare hoc meuȝ
auditoꝛiū lȝ indigniſſimū ſed illi pꝛincipi deo gr̄as
refero. ¶ Extra gloſas oppono ꝯ̄ tex. ī eo. ꝙ innuit
ex ſimplici negatione layci recurrendū eſſe ad iudi
cem laycū vbicunqȝ. n. negatur qualitas vel cā tri
buens iuriſdictionē iudici pōt iudex ad fundandaȝ
ſuam iuriſdictionē de qualitate vel cā illa cogno-
ſcere ante oīa vt videat an ſua ſit iuriſdictio. c. ſup
litteris. de reſcrip. c. cū ꝑſone. ꝺ ꝑuile. lib. vj. l. ſi qs
ex aliena. ff. de iudi. l. ij. ff. ſi qs iniuſ. voca. non ie-
rit Goffredus voluit terga fatendo contraria hec
dicit enim ꝙ pꝛimo videť examinandū an res ſit ec
cleſie ſeu clerici. c. veniens. de teſti. ⁊ cognoſcet ſū-
marie ſine ꝑiudicio pꝛincipalis qōnis arg. l. ſi quis
a liberis. §. ſi vel. parens. ff. de liberis agnoſceñ. ⁊ ſi
apparebit eē eccleſiaſtica decideť coꝛam iudice ec-
cleſiaſtico. alias recurreť ad iudicē ſecularē qꝺ di-
ctum nō placuit Hoſtiē. tenuit. n. ſtādū eē aſſertio
ni negantis pꝛo quo dicto adduciť iſte tex. q ſimpli
citer diſponit recurrendū eē ad iudicē ſecularē niſi
rōne pꝛiuilegij vel conſuetudinis aliud hēať ⁊ pꝛo
hoc dicto facit qꝺ not. Jo. an. in. c. cuȝ ſit generale
infra eo. ſȝ pꝛo opi. Goffre. adduciť dictū vnicū in
c. cū queſtꝰ. infra eo. vbi dixit ꝙ ſi laycꝰ negat ra-
ptū vl' īuaſuȝ iudex eccl'iaſticꝰ cognoſcet quouſqȝ
intelligat ꝙ iuriſdictio nō ſit ſua. ⁊ tūc ꝯdemnabit
clericū in expenſis ⁊ remittet cām ad iudicē pꝛopꝛi
um. c. vt debitꝰ honoꝛ. c. cū ſpāli. ī. de appell. ⁊ hāc
opi. Goffre. ſequiť hic do. Car. ⁊ refert do. Abba.
ſe audiuiſſe ꝙ candē ſeqť do. Pe. de ancha. hic et
etiā ſeqtur hic colletariꝰ ⁊ aperte eā appꝛobat in. c
romana. ī. eo. in. vj. ſed do. Anto. ſeqtur dictū Ho
ſtien. ſed do. Abb. dicit ꝙ pꝛo declarioꝛi deciſione
huiꝰ paſſus qꝛ quottidianꝰ ē examinādū ē vtꝝ cuȝ
certa qualitas vl' cā tribuat iudici iuriſdictionem
ſufficit candē allegare in libello ad cōcludēdā iu-
riſdictionē. an etiā ſit neceſſe pꝛobare candē ſūma
rie ſi ab aduerſario negeť. ⁊ an ſola negatio qualita
tis vel cauſe tribuētis iuriſdictionē excludat pꝛoꝛ
ſus iuriſdictionē tā in pꝛīcipali q̄ in īcidēti ⁊ ī hoc
quottidiano articulo pꝛocedit hic do. Anto. multū
intricate ⁊ cōfuſe. ſed ipſe dicit ſe pꝛocedere clariꝰ
Et qdē Goffre. voluit ꝙ ſola negatio nō excludat
pꝛoꝛſus iuriſdictionē ſȝ impediat pꝛoceſſuȝ ſup pꝛī
cipali vt nō teneať reꝰ reſpōdere ad libellū niſi pꝛiꝰ
ſūmarie cognoſcať de illa qualitate tribuēte illā iu
riſdictionē vt in caſu huiꝰ. c. ⁊ dicit pꝛo opi. Goff.
facere iura q̄ generaliť diſponūt iudicē cuiꝰ iuriſdi

ctio negaꝶ poſſe cognoſcere ante oīa vtꝝ ſua ſit iuriſdicto.l.ex quacūq3.ff.ſiquis in ius voca.nō ierit ⁊l..ſiquis ex aliena.⁊.ↄ.c.ſup litteris.⁊ pro eo adducitꝶ illud quod elegāter voluit Inno.in.c.ceterꝝ.ſ.de iudi.vbi voluit ꝙ ſi negeꝶ rem eſſe feudalē de hoc ante oīa cognoſceꝶ ⁊ ꝑ cōſequēſ nō ſtabitur negationi ipſius rei.⁊ adduciꝶ quod voluit Inno.in ↄ.c.ſup litteris.⁊ qȯ voluit Archi.⁊ Jo.an.i.c.romana.§.ↄtentes.ī.co.li.vi.⁊ Jo.cal.i.c.i. de rapt.⁊ Cy.⁊ alij in.l.ꝑſcriptione.C.ſi ↄ ius vel vti.pu.dicentes ꝙ ſiquis aliene iuriſdictionis citatꝰ coraz iudice non ſuo cōparet ⁊ negat ſe ↄxiſſe in loco iuriſdictionis illius vbi citatus eſt.vel negat ſe deliquiſſe in loco vel in territorio vbi citatus eſt.debet ante oīa examīari ⁊ diſcuti vtꝝ ibi ↄxerit vel deliquerit ſine ꝑiudicio principalis qōnis.⁊ ſi ↄſtiterit ipm citatū ibidē ↄxiſſe vel deliqſſe procedeꝶ poſtea ſup principali negocio ↄ eum. adeo qȯ belliſſime dixit Bal.in.ↄ.l.ꝑſcriptione.ꝙ ſi probatū fuerit ꝑ vnuz teſtē ꝙ ibi cōtraxerit vel deliquerit ꝙ nō poterit deferri iuramentū ad ſupplendā plenā probationem iuxta nota.in.c.fi. de iureiur.⁊ in.l. admonendi.ff.eo.q2 vbicūq3 agiꝶ de fundamēto iuriſdictioniſ ↄ3 plene probari nec ſufficit vnus teſtis cū delatiōe iuramenti.⁊ dicit fuiſſe ꝑegrinū dictum Jo.an.in.c.romana.§.ↄtentes.ī.eo.li.vi.ego i.c.nouit.ſ.ti.i.īduxi tex.ibi ꝙ ibi ſit caſus formalꝶ pro dcō Jo.an.⁊ ſequaciū.vide ibi oīno. Et etiaz adducitur pro Goffre.glo.multū ꝑegrina in.c.i.de offi.deleg.li.vi.vbi prius ↄ3 cognoſci ſi iniuria eſt manifeſta ſi negeꝶ ad fundandā iuriſdictionē defenſoris q2 defenſor h3 iuriſdictionē inquantū iniuria ſit manifeſta vt ibi ⁊ in.c.fi.eo.ti.⁊ euētus huiꝰ ſummarie cognitionis parabit viā ad cognoſcendū ſup cā principali.⁊ ad hoc accedat qȯ pulchre voluit Archi.i c.romana.§.notoria.de cenſi.li.vi. vbi hꝶ ꝙ archiepīs ſuā viſitans prouinciā punire pōt crimina notoria ſubditoꝝ ſuffraganeoꝝ ſuorū3. Modo ſi negātur crimina illa eſſe notoria.archiepūs ipſe cognoſcet ad fundandā iuriſdictionē ſuā per.ↄ.l.ex quacūq3.⁊.ↄ.c.ſiquis ex aliena.ſm Archid.ibi. Ita in propoſito cognoſceꝶ prius ſummarie ſi res ſit clerici aut eccleſie.⁊ iſta adduxit hic.ↄ.Abb. pro opīo.Goffre.Dñs Pe.de ancha. pro Goffre.adducit l.ait pretor.§.docere.ff.vi bo.rap.⁊.ↄ.ſuū Bal. in l.edita actio.C.ȯ edē.⁊ adducit.c.nouit.ſ.ti.i.vbi iuriſdictio fundata rōne peccati nō exerceꝶ niſi illa qualitas probeꝶ.⁊ ita reſidet.Sed do.Cardi.allegat pro Goffre.dcm̄.c.cū pſone ⁊ dicit ſe ita tenuiſſe in.c.cū ſit generale.ī.co.⁊ in.ↄ.c.ſup lr̄is.i.xvi.⁊.xvij.qōe.⁊ idē tenet hic in prima ⁊ ſcōa qōne. ⁊ idē voluit Inno.in.c.pterea.de dila. quē hic allꝶat do.Anto.⁊ Spe.in ti.de cōpe.iudicis additiōe.§.i.vſic.ſexto.⁊.vſi.ſed pone.⁊ hoc tenuit Ja.but.in l.ꝑſcriptione.C.ſi ↄ ius vel vti.pu.vbi adducit ſite in actione ad exhibendū ꝑparatoria vt cognoſcaꝶ de dñio in rei vendicatione cognoſceꝶ plene. Item ſi minor petit reſtitui ad allegandū omiſſum.nā anteꝙ̄ reſtituaꝶ cognoſceꝶ ſummati vtꝝ ex illa omiſſiōe ſit leſus an nō anꝙ̄ cōcedaꝶ ſibi reſtō.l. nā ⁊ poſtea.§.ſi minor.ff.de iureiur.poſtea cu3 illa exceptio proponeꝶ in iudicio in quo omiſerat de ea cognoſceꝶ.Guil.de cu.in.ↄ.l.ij.ff. ſiqs in ius voca. dicebat ꝙ̄ iſta exceptio ego nō ↄxi in territorio tuo non ↄ3 admitti q2 non poteſt probari. non.n.ſequitur contraxi alibi ergo non contraxi in territorio tuo. non enim ſequitur contraxi alibi. ergo non contraxi in territorio ſuo. Item ſi probare3 abſentiā meā potuiſſem contrahere ꝑ procuratore3 vel potuiſſem ↄtrahere exiſtens alibi in territorio huiꝰ ciuitatis.l.ↄtraxiſſe.ff.de acti.⁊ ob.⁊ l3 Bar. in.ↄ.l.ij. tēat ↄ Gof.alr̄ tū loquiꝶ in.ↄ.l.ꝑſcriptione. Et ex iſtis daꝶ precipuū lumen ad id qȯ dicebat Bar.in.l.i.§.familie.ff.de publi.⁊ i.l.nequid.ff. de incen.rui.⁊ Jo.de lig.in.c.i.de reſti.ſpo.vbi dicūt ꝙ dñs teneꝶ pro delicto famuli delinquētis in officio ad qȯ dñs eūdem ↄſtituerat vt nō ſteꝶ aſſertioni dicentis illū deliquiſſe in officio illo ſed d3 ante oīa ſummarie cognoſci.⁊ eodem mō daꝶ lumē ad dcā Guil.ȯ cu.in.l.nulli.C.quoꝝ ap.nō reci.relata ꝑ Bal.i.l.ſi ita.§.hoc edicto.ff.nau.caupo.ſta. ⁊ ad id quod plene hꝶ ꝑ Bar.in.l.obſeruare.§.proficiſci.ff.ȯ of.procō.de famulis poteſtatis delinquētibus in offō ⁊ ad id quod voluit Bal.in.l.fi.C.ad maced.⁊ in l.ij.C.de cōſti.pecu.⁊ in.l.fi.C.vbi de rōni. agi op.⁊ in rubrica.C.de exercitoria.⁊ qȯ voluit Ang.i.l.i.C.ſi rector prouinc.⁊ Sali.in.l.fi.C.ad macedo.

¶ Fuit ⁊ ſcōa principaliſ opi.ꝙ ſufficiat ſola allegatio illius qualitatis ſeu cauſe deferentis iuriſdictionē in libello.l3 ita vera nō ſit dūmodo de hoc nō cōſtet.q2 id qȯ exprimiꝶ in libello hꝶ pro vitate quo ad fundādā iuriſdictionē.l. cū q̄dā puella.§.i.ff.de iuriſdi.om.iu vbi iuriſdictio menſuraꝶ ab eo qȯ petiꝶ nō ab eo qȯ i veritate debeꝶ. Ita eſt apta opi.Bar.in.d.l.ij.ff.ſi quis in ius vo.nō ie. vbi t3 oppoſitū eius qȯ.ſ.dictū eſt. dicit.n.ꝙ ſiqs citaꝶ i alieno territorio ⁊ neget ibi cōtraxiſſe vel deliqſſe nō ꝑꝑ hoc excludiꝶ iuriſdictio iudicis. nec oportet ꝙ de hoc ſummarie cognoſcaꝶ.ſufficit.n.ꝙ̄tum ad fundamentū iuriſdictionis ſit illud qȯ exprimiꝶ in libello eſſet veꝝ fundareꝶ iuriſdictio iudicis. vt in d.l.cū quedā.§.i.⁊ inducit ſimile in ſeruo qui dicit ſe liberꝝ q2 eo ipſo ꝙ dicit ſe liberꝝ hꝶ pro libero ꝙ̄tum ad legitimandā ſuā pſonā.l. ordinata.ff. de liberali cā. Ita dicit in propoſito eo ipſo ꝙ aliquid aſſeriꝶ in libello ꝙ ſit de iuriſdictione iudicis ꝙ̄tu3 ad iuriſdictionē iudicis hꝶ pro vero. Facit qȯ voluit Inno. in.c.cū ſit generale.ī.eo.vbi voluit ꝙ ſi clericus agens ↄ laicū corā iudice eccleſiaſtico ſup oppreſſione vel fraude vel illicito cōtractu in qbus caſibus fundaꝶ iuriſdictio iudicis eccleſiaſtici vt ibi nota.debet i petitione facere mentionē de oppſſione vel fraude vel minus legitimo cōtractu ⁊ ſup illa clauſula fundare ſuā intentionē.⁊ ſi ps aduerſa neget nihilominus procedeꝶ in cā principali. ⁊ ſi nō probauerit fraudem vel illicitū cōtractu3 abſolueꝶ reus ex illa cā.ſed iterꝝ poterit agere ex alia.l. ⁊ an eadem.ff.de excep.rei iudi.⁊ qȯ voluit Innoc.i c.ceterꝝ.ſ.ti.i.⁊ idem voluit Guido de ſuza.in auten.qua i prouīcia.C.vbi de cri.agi opt3. vbi dicit ſufficere allegare fuiſſe crimen cōmiſſum i certo loco ad fundandā iuriſdictione3 illiꝰ loci abſq3 eo ꝙ aliē probeꝶ vel cognoſcaꝶ.⁊ ſi poſtea apparebit delictum ibi nō cōmiſſum in proceſſu cauſe nō valebit proceſſus ꝑ totū ti.C.ſi a nō compe.iudi. idem tenet hic Jo.an.poſt Vincē. qui dixit ꝙ ſi negetur ſpoliatio rei eccleſiaſtice cognoſcit iudex domicilij donec cōſtet allegat.c.ↄqueſtus.ī.eo. vbi dixit ꝙ ſi

aliqua qualitas vel cā ꝓtendaꝛ ex qua fundeꝛ iuriſ
dictio opꝫ illā allegari quaſi ſufficiat ſola allꝛatio
ꝛ idem formaliter ſentit ī.c.cum ſit.ꝧ reo. vbi dicit
ſufficere allegare dolū vel delictū vel oppreſſionem
in cōtractu vel ſuꝑ re eccleſiaſtica.ꝛ ſufficit illaꝫ in
libello allegare lꝫ negeꝛ ꝛ procedeꝛ in cā principali
Idem voluit Jo.an.ī addi.Spe.ī ti.de cōpe.iudi.
addi.§.i.vſi.ſexto.ī addi.v.vſi. ſed pone aliquid.ꝛ
ibi dicit ſufficere crimen cōmiſſum ī certo loco vel
fundo iuriſdictioni iudicis ſubiecto. ita refert do.
Anto.ꝛ pīguius ꝙ faciat do.Abb. Ego adduco
elegans ꝯſilium Ange.qꝺ ī ordine eſt.xxvj.vbi cō
ſuluit Quidā forenſis habitabat Anchone occi-
dit quendā extra territoriū Anchone.fuit accuſatꝰ
Anchone ꝑ patrē occiſi.ꝯſuluit ibi Ang. dando re
gulā ꝙ vbicūqꝫ accuſaꝛ nō ſubditꝰ ſemp dꝫ ī libel
lo narrari tale qd quod verꝫ exiſtens ꝯcludit neceſ
ſario iudiceꝫ aditum eſſe iudicē ꝯpetentē alꝛs non
procedit libellus .ꝛ dicit eſſe ſing.dictū Inno.ī.d.
c.cū ſit generale..ꝛ adduco pulchꝝ ꝯſiliū eiuſdem
Ang.qꝺ in ordine eſt ſextū ꝛ incip. Dictū ſtatutuꝫ
poſitū.vbi diſponebat ſtatutū ꝙ poteſtas poſſꝫ mā
dare executioni ſnias latas in cauſis mercancie cō
ſuluit ꝙ in libello ſufficiebat ſine aliqua probatiōe
narrare poteſtati ꝙ illa ſnia erat lata in cā mercan
cie.ꝛ tradidit hāc regulā ꝙ vbicūqꝫ iuriſdictio cō
ferꝛ alicui in certo ꝛ determinato caſu nō procedit
libellus corā illo productus niſi narreꝛ ꝙ eſt caſus
in quo iuriſdictio eſt ſibi attributa lꝫ alꝛs generaliſ
libellus procedat.ꝛ allegat dictū Inno.in.d.c. cuꝫ
ſit generale.ꝛ auſus eſt dicere ibi illud dictuꝫ igno
rari cōiter a legiſtiſ.Facit quod voluit Bar.ī.d.l.
cū quedā puella.§.i. vbi dicit ſtatuto caueꝛ ꝙ ꝺ li
te ſoluaꝛ gabella ſex denarioꝝ pro libra ꝙ attēdiꝛ
illud qꝺ petiꝛ ꝛ nō illꝺ qꝺ ī vitate debeꝛ.ꝛ ꝫm iſtā
opi.daꝛ lumē ꝑcipuū ad dcm̄ Bar.ī.d.l.i.ꝺ publi.
§.familie.ꝛ ad alia dcā q̄ allꝛaui pro ꝑce.opi. Item
bal.ī.d.l.ꝑſcriptiōe.C.ſi ꝯ ius ſeqꝛ Goffr.vbi ī pe.
charta.vſi.quarto q̄ro vtꝝ iſta emergens ꝯ reſcri-
pruꝫ debeat plene probari dicit quedā eſt probatio
que fit ad coadiuuandū reſcriptū ꝛ ponit exemplū
impetraui ī iudicē laicū tanꝙ eſſet hic geſtus ꝯctuſ
oportet ꝙrōne fundande iuriſdictionis contra alꝛs
nō ſubditū fiat probatio de ꝯtractu facto hic vel
de delicto ſuꝑ quo īpetraꝛ cōmiſſio hic.ꝛ refert In
no.dicere in.d.c.ſuꝑ lꝛis. ꝙ dꝫ articulari ꝛ probari
ſed probō dꝫ eſſe ſummaria. ſed ipſe reſtringit hoc
dcm̄ procedere reſpcū dilationū nō aūt ſufficit vnꝰ
teſtis vel iuramentū ꝙ ibi ꝯxerat vel ibi deliquerit
dicit tū ꝑ verbū forte ꝙ ſufficerent duo teſtes qua
les quales in iſta ſummaria probōne.naꝫ dicit Jo.
an.eſto ꝙ maleficiū probareꝛ ꝑ iuramētū ex forma
ſtatuti quantū ad cōdemnationē nō tū quantuꝫ ad
fundandā iuriſdictionē qꝛ nō cōſtat ꝙ ſit iudex qui
poſſit deferre illud iuramentū iō nō ſufficit iuramē
tū.ita no.Jo.an.in.c.romana.§.ꝯtrahentes.ī.eo.
li.vi.referens quendā ita diſputādo terminaſſe. et
ita reſidet Bal. ¶ Tu pondera accurate qꝛ ego in
c.ſuꝑ.ꝛ in.c.nouit.ꝫ.ti.i.retuli Jo.an.in.d.§.cōtra
hentes.ꝛ Bal.in.l.d.l.preſcriptione. ſenſiſſe ꝙ ad
fundandā iuriſdictionē iudicis nō ſufficit vnus te-
ſtis cū delatione iuramēti.ꝛ pro certo nō bene retu
li qꝛ ipſi nō dicūt hoc ſed bene dicunt ꝙ vnꝰ teſtis
nō ſufficit vel iuramentū ſed de vno teſte cū delati

one iuramenti ipſi nihil dicunt nec eſt mirum ho-
mines ſumus ꝛ mendaces aliqū bonꝰ dormitat Ho
merus.l.recuſare.ff.de acqui.here.ꝛ glo.ī.c.ne qs
cū nouerca.xij.q.vij.ꝛ ideo glorioſus Auguſtinus
multa ex dictis ſuis dꝛ retractaſſe. nihilominus lꝫ
ipſi hoc nō dicant.ꝛ illud dictū ſit meū nihilominꝰ
eſt viſſimū.ꝛ adduco tex.quē ad hoc propoſitū ad
duxit nemo in.d.c.nouit.ꝫ.de iudi.in.vſi.ſufficiēt
oſtendere vbicūqꝫ lex requirit probationē ſufficien
tē nō ſufficit vnus teſtis cū dilatione iuramenti vt
ibi dixi.vide oīno.ꝛ etiā per illū tex.dico confundi
ſuꝑius dictuꝫ Bal.dicentis ſufficere duos teſtes
quales quales qꝛ imo debent eſſe ſufficiētes vt ibi
eſt tex.formalis.vide que ibi dixi. Et vlterius di
co dictū illius diſputātis.ꝛ Jo.an.ꝛ Bal.proijci
in ima terre ex doctrina tradita a Barto.in.l.ſo-
lent.ꝑ illum tex.ff.de ali.ꝛ ciba.lega.vbi dixit mul
tum egregie.ſtatuto caueꝛ ꝙ ī cauſis dānoꝝ datoꝝ
ſufficiat probatio per iuramentū ꝙ dn̄ium ꝛ poſ-
ſeſſio probabiꝛ per iuramentū. qꝛ quicqd illā cām
tangit ꝯcludiꝛ ſub illo verbo in cauſis.ſecus dicit
ſi ſtatutū diceret ꝙ ſtetur ſacramēto dn̄i.quia tunc
dn̄ium deberet plene probari.l.ſi qn̄.C.vn̄ vi.l.di
uus.ff de teſta.mili.ſꝫ ī caſu Jo.an.ꝛ Bal.funda-
mentū iuriſdictiōis tangit cām maleficij.ergo ſeqꝛ
ꝙ ſtante dcō ſtatuto poterit probari iuriſdictio per
iuramentū.ꝛ multo fortius ſi ſtatutum diceret ꝙ in
cauſis maleficioꝝ ſteꝛ iuramēto patiētis maleficiū
qꝛ tunc poterit probari fundamentū iuriſdictionis
ꝑ iuramentū tene mēti qꝛ eſt noua inuentio deꝰ be
nedictus laudeꝛ in ſecula.ꝛ vide qꝺ voluit Bal. ī
l.i.C.de iur.iur.vbi etiā ſequiꝛ illud dictū Jo.an.
¶ Et etiā pondero aliud qꝛ Bar.in.d.l.ſolēt.di-
xit ꝙ dn̄ium dꝫ plene probari ex quo ſequiꝛ ꝙ fun-
damentū iuriſdictionis dꝫ probari plene ꝛ nō ſum
marie.quod eſt ꝯ oēs .ꝛ hanc opi.ſequiꝛ Dn̄icꝰ me
rus relator in.d.c.romana.in.§.cōtrahētes.Tertio
fuit opi.Franci.de alberg.in.l.ij.ff. ſi qs ī ius vo-
ca.nō ie.quā refert Lap.allegōne.lxj.dicit.n.ſuffi-
cere ꝙ cā allegeꝛ ꝛ poſtea probetur ſi aduerſariꝰ ne
get qualitatē ſeu cām aggrauabiꝛ onere probandi
qꝛ ex productis libelli fundata eſt intētio vt.d.l.cū
quedā puella.§.i.ſed aduerte qꝛ.ij.ꝛ.iij.opi.ſunt ꝯ
iſtū tex.ꝫm do.Abb.vbi ex ſola allegōne qualita-
tis.ſ.ꝙ res ſit eccleſie vel clerici nō fundaꝛ iuriſdi-
ctio iudicis eccleſiaſtici vt negans aggraueꝛ onere
probandi ſuā exceptionē qualitatis negatiuā.ꝛ iō
iſte opi.nō placent.d.Anto hic.nā ſic eēt in pote-
ſtate actoris allegādo cām vel qualitatē excludētē
iuriſdictionē ſubijcere reū iuriſdictioni alterius iu
dicis vel cū aggrauare onere probādi defectū qua
litatis ſeu cauſe iuriſdictionē excludentis qꝺ eſſe
nō dꝫ. ¶ Nec obſtat.d.l.cū quedā.§.i.qꝛ ibi inſpi-
citur qꝺ petitur nō quod debeꝛ ad fundandā iuriſ
dictionē iudicis an ſit verꝫ vel falſum qꝺ petitur cō
cludiꝛ iuriſdictio tunc.n.nō hēbitur reſpcūs ad ve
ritatē debiti.ſed hic ꝛ in exēplis allꝛatis ſi ſit falſa
qualitas vel cā allꝛata nō ꝯcludiꝛ iuriſdictio.ꝛ ſi ſit
vera cōcluditur.ꝛ ſic oꝫ prius de illa qualitate ſeu
cā cōſtare.ꝛ dicit do.Abb.hoc ſentire Bar.ī.d.l.
ꝑſcriptione vt priꝰ de hac qualitate ſummarie co-
gnoſcatur lꝫ ꝯtrium voluerit in.d.l.ij. Sed d.Ant.
lꝫ multa verba ſpgat ꝫm do.Abb. tū in effcū vult
ꝙ qn̄qꝫ ī libello allegatur qualitas expꝛſſe qn̄qꝫ ta

cite. Primo caſu qñq; allegatur ꝛ probatur tunc
caſu; eſt claruſ. Si aūt nō allegatꝰ ꝛ probatꝰ. ꝛ tunc
ſi aliquo mō pōt includi ꝛ adaptari ad verba libel
li procedit iudiciū. ꝛ allegat dcm̄ Inno. in. c. ceteꝝ
ꝫ. ti. i. vbi dixit ꝙ ſi agens coram dño feudi dicat ſe
dñm ꝛ probat feudū debet obtinere q2 poteſt in-
cludi in libello ius feudi vt itelligatꝰ ſe dixiſſe dñm
reſpectu vtilis dñij. Hoc dictū intellige veꝝ qñ a
principio nō fuit exceptum de nō exiſtentia qualita
tis alˀs nō ſufficeret ſic generalitꝰ allegare vt ibi no.
ꝛ facit. l. fi. C. de ãna. excep. Sed ſi nō pōt illa qua
litas probata aliquo mō includi in libello dicit pro
batione non ſufficere niſi fuerit allegatū in libello
ꝑ id quod hꝰ in. d. c. ceteꝝ. ꝛ in. c. cōqueſtus. ꝛ in. c.
cū ſit generale. ĩ. eo. ꝛ l; hoc dcm̄ videatꝰ cōe tñ indi
ſtincte nō pl; dño Abb. iō putat ꝙ l; qualitas non
fuerit allegata in libello tñ exquo a pcipio nō fuit
exceptū. ꝛ nunc repitꝰ probata vel eſt alˀs patēs ꝛ no
torium ꝙ valeat iudiciū ꝛ pōt ſequi ſnīa. ꝛ pro hoc
dicit eſſe caſum ſing. iudicio ſuo in. l. ij. poſt prin. ff.
de iudi. vbi dꝰ ꝙ ſi ptes cōueniunt de prorogatiōe
iuriſdictionis alteriꝰ iudicis l; iudex hoc ignoret.
exquo tñ putat ſuā eſſe iuriſdictionē valebit iudi-
cium corā eo agitatum. ꝛ ſic probatꝰ ibi ꝙ iudiciu;
valeat l; iudex ignoret qualitatē tribuentē ſibi iu-
riſdictiōe; exquo alˀs putabat ſuā eē iuriſdictionē
fortius d; tenere in caſu noſtro qñ qualitas ſeu cā
eſt patēs vel ē probata l; nō allegata. ꝛ ſic nullus ē
error. tum q2 adeundo illū iudicē vꝰ in dubio. ꝑſu
mendū illū adiuiſſe reſpcū qualitatis tribuentis iu
riſdictionē. d;. n. in dubio iterpretari libellus vt cō
ueniat pſone iudicis ꝛ iuri actoris vt notat Inno.
in. d. c. ceteꝝ. ꝛ quod notat. Cy. in. l. edita actio. C.
de eden. ꝛ qđ hꝰ in. l. ſiqs intētione ambigua. ff. de
iudi. ꝛ d; fieri interꝑtatio vt potiꝰ res valeat. l. quo
tiens. ff. de rebꝰ du. facto. n. exprimit illā qualitatē
ſeu cām cōcluſiuā iuriſdictionis cū adeundo ſicut
facto qñq; quis appellat iter arripiendo l; nō exꝑ-
mat. c. cū olim. de dolo ꝛ cōtu. c. ad audientiam. de
app. ix. q. iij. c. nō ſolum. cū. c. ſeq. Itē notorietas ex
cuſat ab onere probandi excuſationē ꝛ onere ꝯpa-
rendi vt in cle. paſtoralis. §. piſana quoq; ciuitas. ꝛ
quod ibi notat glo. de re iudi. ꝛ per Innoc. in. c. pre
terea. de dila. Concludit ergo ꝙ ſi ex cōiecturis ap
parere pōt ꝙ ptes litigant reſpcū cauſe ſeu quali-
tatis tribuētis iuriſdictionē valet iudiciū l; nō fue
rit expreſſa exquo đ ea cōſtat ꝑ probationē vel alˀs
eſt patēs. quod dicit eſſe nota. ꝛ ꝯſideratio domini
Anto. procederet qñ illud qđ petitꝰ nō poſſet icludi
aliquo mō in libello. nam tunc non pōt ferri ſnīa. ꝛ
fatuꝰ eſt iudex q pronūciat ſuper nō petitis vt dicit
tex. in. l. fi. C. de fideicō. liber. ſecus eſt qñ qualitas
tribuens iuriſdictionē nō includitꝰ ſub libello ſ; res
ſic. nam tūc ſufficit ꝙ de qualitate alˀs conſtet vel
ꝙ probetꝰ in proceſſu cū dubitatꝰ exemplū ſi ꝯueniā
clericū corā epo ꝛ nō allego ꝙ ſit clericus. ſatis enī
eſt ad validitatē proceſſus ꝙ ſit clericus arg. d. l. ij.
ff. đ iudi. ꝛ dicit do. Abb. hoc ſing. probari i. c. tua
nos. de coha. muli. ꝛ cle. vbi dꝰ ꝙ ſi iudex proceſſit
tanꝙ ſuꝑ notorio ꝛ in ꝟitate factum erat notorium
ſed nō cōſtabat iudici eſſe notoriū videl; proceſſus
ſatis eſt. n. ꝙ iudex non ignoret fundamentū ſue iu
riſdictionis l; ignoret qualitatē vt dicit Bar. in. l.
multū intereſt. ff. de cōdi. ꝛ de. ꝛ in. d. l. ij. Si aute;

allegatꝰ qualitas ꝛ nō probetꝰ. tunc ſi nō negatꝰ ſuffi
cit ſola allegatio ad cōcludendū iuriſdictionem vt
hic eſt caſus notabilis. ꝛ hoc caſu procedit opi. di-
centiū ſufficere ſolā allegationē. Si ꝟo allegatꝰ qua
litas ꝛ negatur. ꝛ tunc ſiue ꝯtingat allegatio abſq;
principali petito ſiue cōcurrat cū allegatione princi
palis petiti. Pone exemplū qñ quis negat rem eē
feudalē tunc dūtaxat negat qualitatē. Pone exē-
plū ſecūdi qñ dicit nego me deliquiſſe. ꝛ ſic nō ſolū
negat deliqſſe in territorio citantis ſed negat pri
pale productū ꝛ fundamentū intētionis negat et ꝑ
ꝯſequēs qualitatē tribuentē iuriſdictionē videl; ꝙ
deliquerit in territorio eius In iſtis duobus caſibꝰ
quos dicit procedere pari paſſu facit tria membra.
Aut. n. fundatꝰ iuriſdictio ſuꝑ exiſtentia qualitatis
Aut ſola dubietas fundat iuriſdictionē. Aut fun-
datꝰ notoria eſſentia qualitatis. Pmo caſu qñ fun
datꝰ ſuꝑ exiſtentia qualitatis. tunc exquo qualitas
allegata negatꝰ excluditꝰ iuriſdictio ſi ille qui eā alle
gat offerat ſe probatuꝝ ad fundandā iuriſdictionē
ꝛ iudex examīabit illā ſummarie vt videat an ſua
ſit iuriſdictio. ꝛ hoc veꝝ niſi negatio haberet noto
rietatē ꝯ te. tunc nō ſufficeret negatio vt dcm̄ eſt et
ex hoc ſentit apte ꝙ ſi cōſtat rem eſſe eccleſie l; nō
allegetꝰ alia qualitas vt fraudis ſeu impꝛſſionis vel
ſimilis fūdatꝰ iuriſdictio iudicis eccleſiaſtici ꝛ hoc
apte voluit Inno. hic. Sed Hoſti. ſentit hic oppo
ſitum dicens ꝙ ille tex. ꝯdicit niſi aliud dicatꝰ rōne
priuilegij vel cōſuetudinis. Sed primū dictū plus
placet do. Abb. vt ſatis colligitur hic ex mēte lr̄e.
Secundo membro principali qñ nō exigitur ad fū
dandā iuriſdictionē vere qualitatis exiſtentia ſed
ſufficit ſola dubietas. ꝛ tunc ſufficit allegare illam
qualitatē l; negetꝰ vt ſi allegetꝰ ſacrilegiū. na; tunc
q2 iſtud crimen eſt eccleſiaſticū iudiciu; ſpectat ad
eccleſiā ſiue dubitetꝰ ſiue nō. ꝛ ita procedit dictum
Inno. in. d. c. ceteꝝ. ꝛ in. d. c. cū ſit. ꝛ dictū Vincē. i
d. c. cōqueſtus. Itē dicit de conſimili qualitate qñ
fundatꝰ iuriſdictio iudicis etiā in caſu dubij. exem-
plū ſi negetꝰ res ſpūalis vt in. c. ſi iudex laicꝰ. đ ſen.
excō. li. vi. Vel cōtractum eſſe vſurariū vt in. c. illo
vos. de pig. c. ad noſtrā. de emp. ꝛ vendi. vel eſſe cō
tractum matrimonij. c. tua. de ordi. cogni. c. cām. ꝛ
c. lator. qui fi. ſint legi. xvi. q. i. c. in canonibus. non
autem ſic eſt qñ dicitꝰ delictū cōmiſſum i territorio
citātis. q2 nō datꝰ iuriſdictio niſi ꝑſuppoſita ꝟitate
ꝛ iō de hoc ſummarie ꝑmittitꝰ diſcuſſio vt videat
an ſua ſit iuriſdictio vt eſt dictū in ꝓcedenti mēbro
Tertio mēbro principali qñ fundatꝰ iuriſdictio
ſuꝑ notoria exiſtētia qualitatis tūc ſi qualitas alle
getꝰ notoria ꝛ negatꝰ excluditꝰ iuriſdictio. glo. ē in. c.
accuſatꝰ. de hereti. in. vi. ꝛ in. c. i. de offi. dele. co. li.
Ad hoc etiā adducit do. Anto. iſtū tex. nam ſuꝑ re
eccleſiaſtica excluditur iuriſdictio laici ꝛ ſpectat ad
eccleſiaſticū qñ res ē eccleſiaſtica ꝛ hoc conſtat vel
nō negatꝰ q2 cōſtare dꝰ. Si ꝟo negetꝰ ex toto in prin
cipali ꝛ i incidenti an ſit iudex q2 exquo negat. ꝛ ſic
notorie nō cōſtat rem eſſe eccleſiaſticā nō ſuffice-
ret ſummaria cognitio. ꝛ ſic ſentit do. Anto. ꝙ iuriſ
dictio iudicis tūc excluditꝰ rōne rei eccleſiaſtice. q2
ſicut notorie cōſtat rē eſſe eccleſiaſticā ſaltē ex eo q2
nō negatꝰ ſed certe ſꝫm d. Abb. hoc nō colligitꝰ ex lr̄a
vbi nulla ſit mētio de notorietate ſed potiꝰ vꝰ in-
nuere oppoſitū vt ſufficiāt ſola exiſtētia huiꝰ qua-

litatis.ſ.ꝙ res ſit eccleſie vel clerici quod patet reo
laico nō excipiente procedit iudiciū ⁊ poſſit poſtea
negare ad merita cauſe.⁊ ſic firmaretur iuriſdictio
⁊ tñ qualitas ꝙ eſſet res eccleſiaſtica nō eēt notoria
Item iuriſdictio daꝛ ex eo qꝛ detinet rem eccleſia
ſticā p̄ſumitur ſaltē p̄ſumptiue quoddā ſacrilegiū
iō nō requiriꝛ ꝙ notorie conſtet. ſatis eſt ꝙ de hoc
pōt fieri fides.¶Dicit etiā do.Abb.ꝙ inquantuꝫ
do.Ant.allegat glo.in.c. accuſatus.vt ſimilē gloſe
c.i.de offi.dele.li.vi.Aduertendū ē qꝛ prima frōte
videnꝛ ille glo.ꝯrie ⁊ inuoluere intellectū inuenum
nā glo.in.d.c.i.vult ꝙ ſi ad excludendā iuriſdictio
nē cōſeruatoris iniuriā eſſe notoriā pōt de hoc co-
gnoſcere cōſeruator ſummarie an ſit notoria.ſꝫ gl.
in.d.c.accuſatus.dixit ꝙ niſi diuinationes ſapiāt
hereſim manifeſte inquiſitor heretice prauitatis ſe
nō intromittit.nam in dubio ceſſat eius iuriſdictio
lꝫ alꝛs iudex cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio dici po
teſt pro cōcordia ſm do.Abb.Aut negaꝛ qualitas
notorietatis ſine ipſa iiuria.⁊ aduerſariꝰ dicit ipſā
eſſe notoriā.⁊ tunc iudex pōt cognoſcere an iniuria
ſit notoria pro fundamento ſue iuriſdictionis nec
procedit poſtea in principali niſi cōſtet ꝙ ſit noto-
ria qꝛ notorietas eſt illa que det iuriſdictionē cōſer
uatori ⁊ nō ſola exiſtentia iniurie. ⁊ hoc caſu loqui
tur glo.in.d.c.i.⁊ ſic etiā loquunꝛ in ſimili Innoc.
⁊ Archi.in.c.romana.§.notoria.de cēſi.li.vi.Aut
cōſtat qualitatē notorietatis nō ſubeſſe vult tñ iu
dex inquirere factū ſine illa qualitate ⁊ non pōt ex
quo ſola qualitas notorietatis cōcludit iuriſdicti
onē.⁊ iſtū dicit eſſe intellectū glo.in.d.c.accuſatꝰ.
nam inqſitor non pōt ſe intromittere de diuinatio
nibus niſi ſapiant hereſim manifeſte. ſi ergo nō ſa
piunt manifeſte pōt inquirere an ſapiāt hereſiꝫ ma
nifeſte qꝛ ſine notorietate qualitatis nō hꝫ iuriſdi
ctionē.quod etiā voluit glo.in.d.c.i.¶Sed ſi inq
ſitor velit inquirere an ſapiant hereſim manifeſtaꝫ
vt in.d.c.i.⁊ i.d.§.notoria.⁊ i aliȷs iuribꝰ dicētibꝰ
iudicem cognoſcere poſſe an ſua ſit iuriſdictio.hec
procedūt qñ exp̄ſſe q̄litas allegaꝛ in libello.Si aūt
nō allegaꝛ qualitas expreſſe ſed tacite pōt ꝯprendi
vt in ſecūdo mēbro principali.⁊ poniꝛ exempluꝫ in
terminis huius.c.ſm.d.Anto.qꝛ agens rei vendi-
catione ꝯ laicū pro rebꝰ eccleſie ſolū dicit rem eſſe
eccleſie.nam ꝙ res ſit eccleſie nō cōcluditur iuriſdi
ctio ſed bene ꝯcludiꝛ ex detētatiōe rei eccleſiaſtice
eſt.n.ſacrilegiū quoddā exquo cōcludiꝛ iuriſdictio
ad eccleſiā.⁊ tūc qꝛ pōt deducere illā cām vt priui
legiatā ⁊ vt nō priuilegiatā exquo ſimplr̄ dicit reꝫ
eſſe eccleſie nec alr̄ allegat ſacrilegiuꝫ. ſi res negaꝛ
eccleſie qꝛ per cōſequentiā negaꝛ ſacrilegium. ſola
negatio excludit iuriſdictionē qꝛ ſpecifice non tan
giꝛ dubiū ſacrilegiȷ vt hic eſt tex. ſm eū.vñ ipſam
vt priuilegiatā vꝛ deducere qñ hoc exprimit i libel
lo alꝛs aūt nō concludiꝛ ſacrilegiū nec dubium ſa-
crilegiȷ exquo nō allegaꝛ mala detentio .qꝛ poſſibi
le eſt ꝙ reus hēat iuſtū initiū poſſidendi ⁊ ex eo ꝙ
poſſidet p̄ſumiꝛ iuſte poſſidere.exquo nō allegatur
poſſeſſionis iniuſtitia . ¶Et ex predictis vꝛ cōclu
dere ꝙ tunc demū cognoſcit iudex eccleſiaſticꝰ ſup
rebus eccleſie qñ allegaꝛ ſacrilegiū expreſſe vel qñ
ꝯcludiꝛ tacite ex notoria detētatiōe rei eccleſiaſtice
¶Sed ꝯ hunc intellectū apte facit qꝛ ſi agēdo rei
vendicatione allegaret tacite ſacrilegiū. iā ex ne-

gatione nō excluderet iuriſdictio. ſed res efficereꝛ
dubia.⁊ ſic haberet iuriſdictionē vt.ſ.ꝯcluſum.ta
cita.n.videntur haberi pro expreſſis.l.cū quid.ff.ſi
cer.pe.Itē intentio actoris nō dꝫ variari ex nega-
tione vel aſſertione rei.Aut.n.actor intentando rei
vendicationē deducit ſacrilegiū tacite allegādo de
tentationē rei eccleſiaſtice.⁊ tunc ex negatione nō
debet excludi iuriſdictio vt in.d.c.cū ſit generale.
hic nō ꝯducit ſacrilegiū iō negatio vel aſſertio nō
eſt rō ꝙ ſit eccleſiaſtica iō nō muttat qualitatē cau
ſe ⁊ intentionē actoris.⁊ ſic non hꝫ iuriſdictionem
etiā ſi cōſtaret rem eſſe eccleſie exquo nō deducitur
ſacrilegiū rōne cuius dūtaxat ſm iſtū intellectū hꝫ
eccleſia iuriſdictioneꝫ in caſu huius.c.⁊ tñ iſte tex.
apte innuit ꝯrium vt ſi conſtat rem eſſe eccleſie vel
iſto nō negante iudex procedere poſſet. dicit etiam
non eſſe veꝝ ꝙ agendo ſimplr̄ rei vendicatione vi
deaꝛ deducere tacite ſacrilegiū.iſta.n.eſt actio rea
lis nec preſupponit quē eſſe obligatum ad traden-
dū inſti.de actio.i princ.iō putat do.Abb.ꝙ hoc.c.
velit dare priuilegium eccleſie vt cū agitur de rebꝰ
ſuis ꝯ laicū poſſit adiri eccleſiaſticus quātūcunqꝫ
agaꝛ de rebus ſuis vel clerici etiaꝫ ſi agaꝛ actione
perſonali vt ex locato vel legato.⁊ hoc vꝛ voluiſſe
hic Inno.dū dicit ſi cōſtat rem eſſe eccleſie lꝫ laicꝰ
poſſideat coram iudice eccleſiaſtico agi dꝫ ſi agaꝛ
ex locato vel legato ⁊ ſimilibꝰ.⁊ ſic nō ſolū hꝫ locū
hoc priuilegiū qñ agitur rei vendicatione ſed etiaꝫ
qñ agitur actione pſonali occaſione rei eccleſiaſti-
ce ſecus ſi agereꝛ actione pſonali ⁊ nō de re eccle-
ſiaſtica qꝛ tunc ſecularis cognoſcit.⁊ ita pōt intel
ligi quod voluit Inno.in.d.c.cū ſit generale.vbi
vꝛ ꝯtrariari dcō ſuo hic.⁊ pro hoc dicto adducit do.
Abb.optimū ſimile in eo ꝙ dicimus procuratoreꝫ
acquirere vtilē dño qñ ſtipulaꝛ ex re dñi ſecus qñ
ſtipulaꝛ non ex re dñi.qꝛ tunc nihil acquiritur dño
ſed teneꝛ cedere actionē dño per actioneꝫ mandati
vt dicit glo.notabilis in.c.ij.de vſur.in.vi.⁊ qd in
ſimili notaꝛ de interdicto vnde vi ſcripto in rem
vt in.c.ex pte.ı̄.co.Fundata.n.eſt iuriſdictio iudi
cis eccleſiaſtici eo qꝛ res cuius occaſione agiꝛ ē ec
cleſiaſtica.iō pōt iudicare de oībus accidentibus.
⁊ hoc vꝛ probare iſta littera in eo ꝙ ſe non fundat
ſup rei vendicatione.ſed vꝛ hoc priuilegiū cōcede
re generaliter cū agitur de re eccleſiaſtica.⁊ hoc pri
uilegium pōt concedere vel qꝛ laici plurimum ſunt
negligentes in exhibendo clericis iuſtitiā vt dixit
tex.in.d.c.cū ſit generale.vel qꝛ ex detētatione rei
eccleſiaſtice preſumiꝛ mala detentio ⁊ ſi non ſtricte
large tamē vꝛ quoddā priuilegiū qꝛ tales detēto-
res videnꝛ eſſe malefactores eccleſiaꝝ. nō.n.videꝛ
ſtricte fore ſacrilegi nec conueniuntur vt ſacrilegi
qꝛ tunc negatio non ſufficeret vt.ſ.dictum eſt. Et
ex his ꝯcludit do. Abb.ꝙ nō ſolum qualitas ſacri
legiȷ ſed etiā qꝛ res eſt eccleſiaſtica vel clerici tri-
buit iuriſdictionē iudici eccleſiaſtico eo ipſo ꝙ al-
legat rem eſſe clerici vel eccleſie.exprimitur enim ⁊
allegaꝛ qualitas tribuens iuriſdictionē.⁊ ſic ducit
illā cām vt priuilegiatā v̄bo ⁊ facto.v̄bo.n. eo ipſo
ꝙ dicit illā rē eſſe eccleſie vel clerici. facto auteꝫ eo
ipſo ꝙ cōuenit eū corā iudice eccleſiaſtico . nam ex
qualitate iudicis corā quo agiꝛ declaraꝛ vis libel
li .⁊ illa actio vꝛ intētata que proportionaꝛ iuriſ-
dictiōi iudicis corā quo agiꝛ ⁊ ſentit Inno.ſ.d.c.

17

ecteꝝ.ꝫ.ti.i.facit.l.ſiqs intentione ambigua.ff. de
iudi. Et lʒ hoc caſu qualitas tribuens iuriſdictio
nē non ſit ſepata a re principalr̃ petita . tñ ex ordīe
intellectus eſt ſepabilis a re petita ſicut cōtingit ī
eo qui negat in ſimili factū principale ⁊ qualitateʒ
eius vt qꝛ accuſatus de delicto cōmiſſo ī territo-
rio iudicis negat ſimplr̃ delictum cōmiſiſſe.⁊ iō di
co ꝙ ſi laicus conuentus negat rem eſſe eccleſie ga
vr̃ etiā negare qualitatē tribuentē iuriſdictionem
poterit iudex de hoc ſummarie cognoſcere in vim
dilatorie ſi actor cleric⁹ petierit hoc.⁊ euētus iſti⁹
incidētis qōnis declarabit an poſſit eſſe iudex ſup
cā principali ſicut fit regulr̃ qñ negar̃ qualitas tri
buens iuriſdictionē vt ī iurib⁹ p̄allegatis. ¶ Nec
obſtat ſi dicatur ꝙ bis examinabir̃.i.cū poſtea hoc
veniat diſcutiendū ad merita cauſe.qꝛ iſtud nō eſt
nouū vt hr̃ in.c.veniens.el.ij. de teſti. vbi dilato-
rie diſcutitur id quod venit poſtea diſcutiendū ad
merita cauſe.nec probōnes recepte in ſummario fa
ciunt fidem in plenario vt ibi.⁊ multa ⁊ varia exē-
pla de iure ciuili poſſent ad hoc induci de quibus
hr̃ per ſcribentes ī.l.p̄ſcriptione.C.ſi ꝯ ius vel vti.
pub. Iſte ergo tex.qui vr̃ innuere ꝙ ex ſola negati
one dʒ remitti ad iudicem rei dʒ intelligi qñ actor
inſtat vt diſcutiar̃ qō quo ad merita cauſe vt qꝛ nō
vult aſſumere onus probandi idem bis.puta ⁊ di-
latorie quo ad declinandū iudicium ⁊ quo ad meri
ta cauſe.⁊ pleriqʒ hunc laborem ⁊ circuitū fugiūt.
ſecus ſi offert ſe probaturꝝ hoc ſummarie ⁊ inciden
ter.qꝛ tunc audiri debet.nec iſte tex.dicit ꝯriū imo
dʒ ſuppleri per alia iura vt.l.non poſſunt.ff.ꝺ legi.
c.cū expediat.ꝺ elec.li.vi.alr̃s inutilis foret hec pro
uiſio qꝛ quilibet de facili negaret. Item qñ nō ne-
gat rem eſſe eccleſie nō confeſſio ſed res priuilegia
ta tribuit iuriſdictionē iudici eccleſiaſtico ꝯ laicuʒ
Si ergo negat quare nō dʒ admitti ad probanduʒ
rem eſſe eccleſie. ¶ Nec obſtat ſi dicar̃ ꝙ qñ negat
cōcluditur priuilegium.qꝛ hoc eſt falſum cū poſſi-
bile ſit ꝙ rem illam teneat cū titulo puta in emphi
teoſim vel titulo locationis vel alio mō. ¶ Itē con
traria opi.manifeſte ꝯfundir̃ p iſtū tex. Si eniʒ nō
poſſet conuenire laicū quia agir̃ de reb⁹ eccleſie vel
clerici.quare papa hic pmitteret cōuentionem fieri
poſſe a principio coram iudice eccleſiaſtico ⁊ exclu
dit tm̄ ſecuta negatiōe .preſumendū.n.eſt dixiſſe ꝙ
a principio deberet eū cōuenire corā iudice ſuo lai-
co.ſed tm̄ dicit ꝙ ſecuta negatione dʒ trahi ad fo-
renſem iudicē quaſi tunc ex negatione res efficiar̃
dubia an ſit eccleſie vel clerici.ſed ſec⁹ ſi ꝯſtaret vel
ſi cōſtare poſſet. Facit qō in ſimili no. Inno.ī.c.no
uit.ꝫ.de iudi.vbi dixit ꝙ ſi laicus denunciar̃ eccle
ſie etiā ſup re prophana ⁊ negat peccatum nō p hoc
excluditur iuriſdictio eccleſiaſtica ſi notorie cōſtat
de peccato.vel aduerſarius denuncians vult pro-
bare peccatū. ¶ Facit qō no. Cy.in.l.ij.C.qñ fiſc⁹
vel priua.⁊ maxime hoc procedit qñ vult probare
hoc incōtinenti arg.l.fi.C.de cōpenſa.⁊.c.lr̃as.ꝫ.
de reſti.ſpo. Et ita recitatis opi.⁊ dictis doctoꝝ q
euit d.Abb.hic dicens iſtū paſſum dubitabilē me
lius ⁊ clarius fore declaratum hic p eū ꝙ alibi per
aliquē aliū. Et pro certo nuſꝙ eſt ita exaiatus vt
hic. ¶ Ego aliquid dixi in.c.ſup lr̃is. de reſcript.
ꝫ. Nihilominus aliqd vltra alios addā ſm ꝯſue-
tudinē noſtrā ſʒ prius referā illud qō dicit hic do.

19

Abb.q q̄rit qualis erit iſta ſūmaria cognitio refert
Bar.dicere in.d.l.p̄ſcriptiōe.C.ſi ꝯ iuſ.ꝙ aut iſtō
qō proponitur ad declinandū iudiciū tangit nego
cium principale ita ꝙ venit exaiandū āte litʒ con-
teſtʒ ⁊ poſt.⁊ tunc ſi venit probandū ab eadem pte
procedat illud qō voluit Inno.in.d.c.ſup lr̃is. vt
ſufficiat probatio ſummaria ante litem ꝯteſtatam.
Pro quo dcō dicit do. Abb.ſe allegare caſum in
dcō.c. veniens.el.ij.de teſti.quē tex.ad hoc propo
ſitum allegauit Gof.⁊ ſequētes opi.eius vbi non
exigunr̃ ita ſtricte ⁊ exacte probōnes ſicut exigunr̃
poſtea cū deducenr̃ ad merita cauſe ſed poſt litē cō
teſtatā probabir̃ plenarie.⁊ ſic nō attender̃ ad illaʒ
probationē ſummariā q̄ facta eſt ante litē ꝯteſtataʒ
ponite exemplū in terminis hui⁹.c. Si negar̃ rē ēē
eccleſie vel clerici ſufficit probare ſummarie hoc cū
ipſe tenear̃ probare plenarie quo ad merita cauſe.⁊
ſic āte litē ꝯteſtatā incūbit probatio ſummaria vni
ſed poſt litē conteſtatā incūbit probō plenaria alri
⁊ tunc pfecte ⁊ plene fiet exaiatio ⁊ ante litē ꝯteſta
tā ⁊ poſt litē ꝯteſtatā. Et pōt poni exēplū ī.d.c.ſup
lr̃is.⁊.d.l.p̄ſcriptione.qñ opponir̃ ꝯ reſcriptū qō p
ſurreptionē fuerit impetratum .nā ille q opponit ex
ceptionē mendacioꝝ dʒ illā probare.qꝛ ipſe illā aſ-
ſerit ad excludendum ⁊ declinandū iudiciū. vñ cuʒ
mendacia ſint cā ſue intētionis onus probādi talia
mēdacia incūbet ſibi.l.ei qui.ff.de proba . ſed poſt
litē cōteſtatā tener̃ actor probare vitatē. qꝛ illa aſ
ſertio quā ipſe fecit prīcipi eſt cā ſue intētiōis ergo
ei incūbit onus probādi.nō.n.ſufficit aſſerere ſed
opus ē aſſerta probare vt dixit glo.in.l.i.ī.ꝟ. dicar̃
⁊ prober̃.ff.ſi quadru.pau.fe.di.⁊ ī.l.ne quid.ff.de
incen.rui.nauf.⁊ in.l.ij.ff.de fer.⁊ in.l.magis puto
§.illud.ff.de reb⁹ coꝝ.⁊ in.c.nō eſt.de ꝯſue.li.vi.⁊ ī
c.ſup eo.de ap.⁊ in cle.i.de ī inte.reſti.vbi ſunt pul
chre glo.⁊ quod hr̃ in extrauag.ad reprimeñ.in.ꝟ.
aſſerit.⁊ facit qō no. Io.an.in.c.i.de lit.cōte.li.vi.
dicit tñ ꝙ añ litʒ cōtʒ probabir̃ plenarie ī caſu p̄di
cto quo ad ſubſtantiā probōnis ſed quo ad moduʒ
procedendi iudiciū erit ſummariū.qꝛ nō requiritur
litis ꝯteſtō ſicut nec ī aliꝭ exceptionib⁹ dilatoriꝭ
vt no.in.c.prudentia.§.ſexta.ꝫ.de of.dele.lʒ d. An
to.dicat Bar.tenere in p̄al.l.p̄ſcriptione.ꝙ qñ idē
grauar̃ onere probādi quo ad merita cauſe ⁊ quo
ad dilatoriā ſufficit probare p iuramentū ſumma
rie qꝛ do. Abb.dicit Bar.nō dicere hoc ī.d.l. p̄ſcri
ptione.nec hoc dcm̄ approbat hic do. Anto.qꝛ ē ali
quale preiudiciū vt no.in.l.theſaur⁹.ff. ad exhibē.
⁊ allegat.d. Abb.d.c.veniens.el.ij.de teſti.vbi idē
grauar̃ onere probādi ante litē conteſtatā ⁊ ēt poſt
⁊ nō ſufficit iuramentū.graue.n.eſſet dicere ꝙ ſolū
iuramentū ptis ſufficiat.an aūt ſubſint alie quali
tates vel cauſe tribuētes iuriſdictionē iudici eccle
ſiaſtico ꝯ laicū tractat hic do. Anto.ſed accomo-
dacius dicer̃ de hoc in.d.c.cum ſit generale.ꝫ.eod.
¶ Relati ſunt ſcribētes ſup hoc dubitabili paſſu
qs iuſti⁹ dixerit ſcire nephas.nam opi. Gof.placuit
Innocentio ſed contraria opinio placuit Hoſtien.
⁊ ſic dici pōt Uictrix cā diis placuit .ſed victa Ca
thoni non eſt opis mee decidere quis iuſtius dixe
rit.ſed ne elinguis tranſeā ⁊ obmuteſcā vt agnus
corā tōdente. Adduco ꝯ Hoſti. Bart. ⁊ ſequaces
pro opi. Goffr. Inno.⁊ alioꝝ tex.formalē in.l.non
ignorat .C.qui accu.nō poſ.in.ꝟſic.non temere ad

accuſationē eſſe admittendā niſi prius matrem ſe
eſſe probauerit. vbi ē caſus ꝙ mater nō admittitur
ad accuſandꝫ de nece filij niſi per prius probet ſe
eſſe matrem. prius ergo dꝫ hoc probare. ecce nunc
qualiter in indiuiduo probaꝛ opi. Goff. Et ſi di-
catur ꝙ ille tex. probat ꝙ vbi qualitas eſt cā intro
ducendi ꝑſonam in iudicio dꝫ talis qualitas pro-
bari. vn̄ loquitur quo ad legitimādā ꝑſonā accuſa
toris quo caſu ab initio eſt legitimanda ꝑſona vt
l. ꝑxoꝛ. C. qui accu. nō poſ. l. qm̄. C. de adult. l. liber
captus. C. de peti. here. l. quidā referunt. ff. de iure
codicil. c. i. de accu. c. querendū. c. alieni. c. ſunt qui
ij. q. vij. Sed nos ſumus in legitimanda iuriſdicti
one. ergo. d. l. nō ignorat. nō probat opi. Goffredi.
Quia ad hoc reſpondeo iudicium ꝯſtat ex pluribꝫ
ꝑſonis reo actoꝛe ⁊ iudice. c. foꝛus. de verbo. ſig. ⁊
dixi in rubrica. ē. de iudi. ſicut ergo in primis pro-
banda eſt qualitas vel cā que eſt fundamentū acti
onis introducende codē mō dꝫ probari qualitas q̄
eſt cā iuriſdictionis introducende. ⁊ ꝑ ꝯſequēs eſt
ibi caſus aptus cōfundens opi. Hoſti. ⁊ ſequaciū
⁊ iſtud ſit primū argm̄. ¶ Scdo ſi aliter diceremus
ſequereꝛ ꝙ in poteſtate actoꝛis eſſet allegādo cām
vel qualitatē cōcludentē iuriſdictionē facere iudi-
ciū eluſoꝛiū vel aggrauare reum onere probandi co
caſu quo onus probādi incūberet ſibi. ⁊ idō dicimꝰ
ꝙ iudex pōt obuiare ex officio ſuo ne iudiciū red-
daꝛ eluſoꝛiū vt eſt gl. ſing. in. c. i. de elec. li. vi. ⁊ pro
baꝛ in. c. cām q̄. ē. ti. i. ¶ Nec obſtat. d. l. cū quedā
puella. §. i. qꝛ lꝫ inſpiciaꝛ quod petitur ⁊ nō qđ de
beꝛ ad fundandā iuriſdictionē. illud procedit qn̄ ſi
eſt verū vel falſum id qđ petiꝛ cōcludiꝛ iuriſdictio
qꝛ tunc non hꝛ reſpectus ad veritatē debiti qꝛ iu-
riſdictio nō mēſuraꝛ ad veritatē debiti vltra iuriſ
dictionē ſuꝑ quo vltra metas petiti nō poterit ferri
ſnia. Si aūt ſit falſa qualitas allegata excludiꝛ iu
riſdictio. ⁊ ſi ſit vera concludiꝛ. ergo opoꝛtet quali
tate ꝯſtare. ⁊ eſt accurate pōderāda. d. l. nō ignoꝛat.
qꝛ ad duo eſt vtilis valde videlꝫ prius eſſe probā
dam illā qualitatē vel cām. Secundū eſt ꝙ ipſi aſ
ſerenti illā qualitatē ineſſe incūbit onus probandi
dū dicit niſi prius probauerit ſe eſſe matrē quo ca
ſu vꝛ ꝯfundere tertiā opi. quā tenuit Lapus voluit
enī ꝙ onuſ probandi qualitatē incūbit aduerſario
neganti qꝛ ꝯtra eū caſus eſt ibi foꝛmalis ꝙ imo o-
nus probādi incūbit actoꝛi aſſerenti illā qualitatē
ineſſe qđ ꝑpetuo notabis qꝛ ad hanc materiaꝫ ille
tex. eſt nouiſſimus. Quinimo plus dico ꝙ ille tex.
probat nō ſufficere vnū teſtē cū delatione iuramēti
⁊ moueoꝛ ad ſic dicēdū. ꝑ. l. lutius. ff. de ꝯdit. ⁊ de.
quē tex. reputauit ſing. Bal. ꝙ ſi iudex cōdēnauit
reū actoꝛi ad quantitatē petitā ſi probauerit actoꝛ
qui probat ꝑ vnicū teſtē ꝙ nō deferreꝛ iuramentuꝫ
qꝛ appellatiōe probatiōis venit plenaria probō cū
ergo tex. d. l. nō ignoꝛat. dicat niſi priꝰ probauerit.
ergo requiriꝛ plenaria probatio. ⁊ ſic non ſufficit
ſummaria probō qđ eſt ꝯ Inno. Goff. ⁊ ſequaces.
Et iſta tene menti quia ad illū tex. ſunt nouiſſima.
¶ Tertio adduco tex. aureis lr̄is ſcribendū vt bal.
vtar vbis in addi. Spe. in ti. de excep. in. l. hec autē
in. v̄. cōſtare liquere ꝑtoꝛi. ff. ex qui. cau. in poſ. eaꝛ.
vbi eſt caſus ꝙ ꝯſtare ⁊ liquere dꝫ iudici fundamē
tum ſue iuriſdictiōis priꝰ ꝙ̄ illā exerceat vel ſniaꝫ
proferat. ergo ſequiꝛ ꝙ nō eſt ſtandū aſſertioni ſed

probōni. qꝛ vbicūqꝫ aliquid dꝫ cōſtare nobis dꝫ in
teruenire citatio ⁊ probō vt ſunt due glo. in iure ſo
litatie in cle. pn̄ti. de cenſi. ⁊ in cle. ij. de penis. ⁊ vo
luit Jo. an. in ſpe. in ti. de petitoꝛio ⁊ poſſeſſoꝛio. §.
qm̄. vbi dixit ꝙ ſi data eſt foꝛma executoꝛi ꝑ iſta v̄
ba ſi tibi cōſtiterit reqriꝛ citatio ⁊ probō refert do.
Abb. in. c. cōquerente. de reſti. ſpo. ⁊ in. c. dudū. de
ꝓſump. ⁊ facit. c. ſacro approbāte cōcilio. j. de ſent.
excō. ⁊ quod voluit ibi do. Abb. Cum ergo funda
mentū iuriſdictionis iudicis ꝯ foꝛenſem eſt ꝙ i ter
ritoꝛio ſuo cōtraxerit vel deliquerit. ergo ante oīa
conſtare liquere dꝫ iudici ⁊ ponderabis hoc qꝛ foꝛ
te non eſt doctrina mediocris. ¶ Quarto adduco
elegantē tex. in. l. generaliter. §. his de pn̄tibus. v̄ſi.
poſt hec intimata fuerint ꝑtoꝛi. C. de rebꝰ credi. ⁊
iureiur. cōiuncta glo. l. i. ff. ſi quadru. pau. fe. di. cō
iunctis etiam alijs glo. quas ſupius allegaui vbi
probaꝛ ꝙ iudex non pōt procedere niſi poſtꝙ̄ inti-
matum ⁊ probatū fuerit ſibi fundamentū ſue iuriſ
dictionis. ⁊ lꝫ tex. ibi vtaꝛ verbo intimatū nihilo-
minus ſuppleꝛ ⁊ probatū. qꝛ non ſufficit aſſerere ſꝫ
probare in extrauagan. ad reprimendā. in. v̄. aſſerit
ergo ſequiꝛ ꝙ anteꝙ̄ procedaꝛ in cā opus eſt pro-
bare fundamentū iuriſdictionis. Et adduco ſimi-
le quod voluit Bar. in. l. is apud quē. C. de eden.
vbi dixit ꝙ ſi iudex fert ſniam ꝯ verū contumacem
⁊ ignoꝛat eius cōtumaciā ꝙ ſnia inde lata eſt nul-
la. qꝛ non cōſtitit ſibi illud ꝙ erat fundamentū ſue
iuriſdictionis. Idem voluit in. l. queſitum. ff. de re
iudi. ⁊ in. l. ſi finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. ⁊ i
l. properandū. §. ſiquidē. C. de iudic. ⁊ in. l. ſed ſi de
ſua. ff. de acqui. here ⁊ in. l. multū. ff. de cōdi. ⁊ de.
⁊ in. l. hec aūt. ff. ex qui. cau. in poſ. ea. ⁊ in. l. pꝛola
tam. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iu. voluit Bal. in. c. ſe
pe. de app. ⁊ in. d. l. ſed ſi de ſua. ⁊ i. l. generaliter. §.
his de ꝓſentibus. C. de iureiur. ⁊ in. l. ab eo. C. quō
⁊ qn̄ iu. ⁊ in. d. l. is apud quē. ⁊ in. c. p. g. de of. dele.
glo. in. c. ſepe. de ap. Ange. in. d. l. properandū. §. et
ſi qdē. glo. in. l. bonoꝝ. C. q admit. ad bo. poſ. poſ. q̄
ſm Ange. ibi docet cautos debere eē cauſidicos vt
apud acta faciant deſcribi hec verba ꝙ iudex ſciēs
fecit quod eſt bene notā. ⁊ voluit do. Anto. in. c. ex
tenoꝛe. j. eo. ⁊ do. Abb. in. c. qm̄. ꝯ de proba. lꝫ Jo.
an. aliter voluerit quē refert Bal. in cōmēto. l. fal
ſus. C. de furtis. ergo ſequitur ꝙ innoteſcere debet
iudici fundamentum ſue iuriſdictionis. ¶ Quin-
to ad hoc adduco. l. debet. in prin. ff. nau. cau. ſtab.
in. v̄ſic. in ipſa naui datū ſit. vbi debet probari dā-
num fuiſſe illatum in naui ad hoc vt dn̄s nauis te
neatur quia iſtud ē fundamētuꝫ vt agi poſſit cōtra
dominum nauis. ¶ Sexto. l. cuiqꝫ. §. non tn̄. in. v̄ſi.
eius rei gratia. ff. de inſtitutoꝛia. ⁊. l. ſi pupillus. §.
ſi cōdictio. ff. de exercito. ¶ Septimo adduco tex. i
l. pretoꝛ ait. §. docere. i. v̄. docere debet in turba fa
ctū. ff. vi bono. rapto. ¶ Octauo allego in mediuꝫ
tex. in hac materia ſingularē ⁊ melioꝛē de iure ad
duo. videlꝫ i. c. nouit. ē. de iudi. vbi habeꝛ ꝙ denun
cians laicū in foꝛo eccleſiaſtico debet ante oīa pro
bare ꝙ denūciatus eſt in peccato. qꝛ peccatū ē fun
damentū iuriſdictiōis iudicis eccleſiaſtici. ⁊ teꝛ de
nūcians probare ſufficient vn̄ probāꝛ ibi duo ꝙ an̄
oīa ſit probādū fundamētū iuriſdictiōiſ ⁊ ꝙ probō
illa ſit plenaria ⁊ ꝑ ꝯſequens i vno ille tex. appro-
bat opi. Goffre. ⁊ alioꝝ ⁊ in alio opi. illam repro-

bat q̃ inquantũ voluerũt ꝙ probatio dꝫ eſſe ſum-
maria q̃ confundit̃ per illum tex. debꝫ.n.eſſe ple-
naria.⁊ adduco ſingu.⁊ ſtupendũ dictum Inno.in
d.c.nouit.de quo fecit feſtũ Bald.in.c.ſi quis per
triginta.in tit.ſi de feudo defuncti fuerit controuer
ſia.dixit.n.Inno.ꝙ ſi ago ꝯtra laycũ in foro cõſciẽ
tie.⁊ probo p vnum teſtẽ ꝙ ꝯtra conſcientiã ⁊ cum
peccato detineat rem meã nõ poſſum petere deferri
iuramentũ ĩ ſupplementũ q̃ clare debet probari ꝙ
aduerſarius meuꝫ ſtat in peccato.⁊ per ꝯñs nõ re-
cte loquuti ſunt doctores ꝙ ſufficiat probatio ſũ-
maria niſi dicamus ꝙ ẽ ſũmaria reſpectu dilationũ
vt voluit Bald.in.d.l.preſcriptione vt ſupius re-
tuli.Et ſi quiſpiã opponat tu te ipſuꝫ percutis cuꝫ
tuo ligone.nõ.n.videt̃ iuri conſonũ ꝙ grauet̃ quis
probare plenarie bis idẽ. q̃ aut dicemus ꝙ ſuffi-
ciat ſemel probare plenarie.aut dicemus ſtandũ eẽ
aſſertioni bellãtis.⁊ poſt litẽ ꝯteſta.probabitur ple
narie.⁊ p ꝯñs probat̃ ibi opi.Hoſti.Bart.⁊ ſequa
tiũ vt euitetur ille inutilis circuitus. q̃ ad hoc re-
ſpondeo nõ eſſe abſurdũ ꝙ bis idẽ examinet̃ in eo
dẽ iuditio tamẽ ad diuerſuꝫ finẽ.vt habet̃ in.d.c.
veniens.el.ij.de teſti.⁊ licet iſta probatio ad funda
mẽtũ iuriſdictionis ſit plenaria nõ tñ indiſtincte q̃
aut loquimur reſpectu dilationũ ⁊ erit ſũmaria.ſed
ſecunda probatio fienda poſt litẽ conteſt.erit plenã
ria reſpectu dilationũ.⁊ reſpectu probationis.⁊ per
ꝯñs non ẽ bona argumentatio de vna ad alterã.et
pro certo ille tex.apponit ruinã aduerſus ꝯtrariam
opi.¶Nono adduco.l.ſi pater.§.i.in vſi. liquere p
tori.ff.de fideicõmiſ.liber.¶Ultimo reſpõdeo cla
rius ad.d.l.cũ quedã puella.§.i.vt dicam⁹ ꝙ ibi lo
quitur qñ quis erat iudex ĩ menſura quãtitatis pe
tite.ſiue eſſet vera.ſiue eſſet falſa.ideo non ẽ admi
ratione dignũ ſi iudex põt procedere alio nõ diſcu-
ſo.ſed in q̃one noſtra ita demũ erat iudex cõpetens
inter ipas ptes ſi verũ erat ꝙ ibi ꝯtrerat vl̃ delique
rat.⁊ ideo ante oĩa dꝫ hoc diſcuti ſũmarie ſine di-
lationib⁹.⁊ licet dicat̃ ꝙ Bar.tenuit ſecũdaꝫ opi.
in.d.l.ij.ff.ſi qs in ius voca.pro certo nõ ẽ bene di-
ctũ.nam Barto.in.d.l.ij.iſtũ paſſuꝫ nec examinat
nec diſcutit.ſꝫ ĩ tranſcurſu lecture dixit ſtandũ eſſe
aſſertioni ptis ⁊ p ꝯñs nõ cũ deliberatione ita ibi
tenuit.ſꝫ idẽ Bar.in.d.l.pſcriptiõe.iſtũ paſſuꝫ exa
minauit diligenter referẽs opiniones alioꝝ. ⁊ nihil
omin⁹ iclinauit in primã opi.ergo illa fuit ſua opi.
arg.l.diui fratres.ff.de iure patro.maxime q̃ ẽ vl-
tima opi.ſua argu.l.qui filium.§.ſabini.ff.ad tre-
bel.⁊ hanc ptẽ vt veriorẽ ſequut⁹ ẽ Io.de imol.in
cõmento.l.quidã cõſulebat ad fi.ff.de re iudi.⁊ eã
ſequit̃ Petr.de ancha.in ſuis reportatis in.d.l.ij.
ff.ſi qs in ius voca.nõ ierit.Poſſent tñ tot diſcor
die noſtroꝝ patrũ recõciliari ad cõcordiã hoc mo-
do vꝫ aut quis aſſerit in libello illud qḋ ẽ fundamẽ
tum iuriſdictionis iudicis ⁊ aduerſari⁹ illud nõ ne
gat.tunc ſtandũ ẽ aſſertioni aſſerentis caſum dico
fore hic a ꝯtrario ſenſu.nã ſi laycus nõ negaſſet rẽ
petitã eẽ eccl̃ie vel cl̃ici fundata erat iuriſdictio iu
dicis eccl̃iaſtici nec erat opus probare ante litẽ con
teſta.rem fore cl̃ici.ſufficiebat.n.illud probari poſt
litẽ conteſta.ad merita cauſe poteſt poni exẽplũ qui
dã cõuenit patrẽfa.pro negotio geſto a filio in caſu
mercantili quo caſu tenet̃ pr̃ ex forma ſtatuti actor
aſſerit in libello illã obligationẽ eẽ mercantilẽ ſi pr̃

ñ negat ſtabitur aſſertioni libellãtis.Et ſi mihi di
catur amice licet iſtud dictum videatur coloratũ ſa
tis ⁊ apparens tamẽ latet hamus in eſca.q̃ lex nõ
ignorat.C.qui accuſare nõ poſſunt dicit niſi prius
ſe matrem probauerit vbi requiritur ꝙ prius aſſe-
rens probet aſſerta.ergo non ſufficit aſſertio.Pro
certo iſtud eſt difficile contrariuꝫ pro cuius ſolutio
ne cõcepi in animo ſic dicere ꝙ videtur probaſſe ſe
eſſe matrem eo ipſo ꝙ aſſerit ſe matreꝫ.⁊ per aduer
ſarium nõ negatur ⁊ ita dico ꝙ intelligitur ille tex.
⁊ ad hoc adduco vobis gloſas pene omnes in cen-
ſura pontificia ⁊ imperatoria.in.l.ſuper ſeruis.C.
qui militare non pñt.lib.xij.⁊ ĩ.l.i.⁊ ĩ.l.i teſtõ.C.ḋ
teſta.mili.⁊ ĩ.l.ſi creditor.C.de pignoraticia actio.
⁊ in.l.ij.C. de erro. aduocatoꝝ. ⁊ in.l. ſiue poſſi-
detis.C de proba.⁊ in.l.i.C.ḋ fide inſtru.⁊ iure ha
ſte fiſca.lib.x.⁊ in.l.ſi tutor.C.de periculo tuto.⁊ ĩ
l.ij.C.de peti.here.glo.in.c.propoſuiſti.lxxxij.diſt.
⁊ in.c.ſup eo de teſti.cogen.⁊ in.c.ſicut.el.ij.de iur.
iur.⁊ in.c.penul.de excep.⁊ in.c.iij.de preſcrip.⁊ in
c.i.ꝙ metus cauſa.⁊ in.c.illud.de pſump.⁊ in.c.ad
falſarioꝝ de crimine falſi vbi ſunt gl.ſolẽnes pro q
bus ẽ tex.melior de iure ĩ.l.i.C.de teſta.mili.⁊ iſto
mõ procedat ſecũda opi.quã tenuit Hoſti.Bart.
⁊ ſequaces.⁊ p hoc reſpondet̃ ad iura in ꝯriuꝫ alle
gata.⁊ ideo cũ dicitur in.d.l.hec aũt ꝯſtare lique-
re pretori ꝙ ſatis dr̃ ꝯſtare liquere fundamẽtũ iuriſ
dictionis eo ipo qḋ aſſerit̃ in libello ⁊ p aduerſariũ
nõ negatur.Aut aſſeritur ĩ libello fundamẽtũ iuriſ
dictioniſ.ſed ps aduerſa negat ⁊ tunc ſtatur nega-
tioni.⁊ iõ onus probandi fundamẽtũ incũbit aſſe-
renti ⁊ iſto mõ procedat opi.Goffredi Inno.Bar
⁊ ſequatiũ.⁊ iſto mõ q̇eſcant in pace tot lites docẽ
tũ.⁊ ſi quis q̃reret q̃ opi.ẽ cõmunior. an prima quã
tenet Goffre.an ſecũda quã tenet Hoſti.dicatis ꝙ
cõior ẽ illa quã tenet Goffre.q̃ eaꝫ ſequunt̃ plr̃es
⁊ maiores numero pondere ⁊ mẽſura ⁊ iõ pſumitur
verior.l.i.ff.de officio queſto.in ver.crebrior apud
veteres opinio.ſed tene menti concordiam datam
a me ⁊ ideo nunc ſine felle rancoris ⁊ inuidie dice
re poteris iſtum paſſum nuſquam fuiſſe ita enu-
cleatum. vt hic deo ergo principi noſtro ſit gloria
⁊ imperium ſempiternum. ¶Opponitur contra
iſtum tex.⁊ contra predicta. videtur enim ꝙ lay-
cus negando rem petitam fore eccleſie vel clerici ſit
litẽ conteſtatus ⁊ per conſequens non poſſit am-
plius proponere declinatoriã iudicij cũ litis ꝯteſta
tio ſit termin⁹ excluſiuus oĩum dilatoriaꝝ.c. inter
mona.de re iudi.l.exceptionẽ.C.de probatio. Sol
uit Ioã.and.ꝙ hec verba dicebat laycus non ad
iudicij ordinationem nec animo conteſtandi litem.
ſed ad fori excluſionem ideſt ad declinandũ iudi-
cium ex qua ſolutione nota ꝙ negando petitum ne
gatur ſimul iuriſdictio.nec videt̃ quis negare ani-
mo conteſtandi litem ſed iudicium declinandi qḋ
eſt nota.dignum vel ſecundum Petrum yſpanum
⁊ Abbatem antiquum. ſolue ꝙ reus dicebat hec
verba extra iudiciũ ⁊ p conſequens non inducitur
litis conteſtatio vel ſoluunt aliter quod licet reus
hoc diceret in iudicio tamen cum proteſtatione
ꝙ non intendebat litem conteſtari. ſed qualiter
valeat iſta proteſtatio. vide quod notatur in.c.i.
de litꝫ conteſta.lib.vj.⁊ in.c.cum.m.de conſtituti.
¶Sed opponitur ꝙ hoc caſu potuerit laycus cõ-

ueniri coꝛam eccleſiaſtico. vt in. c. cum ſit. ſ. eodem.
¶ Soluit Inno. ꝙ illud qđ dicitur hic procedit ni
ſi agatur de ſpoliatiōe vel qualibet oppꝛeſſiōe. xvj.
q. i. c. in canonib⁹. xxiiij. q. iij. c. ſi quis de potenti-
bus. dicetur in. d. c. cū ſit. ¶ Oppo. ꝙ eo ipſo ꝙ cle
ricus aſſerit res eſſe ſuas vel eccleſie. debet ſibi cre
di. qꝛ in pꝛincipio litis pꝛeſumitur pꝛo agente ⁊ ſta
tur ſue interpꝛetationi. l. ſi quis intentiōe ambigua
ff. de iudic. Solue ꝙ pꝛeſumiť quo ad oꝛdinandam
litē vt ibi habetur ſed non quo ad fundandā iuriſ
dictionē. vt hic. vel ſolue ꝙ non pꝛeſumiť pꝛo acto
re quo ad deciſoꝛia vt ē ſolēnis glo. in. c. cum ad ſe
dē in glo. ij. de reſti. ſpoli. ſed iſta aſſertio licet po-
natur quo ad fundandā iuriſdictionē. nihilominus
ſuper ea fundať deciſio litis. ⁊ ex hoc elicitur limi-
tatio ad. d. l. ſi quis intentione ambigua tene men
ti. ¶ Oppone ꝙ ſup rebus eccleſie debebat ꝯueniri
laycus coꝛam iudice eccleſiaſtico. c. ſane. ſ. eo. So-
lutio hic loquitur quādo laycus dicit res eſſe ſuas
⁊ idem dicit hic Inno. ⁊ ideo dicitur hic in littera
ꝗa ſi conſtaret res eſſe eccľie licet layc⁹ poſſideret.
tamen coram eccľiaſtico agi deberet puta ſi ageret
ex legato vel ex locato vel ſimilibus ꝙ ſm do. Car
dina. eſt dictum nota dignū ⁊ ſepenumero allegať
ſed Hoſti. dicit pꝛimū melius ſtare qui etiam dicit
ſibi non placere dictum Inno. ⁊ tex. iſte omnino ꝯ
dicit niſi ratione pꝛiuilegij vel conſuetudinis aliud
dicatur. ſed Io. caldar. dicit ſe non credere Inno.
intellixiſſe ꝙ ſi ſimpliciter agiť ex locato vel legato
contra laycum iudex eccleſiaſticus ſit competēs ni
ſi allegetur violentia vel minus legitimus contra-
ctus vt patet per nota. per eundem Inno. in. c. cum
ſit. ſ. eo. ſed do. Cardi. dicit ſe de hoc vidiſſe mul-
tum agitari ⁊ pꝛo eo ꝙ dicit Io. calda. allegat qꝛ ñ
videtur ꝙ laycus poſſit conueniri ex locato coꝛam
iudice eccleſiaſtico cum ex locato competat actio ꝑ
ſonalis cōtra obligatū. ff. de actio. ⁊ obliga. l. actio
num genera. §. ex contractu. defendendo tamē di-
ctum Inno. dicit do. Cardi. Inno. non dicere ſim
pliciter in qualibet actione locati poſſe laycum cō
ueniri coꝛam eccleſiaſtico. ſed tunc tantum cuꝫ agi
tur de locatione rei quam conſtat eē eccleſie quo ca
ſu licet actio ſit perſonalis tamen eſt in rem ſcripta.
⁊ ſic cenſetur realis quo ad ſoꝛciendum foꝛum. c. ex
parte. ſ. eo. ſed cum agitur actione reali. nec negať
rem eē eccľie cognoſcit iudex eccľiaſticus. vt voluit
Inno. in. c. cum ſit. ſ. eo. In quantum auteꝫ Inno.
loquitur quando agitur ex legato iſtud non eſt du
bium ſm do. Car. quando legatur res qꝛ tunc pꝛo
ipſa competit actio in rem. vt in. l. i. C. cōmunia de
lega. ſi ergo legata eſt res per laycum eccľie poteſt
agi coꝛam eccľiaſtico tanꝙ ſuper re eccľie per iſtum
tex. ⁊ hec dicit domi. Card. foꝛe multum notanda
⁊ ſepenumero ſe vidiſſe dubitari ⁊ vario modo dici
per ſapientes cum accidiſſet in facti cōtingentia re
fert ſe ita conſuluiſſe ⁊ pꝛo hoc maxime facit ħꝫ cū
quia in dubijs opinionibus fauendum ē eccleſie ⁊
pijs locis. c. i. de in integrum reſti. c. cum ſit genera
le. ſ. eo. l. ſunt ⁊ perſone. ff. de relig. ⁊ ſump. funerum
⁊ ita ſuper hoc paſſu reſidet hic do. Cardi. Iſta di
cta egent enucleatione ⁊ accomodatioꝛ locus enu-
cleandi erit in. d. c. cū ſit generale. Sed ad pꝛecedē
tem queſtionem que fuit Goffre. Hoſtien. ⁊ alioꝝ
addite quod voluit Bal. in. l. imperialem. §. pꝛete
rea. el. iij. de pꝛohi. alie. feu. per Feder. verſi. quid ſi
extraneus agat directa rei vendicatione contra va
ſallum rem feudi petendo ⁊ non vt feudum nec cō
tendendo de re feudali videtur ꝙ in hac cauſa de-
beat cognoſci per iudicem oꝛdinarium. qꝛ quo ad
iuriſdictionem iudicis debet inſpici qualitas peti-
tionis non qualitas defenſionis merita tangentis
vt. l. cum quedam puella. §. i. ff. de iuriſdictiōe. om.
iudi. xj. q. i. c. experientia. ⁊ allegat iſtum tex. ⁊. d. c.
cum ſit generale. Nec obſtat. c. ex parte. ſ. eod. quia
qđ ibi dicitur ꝙ queſtio pꝛopꝛietatis rei feudaľ co
ram domino feudi eſt tractanda procedit cum agiť
inter duos vaſallos de iure feudali quis coꝛum in
feudo ſit potioꝛ nec in dubium reuocatur an ſit feu
daliſ. Poꝛꝛo ſi de iure poſſeſſionis agatur ideſt de
iniuria ad quem venerit qꝛ nihil cōmune hꝫ pꝛop̄e
tas cum poſſeſſiōe. l. naturaliter. §. nihil cōmune. ff
de acquir. poſſ. iudex oꝛdinarius vel delegatus ei⁹
cauſaꝫ audiet. ⁊ ita dicit Goffredū intellexiſſe hūc
§. pꝛeterea. ⁊. c. verum. ſ. eo. vt ipſe notat ibidem in
ſūma. vel dicit ibi Bald. ꝙ ſi reus excipiat ⁊ dicat
rem eſſe feudalē ⁊ nominet dñm in iudicio ꝙ ſūma
rie cognoſceť de iſta exceptione ⁊ ſi ꝑ ſummariā co
gnitionē appꝛeat ꝙ ſit res feudalis remitteť iſta co
gnitio ad dominū feudi qꝛ ipſe ē oꝛdinarius iudex
vaſalli. ⁊ allegat iſtum tex. in argu. Si aūt conſtite
rit per ſūmariam cognitionem ꝙ res non ſit feudaľ
tunc pꝛocedet iudex oꝛdinarius refert tñ ibi Bal.
ꝙ domin⁹ Ioānes blanes. lib. iiij. titu. de contētio
ne feudi in ſua ſumma dicit ꝙ iſtud. c. ponit caſum
ſpālēꝫ fauoꝛe eccleſie. ⁊ aliter nō declarat ibi Bal.
videtur mihi ꝙ voluerit ſentire opi. Goffredi dicē
tis ꝙ de iſta exceptiōe an res ſit eccľie vel clerici an
non cognoſcet iudex eccleſiaſticus ſūmarie nec pꝛe
iudicabit ſnīa lata ſuper hoc iudicio oꝛdinario po-
ſtea agitando qꝛ dūtaxat fundat iuriſdictionē iudi
cis. vt voluit Inno. in. d. c. ſuper litteris. ¶ Tu pon
dera qꝛ iſte tex. non aperit coꝛaꝫ quo iudice fiet iſta
ſūmaria cognitio imo dicit ꝙ ſtabiť aſſertioni lay-
ci poſſidētꝫ rē ⁊ negantis illam eſſe eccleſie. videre
tur ergo ꝙ potius deberet cognoſcere iudex rei. et
ſic iudex laycus ꝙ̄ iudex eccľiaſticus. ⁊ iſta tene mē
ti. Si quid boni dictum ē attribuamus ſuppꝛemo
Deo largitoꝛi. Andreas Barbatia.

Ex tranſmiſſa. Sunt et alia capi
tula habentia idem pꝛincipiū vt i
c. ex trāſmiſſa. de reſti. ſpol. ⁊ in. c.
ex tranſmiſſa. de pꝛeſcript. ⁊ in. c.
tranſmiſſaꝫ de elect. ⁊ in. c. tranſ-
miſſe. q filij ſint legi. ⁊ hoc inten-
dit. ¶ Queſtio feudi debet per dominum termina
ri qui ſi negligit eccleſiaſticus iudex alias ſuperioꝛ
eius hoc faciet. h. d. ⁊ ita cōmuniter ſūmatur hic ꝑ
doctoꝛes. ¶ Uel ſūmať ſic ſm lec. glo. Si queſtio
feudalis ē inter clericum ⁊ laycum cognoſcet do-
minus feudi. ſed eo negligente cognoſcet delegat⁹
pape etiam ante negligentiam datus. h. d. Et pro
cedit iſte intellectus habito reſpectu ad generalem
conſuetudinem de qua hic per glo. ⁊ ꝑ glo. ſ. c. pꝛe-
cedenti vide ibi dicta. ¶ Uel poteſt ſic ſūmari ſecū
dum alium intellectum queſtio feudi debet termi-
nari per dominum feudi imediate ⁊ hec lectura in

cedit cum pꝛima ſed eſt magis clara ⁊ notabil' ſm
do. Abbatem. ¶ Et diuiditur quia in pꝛima ponit
ptis cōqueſtio. in ſecūda pape pꝛouiſio. fa ibi p dñs
Sed foꝛte nō eēt apponere os ſupꝛa celuʒ dicere ꝙ
iſte tex. longe aliter decidit ꝙ̄ ſentiant oēs antiqui
⁊ moderni canonū verticeſ. Et pondero iſtū tex. dū
dixit traxiſſet in cauſam. ⁊ adduco Bal. in auctē.
habita. C. ne filius pꝛo patre. in vlti. colū. vbi dicit
ꝙ iſtud verbū traxerit intelligitur eo caſu quo non
habet locū penitentia ꝙ ē quādo lis ē conteſtata. ⁊
de hoc verbo tract⁹. vide. c. ſinaūt. ⁊. c. dilectus. de
reſcrip. ⁊. c. paſtoꝛalis. de cauſa poſſ. ⁊ pꝛopꝛie. ⁊. c. ſi
diligenti. ī. co. ⁊. c. olim. ⁊. c. dilecti. de excep. ⁊. c. ij.
de libelli oblatione. Conſidera modo hāc doctrinā
Bal. ī. d. auct. habita ꝙ lis fuerit conteſtata ē hic
caſus foꝛmalis ꝙ vaſallus ⁊ ſic ſubditus non rōne
nude iuriſdictionis pōt pꝛoꝛogare iuriſdictionē al
terius iudicis ⁊ non reſpondere coꝛam dño feudi ni
ſi dñs pꝛohibuerit ſub debito fidelitatiſ. vt ī cauſa
feudi nō reſpondeat coꝛam alio iudice. ⁊ ſic ē hic ca
ſus ꝙ vaſallus in cā feudi poteſt pꝛoꝛogare iuriſdi
ctionē alterius iudicis niſi domin⁹ pꝛohibeat ⁊ ſic
vī hic caſus ponens in pꝛofundū dictum Barto.
⁊ oīuʒ in. l. i. §. ⁊ poſt operis. ff. de oper. no. nun. ubi
dixit ꝙ ſubditus rōne non nude iuriſdictionis non
pōt pꝛoꝛogare iuriſdictionem alteri⁹ ut ē uaſallus
reſpectu feudi. nam hic milites qui reſpectu feudi
erant vaſalli domini ſui pꝛoꝛogarunt iuriſdictionē
alterius iudicis ⁊ niſi dominus pꝛohibuiſſet proceſ
ſiſſet iudicium coꝛam iudice pꝛoꝛogato ⁊ intelligen
do iſtum tex. ꝙ lis fuerat hic conteſtata vt dictum
ē hic caſus nouus ⁊ ſingularis limitans legem vbi
ceptum. ff. de iudi. vbi dicitur iudicium ōbere fi-
niri ibi. vbi ceptum ē vt non pꝛocedat etiam ſi lis
fuiſſet conteſtata ſi vaſallus pꝛoꝛogādo iuriſdictio
nem alterius in cauſa feudi conteſtat⁹ ē litem coꝛaʒ
iudice pꝛoꝛogato vt non pꝛocedat ſi domin⁹ feudi
pꝛohibeat vaſallo vt non compareat reſponſurus
coꝛam illo. ⁊ adduco accomodatam ad hoc doctri
nam Jo. mona. in. c. accuſat⁹ de hereti. lib. vj. vbi
dicebat ꝙ. d. l. vbi ceptum non habet locū vbi agi
tur de pꝛeiudictio alterius iuriſdictionis. cuʒ ergo
agatur de pꝛeiudictio iuriſdictionis domini feudi.
ſequitur ꝙ non habebit locum dicta lex vbi ceptū.
⁊ iſtud mihi videtur ꝙ fuerit d mēte huius decre-
talis. ⁊ ab initio ſeculi videt ꝙ ad hoc fuerit edita
⁊ per conſequēs nō erit opus adire tot laboꝛes do
ctoꝛum hic. Et ut meis detur audatia uerbis ad-
duco in teſtem do. Bald. in. l. imperialeʒ. §. pꝛete-
rea. el. iij. de pꝛohi. alie. feu. per Feder. in uſib⁹ feu.
in penult. colū. uerſu. quero an uaſalli poſſint pꝛoꝛo
gare iuriſdictionem in alium ꝙ̄ in dominuʒ uel in
pares glo. ſentit ꝙ ſic per regulas cōmunes nā pꝛo
rogare iuriſdictionem eſt ius partium non ius iuriſ
dictionis quia ē iuriſdictionis uoluntarie non con
tentioſe. Item ex quo partes ſunt concoꝛdes nulle
ſunt partes ſuperioꝛis in obuiando. argu. l. ſi conue
nerit. ff. de re iudi. ⁊ in. c. i. in titu. de cōtrouerſia feu
di apud pares terminanda in uſibus feudo. In cō
trarium arguit q2 quando iuriſdictio eſt reſeruata
alicui tanꝙ̄ ſuperioꝛi inferioꝛ non poteſt eam decli
nare etiaʒ pꝛoꝛogando. ideo dicimus ꝙ ſi papa re-
ſeruat ſibi iuriſdictionem uelint nolint partes erūt
ſub papa. ut not. Inno. in. c. inter dilectos. de exceſ.

pꝛela. ⁊ in. c. cum. m. ferrarien. d conſtit. ⁊ dicit hoc
uoluiſſe roſarium qui fuit Archy. in. c. tibi qui de
reſcrip. lib. vj. ſecus dicit in inferioꝛi a pꝛincipe q2
tunc etiam eo inuito videtur ꝙ poſſint pꝛoꝛogare ſi
cut poſſunt in arbitros cōſentire ſed ſubdit tutius
eſſe dicere vt omnis ceſſet colluſio ꝙ domino pꝛohi
bente non poſſunt pꝛoꝛogari ſʒ ſi nō pꝛohibeat poſ
ſunt ⁊ de hoc dicit eſſe caſum foꝛmalem in hoc. c. ⁊
per conſequens ē firmuʒ vt in firma petra illud qd
pꝛedixi ꝙ hic pꝛobatur ꝙ uaſallus poteſt pꝛoꝛogar
iuriſdictionem alterius ſi dominus non pꝛohibeat
ꝙ ē accurate conſiderandum q2 latuit maximos iu
ris deos. ⁊ pꝛopter hoc opus erit dare aliud ⁊ nouū
ſūmarium ad hanc decretalem. Uel pondera quia
dici poſſet ꝙ iſte iudex cuius iuriſdictionem vaſal
lus pꝛoꝛogabat reſpectu feudi erat dominus ipſiuſ
vaſalli mediatus ⁊ pꝛopter hoc non in tantuʒ moꝛ
debitur doctrina Barto. ⁊ cōmunis alioꝛum in
d. l. i. §. ⁊ poſt opis vt dicam⁹ ꝙ vaſallus poteſt pꝛo
rogare iuriſdictionem domini mediati ad pꝛeiudi
ciū iuriſdictionis īmediate. ⁊ domini īmediati. q2
iſte pꝛimus iudex erat dominus mediatus illoꝛum
militum. ⁊ ideo dicit tex. militum tue eccleſie. ſed il
le nobilis de campis erat dominus īmediatus illo
rum militum reſpectu feudi. ⁊ ideo potuit pꝛohibe
re ſub debito fidelitatis vt nō reſponderent coꝛam
alio iudice ꝙ̄ coꝛam ſe ⁊ per conſequēs non pꝛobat
ita intelligendo illud pꝛimum dictū tene menti q2
hec ab alijs non reperi reuelata. Ideo poſſet ſic ſū
mari vaſallus poteſt pꝛoꝛogare iuriſdictionem alte
rius iudicis niſi a domino feudi pꝛohibeatur qui ſi
fuerit negligens hoc faciet iudex pꝛoꝛogatus hoc
dicat. Et in hoc iſte tex. nouiſſimus videtur. Uel
ſic vaſallus poteſt reſpondere ſub domino media-
to niſi a domino īmediato pꝛohibeatur qui ſi fue-
rit negligens recurretur ad mediatū vel ad hoc de
legatum hoc dicat. ¶ Nota ibi militū eccleſie tue
ſm aliam litteraʒ habetur tricenſis eccleſie. ſed pꝛi
ma littera ē cōmunioꝛ. Et pondera militum tue ec
cleſie quia ſtat difficultas ſi pꝛelatus eccleſie poſſit
facere milites vt puta epiſcopus. Nam Barto. in
cōmento. l. i. C. de dignitatibus. li. xij. dixit ꝙ mi-
les facit militem conſuetudine. ⁊ idē dixit Gaſpar
de caldarinis in ſuis conſilijs in titu. qui filij ſint
legi. in tertio. al's in v. cōſilio. ⁊ vide Hoſti. ⁊ Jo.
an. in. c. ceterum. de dona. vbi dicunt ꝙ epiſcop⁹ d
conſuetudine facit militeſ. ⁊ vide Bal. in. l. i. ad fi.
C. de ceſſione bonoꝛum. vbi loquitur de militibus
factis a romano pontifice potuit ergo obſeruande
memoꝛie. d. Pius papa ſecundus creare me mili-
tem licet indignum. de pꝛeſtantia aūt militis ⁊ do-
ctoꝛis. vide elegantem tractatum quem edidit ſo-
lēnis doctoꝛ dominus Signoꝛolus de homodeis
de mediolano ego autem nunc fabꝛico quēdaʒ tra
ctatum in quo vſqʒ nunc ꝙ doctoꝛ pꝛeferatur mi-
liti foꝛmaui centum ⁊ decē argu. Sed ꝙ miles pꝛe-
feratur doctoꝛi foꝛmaui. l. arg. ⁊ res eſt in fieri ⁊ pꝛo
pter duas lectiones quas dietim lego. ⁊ etiaʒ in die
bus feſtiuis. ⁊ pꝛopter onera conſilioꝛum vix datur
mihi ocium reſpirandi Deus glorioſus ſit mihi te
ſtis. ¶ Nota ꝙ domin⁹ feudi habet iuriſdictionem
inter vaſallos. c. ceter. ē. ti. i. vide ibi dicta. ¶ No.
ꝙ vbi vaſallus hʒ plures dominos vnum media-
tum ⁊ alterum īmediatū iuriſdictio pꝛimo ſpectat

ad imediatũ ⁊ i ſubſidiũ recurrit ad mediatũ ꝙ in
duci poſſet ad qõnez ambo dñi mediatꝰ ⁊ imediatꝰ
defendũt ſe ꝯtra ſuos inimicos qlibꝫ eoꝝ reqrit va
ſallũ ad tutellã ⁊ defenſionẽ ſui ꝙ poterit dñs ime
diatꝰ ꝑcipere ſibi ſub dbito fidelitatis vt veniat ad
euꝫ defendẽdũ potiꝰ ꝙ̃ dñꝫ mediatũ arg. huiꝰ tex.
Facit qd voluit Spec. in tit. de feu. §. i. verſu. xiij.
⁊ ꝑ ſcribentes in. l. ſi qs i graui. §. ſi cũ oẽs. ff. ad ſil
le. ⁊ in. l. ꝯ pupillũ. §. qꝛ maius tribunal. ff. de re. iu.
⁊ ſic pꝛobat hic ꝙ vaſallus vaſalli ſupioꝛis dñi eſt
vaſallus. ¶ Nota ꝙ feudũ eccliaſticũ ifeudatũ ꝑ
laycũ alteri cenſet eẽ feudũ ſeculare ⁊ ſic potiꝰ tra
hit nomẽ ⁊ naturã a dño imediato ſm d. Anto. hic
ſꝫ iſta videtur diuinatio ad iſtũ tex. qꝛ non appet ꝙ
iſti milites erant vaſalli eccl'ie mediãte feudo. ſꝫ bñ
appet ex tex. ꝙ erãt vaſalli illiꝰ dñi d cãpiſ quo ergo
coloꝛe põt dici iſtud feudũ foꝛe eccliaſticuꝫ. ꝯimo
poſito ꝙ iſtud feudũ fuiſſet ab ecclia ꝯceſſũ dño d
campis. ⁊ dñs de cãpis illud conceſſiſſet illis militi
bus nõ ꝓpea diceret feudũ ſeculare qꝛ deberet atẽ
di oꝛiginaria cã ⁊ non cã accidẽtalis. arg. l. q hꝫ. ff.
de tutel. ⁊. c. requiſiſti. de teſta. nã ponite ꝙ feudũ a
ꝑſona ſeculari ꝯcedat epo nõ ꝓp hoc deſinit eẽ feu
dum ſeculare. vt in. c. romana. §. dꝫ. ⁊ quod ibi not.
glo. de app. lib. vj. ita dꝫ dici ecõtra qñ feudũ pꝛio
pꝛoceſſit ab ecclia in laycum. ⁊ a layco deſcendit in
laycũ vt dicat eccliaſticũ feudum ⁊ nõ ſeculare. ita
dicit hic do. Abba. Pꝛo certo latet nos veritas.
vtrum iſti milites eẽnt vaſalli eccl'ie reſpectu iſtius
feudi qꝛ ſi ita eſſet pꝛobaret hic notabile ꝙ collegit
do. Anto. ¶ Mihi vꝫ dicendũ ꝙ rectiꝰ loquat dñs
Anto. ꝑ tex. iquantũ dicit militũ eccleſie tue. nã vt
regularit videmꝰ ecclia nõ ẽ dña militũ. Si hꝫ mili
tes vꝫ illos hẽe reſpectu feudi ⁊ tñ dicit hic ꝙ illud
feudũ erat ſeculare id videt dicẽdũ ꝙ feudum re-
cipiat denoĩationẽ a concedente vnde ſi ecclia con
cedit feudũ dicet eccliaſticũ. ſed ſi laycus feudũ cõ
cedit dicat ſeculare ergo nõ ẽ abſurdũ dicere ꝙ re
ſpectu eccl'ie ꝯcedẽtis feudũ dño de campis dicat
feudũ eccleſiaſticũ ſed reſpectu dñi de campis ꝯce-
dentis illud militibus dicatur feudũ ſeculare ⁊ ſic
vnũ ⁊ idem feudũ denoĩatur vario mõ ꝓp diuerſi-
tatem ſubiectoꝝ quibꝰ inheret nec ẽ verũ ꝙ hic cõ
currat cã naturalis ⁊ accidentalis imo quelibꝫ cau
ſa dĩ naturalis habito reſpetu ad ꝯcedentẽ. ¶ No
ta ꝙ laycus ſubiectꝰ rõne feudi nõ poteſt pꝛoꝛoga-
re iuriſdictionẽ alterius iudicis ſine conſenſu domi
ni feudi in hijs q̃ ꝯcernũt dñꝫ feudi ⁊ hoc qꝛ non ẽ
ſubiectus rõne exercitij nude iuriſdictionis tantũ.
ſꝫ ẽt rõne fidelitatis ⁊ feudi. ſecꝰ in layco ſimplicit
ſubiecto rõne exercitij nude iuriſdictiõis vt ꝑ bar
to. in. l. i. §. ⁊ poſt operis. ff. de op. no. nun. ſm d. An
to. do. Abb. ⁊ alios hic. Mihi vꝫ ꝙ iſte tex. pꝛobet
cõtrariũ. pꝛobat. n. ꝙ vaſallus poſſit pꝛoꝛogare iu-
riſdictionẽ alteriꝰ niſi dñs eũ pꝛohibeat. nã ſi non
poſſet pꝛoꝛogare nõ fuiſſet opus ꝙ dñs ſub iuramẽ
to fidelitatis pꝛohibuiſſet nam pꝛiuatio ꝓſupponit
habitũ. l. decẽ. ff. de ver. ob. ⁊ actꝰ actiuoꝝ ſunt ĩpa
ciente bñ diſpoſito. vt in. c. venerabilẽ. de elec. ⁊ phi
loſophus in. ij. de aĩa. Nota ibi ſub debito fidelita
tis ꝙ põt dñs ꝑcipere vaſallo ne i ſpectãtibus ⁊ cõ
cernentibꝰ feudũ rñdeat coꝛam alio iudice. nã ſicut
epus põt pꝛecipere clico in virtute obediẽtie ſic dñs
vaſallo ſub debito fidelitatis quo ad ea q̃ ſpectant

ad feudũ. facit ſile quod hꝫ in. c. ex tenoꝛe. j. eo. facit
ẽt qꝛ vaſallus iurat fidelitatẽ dño. c. i. de foꝛma fi-
deli. ⁊. c. i. de noua foꝛma fideli. ⁊. c. de foꝛma. xxij.
q. v. vbi ponunt ea que iurat vaſallus ſeruare ſic et
epus pꝛohibet clicum ſuũ litigare coꝛã iudice ſecu
lari. vt no. ꝑ Jo. an. in. c. ſi iudex laycus d ſen. excõ.
lib. vj. facit. c. ſi diligẽti. j. eo. ſed dubitat poſſet qſ
piã ſi aliquis ꝯueniat ſcholarẽ coꝛã ptãte vtꝝ dñs
rectoꝛ poſſit mãdare ſcholari ſub pena pꝛeſtiti iura
mẽti vt nõ rñdeat coꝛã alio niſi coꝛã ſe qꝛ ipe offert
ſe patũ redere iuſticiã. d. Car. hic dič ꝙ rectoꝛ põt
ꝑcipere ſcholari ſub debito iuramẽti vt ñ rñdeat co
ram alio ⁊ ſic ut nõ declinet iuriſdictionẽ ſuã. ſꝫ ni
hil allegat. ſed mouet arg. huiꝰ tex. ⁊ mouet argu.
epi ſic pꝛecipientis clico ſuo. Pꝛo certo iſte tex. nõ
põt induci i arg. qꝛ hic erãt duo iudiceſ. vnꝰ erat me
diatꝰ ⁊ alt imediatꝰ id ñ poterat vaſallꝰ dclinare iuriſ
dictionẽ iudiciſ imediati ⁊ ꝓp hoc mãdauit ſibi ſ b
debito fidelitatis vt nõ declinaret. ſed in caſu dñi
Cardi. ſcholaris nõ hꝫ iudices mediatos ⁊ imedia
tos imo oẽs ſunt imediati vt epus doctoꝛ ptãs et
rectoꝛ vt no. in auct. hita. C. ne filius pꝛo pře. ⁊ i. l.
fi. C. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ hꝫ ius eligendi ſibi iudi
cem de iſtis. vt in. d. auct. habita. nõ meretur ergo
allegari iſte tex. ẽt in argu. pꝛo qõne dñi Cardi. nec
etiã ẽ bonũ ſimile ꝙ ipſe facit de epo ad clericũ qꝛ
clicus ẽ ſubditus epi non rõne nudi exercitij iuriſ
dictionis ſed qꝛ vꝫ eſſe vaſallus epiſcopi. ⁊ epiſco-
pus vꝫ eẽ dominus eius. c. cum clici. de vbo. ſigni.
c. graue. de exceſſi. pꝛelato. c. irrefragabili de offi. oꝛ
di. c. ad noſtrã. de app. ⁊ qꝛ hꝫ eccliam ab epiſcopo
⁊ ſi dicat ergo. ſi nõ habet eccliam ab eo poterit de
clinare iſtud nõ ſequit qꝛ epiſcopus tenetur ſibi ad
alimenta ſi eum oꝛdinauit ſine titulo vt in. c. cum ſe
cundum apoſtolum de pꝛeben. Item licet non ha-
beat eccleſiam actu. tamen habet habitu quia epi
ſcopus tenetur ſibi pꝛouidere. vt dixi in. c. i. ſ. eo. ⁊
in. c. ceteꝝ. ſ. titu. i. licet aliter dixerit Barto. in. d.
l. i. §. ⁊. poſt operis. ſed rectoꝛ non eſt dominus ſcho
larium nec ſcholares ſunt ſubditi eiꝰ. nec tenent bñ
ficium ab eo. nec tenetur eis ad alimenta. ⁊ ſi cleri-
cus non eſt ſubditus epiſcopi ratione iuramenti vt
in. c. ego. n. de iur. iur. ⁊ per conſequens non eſt bo
na equiparatio de epiſcopo ad rectoꝛem ⁊ de ſcho-
lari ad clericum. Facit. c. ſignificaſti. j. eo. Et ſi di
catur ꝙ illud operatur vinculum iuramenti. Quia
ad hoc reſpondeo ꝙ ſcholaris iurat obedire rectoꝛi
in his que honeſta ⁊ iuſta ſunt. vt eſt glo. peregrina
in. l. non videtur. §. qui iuſſu. ff. de regu. iur. ſed iu-
ſtum ⁊ honeſtum eſt ꝙ ſcholaris conuentus eligat
ſibi iudicem vt in auct. habita. C. ne filius pꝛo pa-
tre. ergo non eſt alienum a iuramento eligere ſibi
quem iudicem maluerit de iſtis quatuoꝛ. Faciat
etiam quia iuramentum intelligitur ſm naturã rei
vel actus ſuper quo pꝛeſtatur. vt eſt tex. ſing. i. l. fi.
C. de nõ nu. pecu. ⁊ habet in. c. per tuas. de arbi. ſꝫ
natura huiꝰ actꝰ eſt vt ſcholaris poſſit eligere ſibi
iudicẽ. ergo ita itelliget iuramẽtũ ſup eo ꝓſtitũ. Et
ſi dicat ꝙ iuramẽtũ obligat quẽ pꝛeciſe ad factuꝫ
vt eſt glo. ſing. in. l. ſi pecuniam. ff. de condi. ob cãꝫ
reſpondeo ꝙ ſub iudice lis eſt ſi illa glo. pꝛocedat
de quo pleniſſime per do. Abba. in repetitione. c. ꝑ
tuas. de arbi. ergo faciat etiam ꝙ iuramentũ eſt fo
ri accumulatiuũ ⁊ non eſt foꝛi mutatiuum. vt in. c.

cum.c.laycus.de foro compe.lib.vj. ſed ſi dictum
do.Cardi.eſſet verum ſequeretur ꝙ iuramentū eēt
fori mutatiuum qḋ eſſe debet ⁊ per conſequēs vide
tur ꝙ non bene loquatur dominus Car. Dixit ta
men Ricar.malumbre quem refert ⁊ ſequit̄ Bal.
in.d.auct.habita ꝙ ſi ſcholaris cōuenitur coram
poteſtate poteſt declinare ⁊ eligere ſibi alium iudi
cem ſed ſi cōuenitur coram rectore non poteſt decli
nare ratiōe profeſſionis cui eſt aſtrictus vinculo iu-
ramenti.⁊ ſic concurrūt duo profeſſio ⁊ iuramētuꝫ
qḋ ē menti tenēdum qꝛ propter auctoritatē Ricar.
Bal.⁊ domini Card.ſeruaretur in practica qḋ be
ne notabis cum efficieris rector magnificꝰ huius il
luſtris ſtudij quo caſu videretur plus dicendū ꝙ ſi
ſcholaris conuentꝰ corā rectore declinaret iuriſdi-
ctionē rectoris ꝙ poſſet euꝫ priuare conſortio ſcho
laſtico.⁊ ad hoc adduco quod habetur in.c.cum in
eccleſijs.de maior.⁊ obe. vbi monachꝰ qui ñ vult
obedire priori priuatur conſortio fratrum. ⁊ addu
co pulchrum ſimile quod voluit Bald.in.c.i.de cō
trouerſia apud pares termini in vſibus feudo.vbi
dixit ꝙ ſcholaris qui nō vult iurare in manibus re
ctoris non debet haberi pro ſcholari.⁊ debꝫ reici ḋ
vniuerſitate ſcholaſtica.allegat.c.ex litteris.de cō
ſtitutio.⁊.l.eos.C.de officio magiſtri militum.⁊.l.
pe.ff.ex quibus cau.maior.⁊ iſta non tradas obli-
uioni.¶ Nota ꝙ vaſallus inuito domino non po-
teſt iuriſdictioneꝫ alterius prorogare ⁊ ideꝫ in quo
libet aliter ſubiecto ꝙ̄ ratione nudi exercitij iuriſdi
ctionis.facit quod notatur in.c.ceterum.ē. titu.i.⁊
quod voluit Bar.in.d.l.i.§.⁊ poſt operis.¶ No.
ꝙ ad ſuperiorem dominum feudi ſpectat ſolicitare
⁊ compellere dominū īmediatū vt vaſallis iuſti-
ciam miniſtret ⁊ eo negligente ipſe ſupplebit. Ego
adduco ſingularem tex.in.c.irrefragabili.§.exceſ-
ſus.ē.de offi.ordi.vbi ſi corrigere exceſſus ſubdi-
torum ſpectet ad capl̄m ſi negligat poterit epiſco-
pus ſupplere illius negligentiam. ⁊ plus probatur
ibi ꝙ poterit aſſignare ſibi terminum infra quē mi
niſtret ſibi iuſticiam.⁊ ita videtur dicendum in ca-
ſu huius capl̄i.⁊ ſi bene ponderetur iſte tex. vide-
tur caſus hic ꝙ ſi iudex īmediatus ſit negligens
recurritur ad ſuperiorem eius ꝙ non eſt opus ꝙ ſu
perior compellat illum negligentem ad exercendaꝫ
iuſticiam.ſed ipſe ſuperior poterit ſupplere ꝙ eſt be
ne nota.ad declarationem tex.⁊ eius quod voluit
ibi Bald.in.l.fi.§.illud.C.de tempo.appel.⁊ in.l.
ſed ſi per pretorē.§.ait pretor.ff.ex quibus cau. ma
ior.⁊ quod ibi voluit Guil.de cuni. ⁊ quod voluit
Barto.in.l.quāuis.ff.de dam.infecto.⁊ do. Car.
in.c.ex. conqueſtione de reſtitu.ſpoli. ⁊ quod vo-
luit Bald.in.c.per tuas.de teſti.de quo dicenduꝫ
vt in illis iuribus quia non pono hoc nunc pro con
ſtanti.¶ Nota ibi debitum finem imponas modū
loquendi iuriſſatoris.nam aliquando ſacri canōes
dicunt fine canonico decidas aliquando dicunt de
bitum fineꝫ imponas eſt ne differētia inter hos mo
dos loquendi dicitꝰ ſic.qꝛ illa verba canonico fine
referuntur ad cauſas ſpirituales.ſed illa verba de-
bito fine referuntur ad cauſas prophanas.⁊ licꝫ ita
ſit de iure tamen ſacri canones permixtim vtuntur
iſtis verbis.iſta eſt glo.ſingularis in.d.c. ex cōque
ſtione de reſti.ſpoli.quā glo.ibi do.Cardi. dicit eē
ſingularem.¶ Oppo.contra tex. in co.ꝙ dicit pa-

pam impedire ſe inter laycos contra.de.c. nouit.
ſupra.titu.i.glo.poſtea dicit ꝙ forte actor erat cle
ricus nam ex generali conſuetudine papa dat cleri
co in quacunqꝫ cauſa litteras cōtra laycos ſed lay
co contra laycum nō ita voluit glo.in.c.ij.proximo
vide que ibi dixi qꝛ pro certo iſte glo.⁊ ſimiles non
dicunt verꝫ vt late ibi demonſtraui.⁊ ex hoc ſentit
glo.iſta ꝙ iſte epiſcopus tricēſis erat delegatus im
petratꝰ ab iſto clerico ꝙ non placet Hoſti.nec Jo.
an.cum hoc non colligatur ex hac littera nec ex an
antiqua.vnde dicebat Hoſti.ꝙ tricenſis cognoue-
rat vt ordinarius generalis militum ⁊ ſm genera-
lem conſuetudinem gallicanam ſm quam in quali
bet cauſa poteſt laycus corā iudice eccleſiaſtico tra
hi ſed iſti milites exceperunt ꝙ queſtio erat feuda
lis vt ex littera patet tenebant enim illam poſſeſſio
nem in feudo a domino de cāpis lꝫ alias eſſent ho-
mines eccleſie ⁊ qꝛ exceptio nō admittebat̄ fuit ap
pellatum ad papam ⁊ papa ad inſtantiam militum
cōmiſit cauſam ⁊ ſic non fuit cōmiſſa ad petitioneꝫ
illius.C.pro vt dicit glo.vel poteſt dici ſm Hoſtiē.
qḋ licet non fuit appellatum qꝛ tunc forte epūs ex-
cōmunicauit milites rñdere nolentes potuerūt con
queri de iniuſta excōicatione.c.cum contingat.de
offi.delega.⁊ papa ſcribit vt habetur in littera ſed
contra hoc ⁊ cōtra tex.opponit ꝙ papa nō debebat
cōmittere hanc cauſam dño iſtorum militū vt co-
gnoſceret ⁊ decideret domino negligente qꝛ legi-
time eſt ſuſpectus alteri parti.ſ. iſti.i. Inno.reſpon
dit duobus modis ponēdo duos intellectus ad iſtū
tex.primo ꝙ lꝫ papa ex certa ſcientia cōmiſerit cām
domino iſtoꝝ militū tamē poteſt iſte dominus recu
ſari vt ſuſpectus nō enim apparet cauſa quare pa-
pa velit auferre parti legitimam cām recuſandi niſi
papa apponat clauſulā non obſtante exceptione re-
cuſationis de quo dicit do.Abb.dicendū vt habet̄
in.c.ex parte.de offi.delega.⁊ eſt ſingu.nota. iſtud
dictū Inno.ſencientis ꝙ papa pōt ex certa ſciētia cō
mittere cām iudici ſuſpecto ⁊ ꝑcludere viaꝫ recu-
ſandi ⁊ refert do.Abb.hic Hoſti.ſeq hoc dictū i.c
cū inter.ḋ excep.ſed glo.q̄ reputat̄ ſing.ſentit ꝯtra
rium ſm Inno.in.c.ad hec.de reſcrip.magnifica-
uit ēt do.Abb.hanc ſo.Inno.ꝙ papa cōmittendo
ēt ex certa ſcientia alteri cāꝫ parti probabilit̄ ſuſpe
cto nō vꝫ in dubio tolleri facultatē recuſandi.facit
c.accedens vt lite nō ꝯteſtata habes ex hijs vnum
modū intelligendi iſtū tex.ꝙ eps tricenſis q ꝑ ḋ cā
cognoſcebat erat ordinariꝰ in hoc iſte do cui ſcribit̄
erat delegatꝰ pape ⁊ dic ꝙ potuit cōmitter̄ papa vl̄
qꝛ iſte erat clicꝰ vl̄ qꝛ iſti erāt milites eccl̄ie ⁊ ſic ſ b
iecti eccl̄ie.⁊ p ꝯñs de foro eccl̄ie.Tu vero adde ad
ꝑdicta ꝙ lꝫ do.Abb.dicat ꝙ Hoſti.ſequat̄ dictuꝫ
Inno.ſ.d.c.cū inter nihilominꝰ Hoſti.ibi dic ꝙ lꝫ
papa poſſit cōmittere cām iudici ſuſpecto tollendo
exceptionē recuſationis tñ dic ꝙ nō decet ⁊ ſic vult
ꝙ de honeſtate nō dꝫ facere.⁊ claꝝ ē ꝙ non ſolū dꝫ
attendi illḋ qḋ lꝫ ſꝫ ēt illud qḋ decet vt ē caſus ml̄
tū ſingu.in.l.ſemp.ff.de ritu nup.⁊ ibi Bart.ar-
guit ꝯ ml̄tos legatos de latere diſpēſantes ſup ce.
ſup quo nō decet ⁊ faciat gl.ml̄tū ſing.i.l.ſemp.ff.
ḋ regu.iur.q̄ dic nō ꝯgruit honeſto viro.⁊ fac.c.de
cet de imu.eccle.lib.vj.⁊ in.c.cū nō deceat ḋ elec.
co.lib.⁊ ſic nō ita paſſim ⁊ ſine delectu Hoſti. ſeq̄t
dcm̄ Inno.⁊ iudicio meo accomodatiꝰ dꝫ examiari

iſtud dictũ Inno.hic q̃ l.d.c.cũ inter. Et ante oĩa
adduco in mediũ glo.multũ peregrinã in.l.cos. in
prin.C.de appe.que dicit ꝙ ſi papa cõmittit cauſã
appellationis ab interloqutoria ex certa ſciẽtia iu-
dici a quo eſt appellatũ ꝙ talis comiſſio valet ⁊ ſic
vult glo illa ꝙ papa ex certa ſcientia põt cõmittere
cauſaʒ iudici ſuſpecto lʒ cõiter doc. attribuant hãc
doctrinam magno Inno.nihilomin' tribuenda eſt
ſupremo gloſatori nõ tamẽ aperit ibi gl. an pp hoc
videatur ſublata ptãs recuſandi tamẽ ſi recte pon
dereẽ ſentit ꝙ non poſſit recuſari Bal.ibi dicit ꝙ
illud qõ princeps facit ex certa ſciẽtia videtur face
re de plenitudine ptãtis ſi iſta uerba ex certa ſcien-
tia apponantur in reſcriptis.alias ſecus ẽm eum al
legat glo.in cle.ij.de reſcrip. Pro certo Bal.de-
fecit in ſalutari ſuo.nam Innocẽ.in.c. innotuit.de
elec.dixit multum ſing.ꝙ illud quod princeps fa-
cit ex certa ſciẽtia videtur facere plenitudine pote-
ſtatis qua non debet vti niſi ex cauſa ⁊ ſic iſtud non
fuit dictum glo.d.cle.ij.ſed fuit dictum Inno. Itẽ
defecit etiaʒ Bald.quia vt certa ſcientia exprima
tur in litteris. voluit glo.ſingu.in.c.ſtatutũ in ver.
litteraꝝ.de reſcrip.lib.vj. Sed glo. in.d.cle.ij.vult
ꝙ non exprimatur certa ſcientia in litteris ſi tamẽ
apponitur tale quid per qõ appareat habuiſſe certã
ſcientiam ſufficit.ſed glo.d.l.cos non loquiẽ i ſen
tentia diffinitiua vtrum appellatio a diffinitiua la
ta a ſuo delegato poſſit per papam cõmitti eideʒ iu
dici a quo.ſed Iaco.butr.dicit idem eſſe in diffini
tiua ꝙ in interloquutoria ſi papa hoc faciat ex cer-
ta ſcientia quia eadem eſt ratio in vtroqʒ ⁊ iſtud ſe
quiẽ Saly.⁊ Bal.ibi. Et ego adduco glo.de hoc
ſingu.in.l.apertiſſimi.C.de iudi. in ver.recuſari.q̃
dicit niſi a prĩcipe fuerit inhibita recuſatio ⁊ ſic vult
glo.ibi indiuiduo ꝙ princeps poteſt cõmittere cau
ſam recuſatione remota ⁊ illã glo. ſequiẽ ibi Ang.
⁊ Saly. Et ponderabis in eternum qꝛ apponit rui
nam ad glo.d.c.ad hec quã do.Abb.dixit eſſe vni
cam ⁊ ſingulareʒ ⁊ mouetur illa glo. per.l.i.§.fi.ff.
a qui.ap.non licet.ſed glo.in.d.§.fi.⁊ in.l.fi.C. de
ſen.⁊ inter.o.iudi.dicit ꝙ ſicut princeps poteſt cõ-
mittere cauſam appellatione remota eodem modo
poteſt cõmittere cauſam recuſatione remota. facit
c.ſuper eo.de app.⁊ ideo dixit Lapus in ſuis allega
tionibus allegatione prima ꝙ appellatio ⁊ recuſa-
tio equipantur. Ego adduco rubri.ĩ.de appel.⁊ re
cuſationib'.⁊ adduco qõ voluit Bald.in.l.cos.in
princi.C.de appel.vbi dicit ꝙ executio facti poteſt
cõmitti iudici ſuſpecto.allegat notata in.c.nouit.dõ
appel.facit ad hoc.c.ex pte.el.ij.de offi.delega.vbi
papa poteſt tollere exceptiones rationabiles ergo
eodem modo poterit tollere exceptioneʒ recuſatio
nis licet ſit exceptio ratiõabilis quicquid princeps
facit ex iuſta cauſa facere preſumitur. ⁊ adduco qõ
voluit Ioan.de imol.in.l.i.§.fi.ff.a quibus ap.nõ
licet vbi Angel.tangit hanc.q.referens Ricar.ma
lumbre quem ibi ſequitur Bart.ꝙ ſi princeps dele
gat cauſaʒ recuſatione remota tunc tenet delega-
tio ſi remouetur recuſatio poſt litem conteſtatã alſ
non vt.l.fi.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.⁊ aſſociabi
tur ſibi tunc alius vt aſſociaẽ ordinario ⁊ ideo im-
perator voluit nõ cõmiſceri clauſulaʒ appellatiõis
⁊ recuſationis remote ante ſententiam vt ibi per eũ
modo dicit ibi Ioã. de imol.ꝙ de iure ciuili valet
clauſula recuſatione remota ⁊ monetur per .d.§.fi.
vbi ſi poteſt cõmittere appellatione remota eodem
modo poterit cõmittere recuſatione remota. Tu põ
dera quia non bene ſentit lʒ enim appellatio ⁊ recu
ſatio quo ad quid cõueniant non tamen conueniũt
quo ad iſtum caſum quia maior ratio prohibitio-
nis eſt remouere recuſationem iudicis ſuſpecti q̃ re
mouere appellationem qꝛ contra ſuſpectum de fa-
cili iura preſumũt.vt.d.l.apertiſſimi.nõ tamẽ ita ẽ
in iudice a cuius ſententia appellari non poteſt naʒ
recuſare iudicẽ inimicum eſt de ratione naturali.c.
ij.requiris. de appella.nam naturale eſt iudiciũ re
cuſare ſuſpecti.iij.q.v.c.quia ſuſpecti.non tamen ẽ
ſic in iudice a cuius ſentẽtia non appellatur ⁊ ideo
non bene arguit. Ioan.de imol.allegat etiam glo.i
d.l.apertiſſimi.⁊ dicit ꝙ non poterit recuſari ante
litis conteſta.nec poſt nec etiam erit alius ei aſſociã
dus qꝛ princeps videtur habuiſſe perſonam iudi-
cis delegati pro idonea.vt nota.in.l.i.ff.de off.pre
fec.pretor.reſeruatur tamen beneficium ſupplican
di ⁊ aliud non dicit. Sed Saly.in.d.l.fi.C.de ſen.
⁊ inter.om.iudi.dicit glo. ibi velle ꝙ de iure ciuili
poteſt cõmitti cauſa appellatione ⁊ recuſatione re-
mota ⁊ idem de iure canonico per.c.ſuper eo.c.de-
bitus.c.paſtoralis.de appel.⁊ reprehendit Bald.
ibi dicentem ꝙ facilius tollitur recuſatio q̃ appel-
latio ⁊ aſſignat rationem qꝛ recuſatio eſt minoris
preiudicij q̃ appellatio.ſʒ Saly.ibi dicit iſtõ aſſũ
ptum Bald.forẽ falſum quia recuſatio non poteſt
tolli niſi ab eo qui appellationẽ tollere poteſt vt ap
paret per ibi nota. Nec eſt modici preiudicij coraʒ
ſuſpecto iudice litigare.vt in.d.l.apertiſſimi. Nec
obſtat ẽm eum ſi opponatur ꝙ princeps non poſſit
tollere defenſionem.vt in cle.paſtoralis. de re iudi.
qꝛ iſtud procedit in defenſione inducta a iure natu
rali.ſecus ſi defenſio ſit introducta a iure poſitiuo
vt eſt appellatio ⁊ ſimiles. Et pro certo belliſſima
eſt hec reſpõſio Saly.ſed defecit in ſuo ſalutari qꝛ
habet caſum legis ⁊ non vidit.l.fi.in verſi.a iudi-
cio prohibitus.ff.de decre.ab ordi. fa. Et illum
tex.ad iſtum modum reſpondendi tradit Bald.in
l.vt vim.ff.de iuſtici.⁊ iur. ⁊ ſic poſſet dici Saly.
Oculos habent ⁊ non videbunt ſʒ nõ allegat Sa
ly.ꝙ recuſatio ſuſpecti iudicis ſit a iure poſitiuo in
troducta aliquam iuris cẽſurã. ſed ego allego tex.
in.d.l.apertiſſimi.in verſi.ſine ſuſpitione lites pro
cedere cordi nobis eſt. Et ibi etiam dicitur ꝙ debet
opponi ante litem conteſtatam vbi probatur forma
liter ꝙ recuſatio iudicis ſuſpecti quo ad eſſentiam
⁊ quo ad formam eſt a iure poſitiuo introducta er
go nõ eſt admiratione dignum ſi ab eodem iure tol
li poteſt.ſed do.Abb.in.d.c.inter.de excep.ẽfert ſe
alias multuʒ dubitaſſe de hac queſtiõe. Sed adeo
longiori ſtudio ⁊ maiori deliberatione dicit ſe con
cordaſſe glo.d.c.ad hec cuʒ dicto Inno.hic ꝑ hãc
diſtinctionem vʒ aut papa cõmittit cauſam iudici
ſuſpecto recuſatione remota ⁊ illius cauſe deciſio
pendet a poteſtate pape ⁊ iſto caſu non poſſit oppo
ni exceptio recuſationis ⁊ procedat dictum Inno.
hic per id quod habetur in.c.veniens.de iure iur.
poteſt poni exemplũ in cauſa beneficiali in qua pa
pa poteſt plenitudinem poteſtatis.vt in.c.innotuit.
de elec.c.propoſuit.de conceſ.preben.in.vj. Aut ſi
dependet a poteſtate pape.qꝛ agitur de ſtatu perſo

ne vel de rebus inter laicos tunc putat do. Abb.
ꝙ ſine cā rōnabili non poſſet cōmittere cām iudici
ſuſpecto parte cōtradicente. ⁊ mouet̃ qꝛ recuſatio
iudicis eſt de iure naturali allegat. d. c. qꝛ ſuſpecti
ij. q. v. ⁊. d. c. ſcđo requiris. de app. que ſine cā tol
li non pōt inſti. de iure naturali. §. ſed naturalia. ⁊
refert ſentire glo. in. d. c. ad hec. de reſcrip. In du-
bio tñ dicit ꝑ verbū forte preſumi ſemꝑ principem
moueri ex iuſta cā allegat Inno. i. c. q̃ in eccleſiarū.
de cōſti. ⁊ quod no. in. l. fi. C. ſi ꝯ ius. ⁊ ad hāc di-
ſtinctionē dicit reducendū eē. c. ex pte. de off. dele.
Ego reſtringo primū mēbꝝ ſue diſtinctiōis vt nō
habeat locū in beneficio iam queſito qꝛ poſtꝙ col
latus eſt non vr̃ ꝙ habeat plenitudinem poteſtatis
papa ad priuandū beneficiatū ſine cā rōnabili. ⁊ iō
Bal. in. c. i. de natura feu. arguit ꝯ Celeſtinū q de
mane vni cōferebat gratiā ⁊ de ſero auferebat. licꝫ
enī princeps ſit legibus ſolutus non tñ ē ſolutus a
dictamine rōnis. qꝛ ē aīal rōnale politicuꝫ vt dixit
Bal. in cōmento. l. ij. C. de ſeruitu. ⁊ aqua. ⁊ licet
princeps ſit dñs legum nō tñ eſt dñs moꝝ. ita dixit
Bal. in cōcluſionibus iuris canonici. ⁊ vide pul-
chra ⁊ copioſa ꝑ me dicta in repeti. c. ꝙ tranſlatio-
nem. de offi. leg. Mirꝝ ē ꝙ do. Abb. nullam fecerit
mentionē de gloſis iuris ciuilis. Sed Domi. d̃ ſcō
gemi. in. c. iudex. de off. deleg. li. vi. vſ. quero quid
ſi eſt datus iudex cū clauſula ꝙ non poſſit reuocari
refert Lappū Abbatē dicere ꝙ aut dat̃ cū clauſula
generali ꝙ ex aliqua cā recuſari nō poſſet. ⁊ tūc po
terit recuſari. Aut prohibet̃ expreſſa cā recuſatiōis
puta ꝙ ꝑꝑ talē cām recuſari non poſſit. ⁊ tunc pre-
textu iſtius cauſe recuſari nō poterit allegat Spec.
ſ ti. de recuſa. §. i. vſ. qđ ſi cā. ⁊ ita reſidet ibi Lap.
⁊ ꝑ hoc poſſet reduci ad cōcordiā glo. d. c. ad hec.
⁊ dictū Inno. hic. Sed do. Domi. ibi alr̃ diſtiguit
⁊ ſic aut remediū recuſationis remouet̃ ꝑ inferiorē
a principe. ⁊ tunc non poſſit quia inferior a prin-
cipe non poteſt tollere remediū appellandi. c. ſuper
qōnum. de offi. leg. ⁊ iſtud dicit tenere Spe. in dcō
vſ. quid ſi ſit cā. Aut princeps vult auferre reme-
dium recuſandi. ⁊ tunc aut aufert generalit̃ reme-
dium recuſandi. ⁊ tūc pōt qꝛ ītelligit̃ de iniuſta re
cuſatione ſicut dr̃ de clauſula appellatione remota
que non tollit legitimas appellationes allegat no.
in. c. vt debitus. de appel. ⁊ per Spec. in loco preal.
Ego adduco ſimile quod voluit Bar. in. l. omnes
populi. ad fi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ꝙ ſi ſtatutum excludit
interpretationē fieri ſuꝑ ſtatutis intelligitur de fri-
uola allegat. c. ex parte. de offi. deleg. ⁊ adduco qd̄
voluit idem Bar. in. l. i. §. i. ff. ꝙ vi aut clam. vbi di
xit ꝙ ſi ex diſpoſitione ſtatuti non pōt opponi exce
ptio cōtra publicum inſtrumentū intelligitur de fri
uola allega. dcm̄. c. ex pte. ⁊ adduco eundeꝫ Bar.
in. l. i. §. interdum. ff. a qui. appel. nō licet. vbi dicit
ꝙ ſi ſtatutum tollit appellationem intelligitur d̃ fri
uola per dictum. c. ex parte. Aut aufert remedium
recuſandi ſpecialiter. ⁊ tunc aut illa cauſa ſuſpitio
nis eſt dubia in iure an ſit legitima vel ne quo ad
recuſationem ⁊ papa preciſe prohibet illam oppo-
ni. ⁊ tunc credit ꝙ poſſit prohiberi. ita dicit debere
intelligi dictum Spec. ⁊ Lapi. in loco preallegato
quia ad papam ſpectat declarare dubia iuris. c. per
venerabilem. qui fil. ſint legi. c. raynucius. ⁊. c. ray
naldus. de teſta. c. ſuper litteris. de reſcript. c. litte

ras. de reſti. ſpo. ideo excludendo illam videtur de
clarare illam non fore legitimā. Aut cā eſt certa et
determinata a lege. ⁊ tunc credit ꝙ non poſſit illaꝫ
tollere. ⁊ ita dicit ſe intelligere glo. in. c. ſi autē pro
uocatum. in. § ſiquis in quacūqꝫ. ij. q. vi. ⁊ allegat
rōnem quia exceptio recuſationis tanꝙ concedēs
defenſionem eſt de iure naturali. ad hoc allegat. d.
c. quia ſuſpecti. ij. q. v. Mirum eſt ꝙ non allegaue
rit glo. in. c. ſepe. de verbo. ſig. ⁊ in. c. cum inter. de
excep. que dicunt ꝙ exceptio recuſatiōis eſt defen
ſio. ⁊ ſic concluditur ꝙ princeps non poteſt tollere
ſpecifice exceptionē recuſationis. ⁊ ſic ex ſuiſ dictis
elicitur cōcluſio ꝙ princeps pōt tollere exceptioneꝫ
recuſationis in genere non tamē poteſt tollere legi
timam cām recuſandi in ſpecie a iure approbatam
ſecus ſi eſſet dubia. ⁊ ita quieuit tantus doctor.
¶ Adduco etiam ad ꝑdicta quoddam conſiliū ele
gantis doctoris Lodo. roma. quod incipit Circa
primū conſultationis articulū in ſecūdo dubio illiꝰ
⁊ in ordine eſt. ccxvij. vbi in contingentia facti ꝯſu
luit. Statuto ſenenſi cauebat̃ ꝙ nō poſſet iudex ex
cā ſuſpitionis recuſari ipſe ponit pro abſoluto ⁊ ex
pedito ſine legibus ⁊ rōnibus ꝙ tale ſtatutū valet
⁊ tenet. ⁊ per conſequens nō poterit iudex recuſari.
Et ſi ꝑ partem recuſet̃. ⁊ nihilominus recuſatꝰ pro
cedit in cā valet iudicium. ⁊ retuli illud conſiliū in
cōmento. c. ſuſpitionis. ſ. de off. deleg. ⁊ facit quod
ipſe voluit in. l. quia poterat. ff. ad trebelli. Et pro
certo admirandū eſt cum ſuper hoc paſſu gloſe ⁊ il
luſtres doctores quos ſuperius retuli aduerſentur
ad inuicem circa hunc paſſum. Et etiam viget ſta
tutum in hac regia vrbe ꝙ ceteri iudices poteſta-
tis in certis cauſis poſſint recuſari vt ſuſpecti. ſed
regulariter non poſſint recuſari ſuſpecti. ⁊ ſic eſt ſi
mile ſtatuto ſenenſi. opere preciū erit videre ſi hu-
iuſmodi ſtatuta teneāt d̃ iure. Ego iſtū paſſuꝫ alr̃
examinaui in tractatu meo edito ſuꝑ ꝑſtantia dño
rum cardinalium ad fi. iam ſunt. xvi. āni videbitis
quales fuerint vires ingenij tunc nobis ab īmor-
tali deo collate. ⁊ argui ibi ꝙ nec imperator in tem
poralibus nec papa in ſpūalibus nec in temporali-
bus ſibi ſubiectis poſſunt tollere legitimā cām re
cuſandi iudicem ſuſpectum nec in genere nec in ſpē
⁊ ſic nec in tēporalibus nec in ſpūalibus. Et premi
ſi pro baſe ⁊ fundamento potiſſimo tex. in cle. paſto
ralis. in. §. eſt igit̃. in. vſ. hec quoqꝫ de iure timent̃
hec de more vitantur. hec refugit ratio. hec abhor
ret natura. de re iudi. Tūc formaliter arguebā hoc
modo. omnis diſpoſitio principis que eſt cōtra ius
cōtra morem cōtra rōnem ⁊ cōtra naturā eſt nulliꝰ
momenti. debet enī diſpoſitio principis eſſe ſancta
iuſtā ⁊ rōnabilis ⁊ cōformis nature. In hoc enī ſu
mus ſapientes vt aiebat Cicero in libro de amici
cia ꝙ naturā tanꝙ deū ducē ſequimur eiqꝫ paremꝰ
iiij. di. §. erit aūt lex. l. ꝙ nō rōne. ff. de legi. cle. cuꝫ
rōni naturali de elec. l. ſcire oportet. §. ſufficit. i. vſ.
naturali iuſticia. ff. de execu. tu. l. cū rō. ff. de bo. dā.
nā vt dicit philoſophoꝝ lōge princeps Ariſtoteles
in ſcđo phiſycoꝝ Ars imitat̃ naturā inquantū pōt
l. adoptio. ff. de adop. ⁊ apud Dantē ſcribit̃. Che
larti noſtra quella quanti pote ſegui. Et etiā diſpo
ſitio principis debet eſſe cōformis moribus vten-
tium. c. i. de treuga ⁊ pace. ⁊ ideo dicebat Bal. in
cōcluſionibus iuris canonici ꝙ princeps non ē dñs

moꝛū. Sed iſta cōmiſſio facta a pꝛincipe iudici le-
gitime ſuſpecto remota facultate recuſandi eſt con
tra ius. eſt cōtra moꝛes. eſt cōtra rōnem. eſt contra
naturā vt deciditur in. d. §. eſt igit̄. ⁊ ex quo dicit
ibi tex. ꝙ ē cōtra naturā poteſt intelligi ꝙ eſt ꝯtra
naturam naturantē vt eſt ſuppꝛemus ⁊ tremendus
deus. Siue ergo huiuſmōi cōmiſſio fiat a ſummo
pꝛincipe ſiue fiat a ſuppꝛemo paſtoꝛe eſt nullius vi
goꝛis aut efficacie tenebis menti hunc modū argu
mentandi q2 dictu ⁊ auditu eſt dignū. ¶ Secūdo
papa non pōt admittere ad accuſandū eos q ſuaꝫ
fidem pꝛeuaricant̄. ⁊ eſt rō q2 nō pꝛeſumunt̄ eſſe fi
deles erga homīes ex quo nō ſunt fideles erga deū
Iſtud decidit tex. foꝛmalis ⁊ iudicio meo vnicus
⁊ ſingularis in. c. alieni erroꝛis. in. vſi. non poſſumꝰ
nec debemus. cōiuncto. c. non poteſt. ij. q. vij. per
quē tex. al's in pꝛima electione quam feci Ferrarie
poſui in pꝛofundū oēm cōem opi. publice in plate
is ferrarienſibus ꝯ dentes magnoꝝ doctoꝝ ꝙ pa-
pa non pōt admittere ad accuſandū infidelem ac-
cuſatoꝛem ⁊ ſic inhabilē accuſatoꝛē q2 pſumptio ē
ꝙ infidebiliter accuſabit. Sed nō ne maioꝛ ⁊ foꝛ-
tioꝛ pſumptio eſt in iudice inimico ꝙ infideliter et
ira miniſtrante ⁊ cū paſſione animi contra iuſtitiā
iudicabit cōtra inimicū vt pꝛobat̄ in. c. q2 ſuſpecti
iij. q. v. ⁊ in. c. ſecūdo requiris. de appel. ergo mul-
to foꝛtius nec pōt nec debet cōmittere cām iudici
ſuſpecto remota cā recuſandi. tene menti q2 argu-
mentatio hec in cuū efficietur pꝛeſtantioꝛ. ¶ Ter-
tio Pelagius papa hereticoꝝ pugnatoꝛ facundiſ
ſimꝰ cuiꝰ vba refert Gratianus in. c. q2 ſuſpecti. iij.
q. v. in. vſi. inimicoꝝ iudicio nec humana nec eccle
ſiaſtica negocia ſunt cōmittenda. ⁊ ſic nec tempo-
ralia nec eccleſiaſtica ſunt cōmittenda iudici ini-
mico. Et inquantū ille tex. etiā dicit quod eſt na-
turale recuſare iudiciū inimicoꝝ. ſequit̄ ꝙ ꝯtra ius
naturale eſt cōmittere iudici inimico remota facul
tate recuſandi ſiue cōmittant̄ tēpoꝛalia ſiue eccle-
ſiaſtica. pꝛo certo deijcit̄ in pꝛofundū diſtinctio dñi
Abb. in. d. cū inter. in q̄tum voluit ꝙ papa pōt cō
mittere eccleſiaſtica iudici ſuſpecto cū facultate nō
recuſandi. ¶ Quarto vr̄ eſſe ꝯ ius diuinū cōmitte
re cām iudici inimico cū facultate nō recuſandi. et
adduco. l. eos. in pꝛin. C. de ap. in. vſi. nō occaſione
aliqua remittere negociū ad iudicē ſuuꝫ fas ſit vbi
pꝛobat̄ ꝙ nō eſt licitum cōmittere cām appellatio-
nis iudici a quo. ⁊ cū tex. ibi dicat non eſt fas. ſeqt̄
ꝙ nō ſolum eſt ꝯ ius humanū ſed etiā ꝯ ius diuinū
Iuxta illud quod dici ſolet ius lex humana fas lex
diuina vocat̄. ſed nulla poteſtas nec papalis nec
impialis pōt diſponere ꝯ legē diuinā vt in. c. dixit
dñs. c. iulianus. c cui reſiſtit. c. is qui peſt. xi. q. iij.
ergo nec papa nec impatoꝛ poſſunt tollere faculta
tē recuſandi iudicē inimicū. ¶ Quīto facit omnis
cōmiſſio que eſt aliena a dictis ſanctoꝝ patꝝ ē nul
la vt pꝛobat̄ i. c. cū eēs. de teſta. i. v. ⁊ ſcōꝝ patꝝ iſti
tutꝭ. ſꝫ huiuſmōi ꝯmiſſio ē aliena a dictis ſcōꝝ pa
trum vt pꝛobat̄ in. d. c. q2 ſuſpecti. iij. q. v. in. vſic.
ioānes os aureū cōcilij ꝯ ſe ꝯgregati renuit īrare
iudicium. ergo. ¶ Sexto illud quod nō eſt decens
reputat̄ impoſſibile. l. nepos pꝛoculo. ff. de vb. ſig.
l. filius. ff. de cōdi. inſti. c. faciat homo. xxij. q. i. et
quod voluit do. Cardi. in. c. licet. de elec. ⁊ in. c. p-
pēdimꝰ. de ſen. ex. ⁊ faciāt iura que ſupiꝰ adduxi. ſꝫ

nō decet pꝛincipē cōmitere cām ltīme ſupecto ſub
lato iure recuſandi vt dixit Hoſtiē. in. d. cū inter.
de excep. ergo. ¶ Septimo nō ſolū abſtinēdū ē ab
eo quod eſt malū ſed ab omni eo qđ hꝫ ſpēm mali
vt dixit Paulus ponit̄ in. c. cū ab oi. de vita ⁊ ho.
cleri. ſꝫ cōmittere cām iudici legitime ſuſpecto ſub
lato iure recuſandi eſt malū ⁊ hēt ſpēm mali. ergo
pꝛinceps abſtinere debet. aſſumptū pꝛobo p tex. in
c. in grauibus. iij. q. vij. in vſic. irati animus pꝛocul
dubio ad deterioꝛa pꝛouocat̄. ergo ſequit̄ ꝙ nullo
mō poterit fieri taliſ cōmiſſio. ¶ Octauo facit vbi
cunqꝫ quis ex diſpōne naturali non pōt eſſe iudex
non poterit pꝛinceps illū habilitare ad iudicandū
iij. q. vij. §. tria. l. cū pꝛetoꝛ. ff. de iudi. notat̄ i. c. ſci
ſcitatus eſt. ē. de reſcrip. vide pulchꝛa verba q̄ ibi
rettuli. ⁊ iō dicimus ꝙ repꝛobata fuit conſuetudo
tāꝙ coꝛꝛuptela ꝙ ad dictum ſapientū ⁊ inſipientū
ferat̄ ſnīa. c. qđ noſtrā. de conſue. ſed natura abhoꝛ
ret vt inimicus conſtituat̄ iudex ꝯ inimicū vt pꝛo-
batur in dcā cle. paſtoꝛalis. de re iudi. ⁊ in. c. q2 ſu-
ſpecti. iij. q. v. vſi. naturale eſt ſuſpectoꝝ iudicū in-
ſidias declinare ⁊ inimicoꝝ iudiciū velle refugere
ergo ſequit̄ ꝙ nec papa nec pꝛinceps poterit facere
iudicē eū quē natura abhoꝛret. ¶ Nono facit ſi de
quo magis vr̄ ineſſe ⁊ nō ineſt. ergo ⁊ de quo minꝰ
⁊ foꝛtius. c. nō extimemus. xiij. q. ij. auten. multo
magis. C. de ſa. ſan. ec. c. cū in cūctis. i pꝛin. d elec.
⁊ ibi in glo. ſunt pulchꝛe cōcoꝛdantie. ſed magiſ vr̄
ineſſe ꝙ ſtatutnm poſſit habilitare ſuſpectū vel ini
micū ad accuſandū ſed non pōt. ergo multo foꝛtiꝰ
non poterit habilitare inimicū ad iudicandū ſubla
to iure recuſandi. aſſumptū pꝛobo p. c. ꝯſtituimus.
iij. q. viij. vſi. ſuſpectos ⁊ inimicos ad accuſationē
vel teſtimoniū nullatenus admittendos. Et ſi di-
cat̄ mihi. doce ꝙ ille tex. pꝛohibeat ne ſtatuat̄ ꝯriū
ego pꝛobo ſubtiliter hoc mō p quandā elegantem
doctrinā quā tradidit Ang. i. l. teſtamēti factio. ff.
de teſta. vbi inquantū Bar. voluit valere ſtatutū
populi ꝙ pupillus doli capax poſſet facere teſtamē
tum. Ang. dānauit illā doctrinā ⁊ adduxit. l. fi. C.
de teſta. mili. in q̄tum ibi tex. vtit̄ illis verbis nul-
lo mō cōcedimus q2 p illa verba vr̄ interdicere im
peratoꝛ poteſtatē populis ne poſſint ſtatuere ꝯrium
⁊ illā doctrinā ſequit̄ do. meus Io. de imo. in. d. l.
teſti factio. ⁊ dicit ſe allegat̄ ſing. glo. de hoc i cle.
hi qui. de eta. ⁊ quali. que voluit ꝙ p illud verbuꝫ
nullatenus expſſum in lege tollit̄ inferioꝛibus pote
ſtas ſtatuendi aut diſpenſandi ꝯrium. Cuꝫ ergo in
d. c. cōſtituimꝰ apponat̄ illud verbū nullatenus ſe
quit̄ ꝙ vr̄ interdicta poteſtas inferioꝛibus ſtatuen
di aut diſpenſandi ꝯriū tene mēti q2 ē inductio no
uiſſima ad illū tex. ¶ Decimo faciat glo. que repu
tat̄ ſing. in. l. fi. C. de ſen. ⁊ interlo. o. iu. que voluit
ꝙ inferioꝛ a pꝛincipe nō poterit cōmittere cām ap-
pellatiōe remota a ſnīa diffinitiua q2 ſequet̄ exil-
la ꝙ multo minus poterit inferioꝛ a pꝛincipe cōmit
tere cām legitime ſuſpecto recuſatione remota. et
iſta fuerunt motiua facta p me in pꝛefato tractatu
cardinaliū. ¶ Sed hac nocte lꝫ bꝛeuioꝛi dicebā vn
decimo facere. c. accedens. el. ij. vt lite nō cōteſ. vbi
dicit̄ ꝙ quis non debet ſe ꝯfidere de inimico etiaꝫ
cū lrīs ſalui cōductus quod eſt bene ponderanduꝫ
pp multos ſupꝛemos armoꝝ duces qui ſub ꝯfidē
tia ſaluicōductus tetra ⁊ tartaria moꝛte perierūt.

Modo ſi quis nō dꝫ litigare corā inimico ſequitur ꝙ princeps non pōt alligare ſubditū ad indebituꝫ lꝫ eni princeps oīa poſſit vt in.c.cuncta ꝑ mundū. ix. q.iij.non tñ pōt peccatum.⁊ ſic nō pōt inducere ſubditos ad peccandū.iō dicebat propheta Oīa ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹.ſed peccatuꝫ eſt nihil iuxta illud ſine ipſo factum eſt nihil.ergo papa non pōt ī ducere ſubditos ad peccandū.Quinimo vř dicen dū ꝙ peccat ille qui ſe cōfidit de capitali inimico. vř.n.ſe pare ad morteꝫ violētā. nemo.n.eſt dñs mē broꝝ ſuoꝝ.l.liber homo.ff.ad.l.acq.¶Xij.addu co.c.ſcōo requiris.de ap.in fi.vbi dř ꝙ iudices nō debent eſſe inimici.⁊ idem voluit tex.in.d.c.q2 ſu ſpecti.⁊ ſic probať ꝙ poſito non tñ conceſſo ꝙ prin ceps poſſit cōmittere cām iudici inimico .tñ ille ini micus non dꝫ illam acceptare. ſepenumero accidit mihi conſulenti q2 ꝯ inimicū non ſoleo conſulere. ¶Xiij.adduco.c.iudex.de offi.dele.li.vi.vbi dř ꝙ iudex delegatus a papa pōt recuſari vt ſuſpectus ſi cā recuſationis eſt legitima.ſicut ergo pōt recuſa ri ſimpľr datus a papa ita poterit recuſari dat⁹ cū clauſula non obſtante recuſatione.q2 illa expreſſio intelligiť de recuſatione friuola vt ī.c.ex ꝑte.de of fi.dele.⁊ voluit Bart.in locis allegatis ſuperius. ¶Xiiij.facit princeps non pōt mādare illud quod notorie ſapit peccatum.vñ dicebat Bal.in.l.i.ff. de conſti.prin.⁊ in.l.fi.C.ſi ꝯ ius vel vti.pub.ꝙ pri ceps non pōt mandare vt mulier bannita poſſit im pune adulterari.iō dicimus ꝙ ſnīa iudicis lata cō tra ius litigatoris continens notoriā iniquitatem eſt nulla ipſo iure.c.inter ceteras.de re iudi.l.ſi ꝓs. ff.de inoffi.teſta.ſed huiuſmodi cōmiſſio eſt pecca ti nutritiua.inducit.n.inimicū ad peccandū vt pro batur in.d.c.in grauibus. vñ dicebat tex. multum elegans in.d.c.q2 ſuſpecti.ꝙ non pōt dari inimico gratius ꝙ̄ dare poteſtatē impetēdi inimicū ſi for te eū ledere voluerit ⁊ ꝑ conſequens probať ibi ꝙ talis cōmiſſio eſt peccati nutritiua . ⁊ papa oīa pōt preter peccatū.c.ſi papa.xl.di.¶Xv.facit.c.i.ď cā poſſ.⁊ propri.vbi dř ꝯ inauditā ꝑtem aliquid diffi nire non poſſumus nec debemus.iō eſt q2 nō audiť reus in ſua defenſione ſed eadem rō ⁊ maior eſt qñ quis cōpellitur litigare corā inimico ⁊ illū non pōt recuſare .¶Xvj.talis cōmiſſio eſt res peſſimi exē pli vt inimicus ſit iudex irrecuſabilis. ſed illud qď eſt cā mali exempli eſt puniendū vt in.l.ſi quis ali quid.§.qui abortionis.in.vſic.res peſſimi exempli eſt.ff.de penis.⁊ ibi in glo.ſunt concordantie . Et ex iſtis eliciť cōcluſio ꝙ nec papa in eccleſiaſticis et temporalibus ſibi ſubiectis nec etiam imperator in tēporalibus poſſunt cōmittere cām iudici inimi co remoto iure recuſandi quod eſt ꝯ Inno. Hoſti. ⁊ ſequaces ¶Poſſet nihilominus pro concordia dici ꝙ multiplex eſt legitima cā ſuſpitionis.Una ē propť inimiciciā ⁊ de hac loquiť.c.accedens.el.ij. vt lit.non cōte.⁊.c.ſcōo requiris.de ap.⁊.c.q2 ſu ſpecti.iij.q.v.⁊ eſt alia cā ſuſpitiōis legitima puta q2 quis eſt cōcanonicus ꝑtis litigantis vel eſt com menſalis vel eſt cōiunctus vel affinis.c.cū.r. cano nicus.c.īſinuāte.de of.dele.c.poſtremo.⁊.c.ad hec de ap.cū ſi.⁊ adduco glo.magiſtrā.i.c.ſi ꝯ vnū de offi.dele.li.vi.Primo caſu qñ reſultat ex inimici cia graui ⁊ capitali non poſſit papa aut īpator cō mittere cām tali inimico remota facultate recuſan

di ꝑ iura ⁊ rōnes quas ſuꝑius adduxi.⁊ iſto modo procedat glo.ſing.i.d.c.ad hec.de reſcrip. Abhor ret.n.natura vt qs inuituſ dcat ꝯdēnari a capitali inimico nec iudex iſto caſu dꝫ iudicare nec reus iſto caſu dꝫ cōꝑere vt.d.c.accedens.⁊.d.c. ſecūdo req ris.Et ſm hoc male dixerit Inno.⁊ oīs ſeqla ſua Et ex hoc dico vnū quod tibi videbiť nouū ꝙ lꝫ cōpellatur quiſ acceptare munus iudicandi vt in.l. munerū.§.iudicandi munus.ff.de mune.⁊ hono. ni hilominus non compelleť acceptare munus iudicā di ſuū inimicū ꝑ.d.c.q2 ſuſpecti.⁊.d.c.ſcōo reqris ¶Et plus auſus ſuꝫ dicere ꝙ lꝫ Bal.in.l.aptiſſi mi.C.de iudi.referat doc.noſtros dicere in.c.pro poſuit.de ap.⁊ voluit Lap.⁊ alij in.c.iudex. de of. dele.li.vi.⁊ quod ſcribiť ꝑ modernos in.l.i.C. ne qs in ſua cā.ꝙ vbicūqꝫ delictū eſt notoriū ⁊ pena pro illo delicto eſt expreſſa in iure ita ꝙ non venit ī ponenda iudicis arbitrio ꝙ inimicus poterit eē iu dex.quod dictū magnifaciunt oēs q2 pro certo nō eſt verū ⁊ confundiť ꝑ tex.in.d.c.q2 ſuſpecti.in fi nalibus verbis in vſi.⁊ ſi manifeſta ſint crimina alſ cuius nō tñ accuſatione inimici ꝯdēnandus eſt. nō ne multo fortius nō dꝫ ꝯdēnari ab inimico poſito ꝙ crimen eſſet manifeſtū ⁊ notoriū certe ſic . ⁊ ꝑ cō ſequens cōe dictū doctoꝝ laborat morbo.¶Scōo caſu cū iudicis ſuſpitio cauſatur ex alijs cauſis vt dictū ē procedat glo.i.d.l.aptiſſimi.⁊ in.d.l.cos.⁊ dictum Inno.⁊ alioꝝ.⁊ iſto mō reducti ſunt ad cō cordiā tot illuſtres legū vertices. tene menti q2 no ua ſunt ⁊ deo ſpuꝑmo reuelāti ſit gloria ⁊ imꝑium ¶Reſtat tñ rñdere motiuis doctoꝝ adductꝫ ſuꝑi⁹ in ꝯrium.Non ob.glo.in.d.l.aptiſſimi.q2 lex quā pro ſe allegat nō probat dictū eius.nā.l.i.§.inſ duꝫ ff. a qui.ap.nō lꝫ.dicit ꝙ licitū eſt principi cōmitte re cām appellatione remota. vñ nō ſequiť ergo lici tum erit cōmittere cām recuſatione remota. maxīe ſi recuſatio reſultat ꝑ inimiciciā.appellatio.n.ten dit ad preiudiciū ipſi⁹ principis.tollitur.n.ius ipſi us ſuꝑioris.c.venientes.de iureiur.ſed recuſatio le gitima iudicis ſuſpecti eſt preiudiciū ipſiuſ ꝑtis iō non eſt mirū ſi primo caſu tolli pōt ſed ſcōo caſu tol li non poſſet.Nec obſtat cū dicebať ꝙ appellatio ⁊ recuſatio ꝑibus incedunt gradib⁹ vt in rubrica de ap.⁊ voluit Lap.allegōne.i. q2 rñdeo ꝙ regľr non eqꝑanť.nā appellatio cōcernit ius ſuꝑioris ſꝫ re cuſatio cōcernit ius ꝑtis.⁊ vbicūqꝫ duo regľr non equiꝑanť ius exorbitans loquens in vno nō hꝫ lo cū in alio ſecus ſi regľr equiꝑantur facit glo.in.c.ſi poſtꝙ̄.§.fi.de elec.li.vi.⁊ qď hť in.c.in penis.de re gu.in.eo.li.⁊ ī.c.ꝯſtitutionē.de regula. ⁊ iō ſufficit dari inſtantiā.i.q.i.c.ſicut vrgeri.nā recuſatio ini mici iudicis eſt de rōe naturali vt.d.c. ſcōo requi ris.⁊ etiā eſt de iure naturali.d.c.q2 ſuſpecti.⁊ etiā eius remotio eſt peccati nutritiua vt dixi. ſed ap pellatio ē defenſio ciuilis vt voluit Saly.i.l.fi.C. de ſen.⁊ interlo om.iu.⁊ Bal.in.l.vt vim. ff. ď iu ſti.⁊ iur.ergo nō eſt mirū ſi ꝑ principis diſpōnem tol lať appellō ſed non recuſatio iudicis inimici. Nec obſtat qď opponebať ꝙ princeps vř approbaſſe ꝑ ſonā ſuā.⁊ ꝑ ꝯſequens ꝙ princeps approbat īferi or nō improbabit.l.i.ff.de of.pref.pto.vt ſuꝑius dicebat Jo.de imo.q2.d.l.i.loquiť in ꝑfecto preto rio in quo eſt exploꝛata fides ſingularis īduſtria ⁊ ſumma ſapia in cuius locū ſucceſſerūt reges ⁊ tali

ꝑfecto pretorio equipanť legati de latere ⁊ cardi-
nales in quibus cardinalibus eligēdis requiritur
explorata fides ſingularis īduſtria ⁊ ſumma ſapīa
nec eſt verū ꝙ princeps poſſit ꝑſonā inimici iudicis
approbare q᷑ eſt ꝯ rōnē naturalē ⁊ ꝯ ius naturale. ⁊
nihil pōt eſſe gratius inimico ꝙ̄ impetere ⁊ offen-
dere inimicū. iij. q. v. c. q᷑ ſuſpecti. ⁊ iō princeps nō
poterit diſponere ꝯ rōnem naturalē nec ꝯ ius natu
rale nec īmutare libertatē animi. ē enī aīus noſter
liber. l. cū proponas. C. de here. inſti. Nec ob. cum
allegat. c. ex pte. de of. dele. el. ij. vbi papa pōt tolle
re exceptiones rōnabiles. q᷑ iſtud procedere pōt ex
cā iuſta. Itē ille tex. ītelligiť de exceptionib⁹ friuo
lis vt voluit Bar. ī locis allegatis ſupꝰ. Itē ille
tex. ītelligiť de exceptionib⁹ rōnalibus a iure poſi
tiuo ītroductis ſed nō de ītroductis a iure natura
li vt ē exceptio recuſandi inimicū in iudicē. ergo vť
reſponde ꝙ lʒ poſſit pꝛīceps tollere exceptiones rō-
nabiles non tñ illas ꝑ quas innocens puniať. l. ab
ſentē. ff. de pe. ſed inimicus facile ledit inimicū lʒ
innocenter vt probať ī. d. c. in grauib⁹. ⁊ in. d. c. q᷑
ſuſpecti. Uel rñde ꝙ lʒ pꝛīceps poſſit remouere ex
ceptiones rōnabiles non tñ pōt tollere illas in qui
bus de iure eſt expſſum ꝯriuʒ ſed de hac exceptiōe
vť expſſum ꝯrium vt in. d. c. ſcđo requiris. ⁊ d. c. q᷑
ſuſpecti. ⁊ in alijs iuribus allegatis ſupius. ergo.
Nec obſtat cū allegat ꝙ exceptio recuſationis ē in
troducta a iure poſitiuo. q᷑ rñdeo diſtinguendo in
materia recuſationis q᷑ qñdaʒ recuſatio reſultat
ex inimicicia. ⁊ iſtam dico ortā a iure naturali vt in
d. c. accedens. ⁊ d. c. q᷑ ſuſpecti. ⁊ d. c. ſcđo reqris.
⁊ huiuſmodi exceptionē nō poterit remouere. q᷑ in
ducta eſt a maiori tribunali. ⁊ lʒ princeps ſit ſolut⁹
legib⁹ vt. l. pꝛīceps. ff. de legi. nō tñ eſt ſolutus a di
ctamine rōnis. eſt. n. aīal rōnale politicum vt dixit
Bal. in cōmento. l. ij. C. de ſerui. ⁊ aqua. ⁊ iō dice
bat idem Bal. in. c. filij. alꝫ in. c. facta. in ti. ſi de
feu. fue. cōtro. in vſib⁹ feu. ꝙ ſi impator facit ꝯtra
honeſtatē non vť hēre deū ꝑ oculis ⁊ ſatis īprudēť
dicit nec cōgruit tanto viro nec maieſtati impij. di
cit. n. eſſe quoddā pecus. Sʒ ſi loqmur quo ad ali
as exceptiones recuſatiōis puta pp ꝯſanguinitatē
⁊ ſilēs vt in. c. poſtremo. de ap. ⁊. c. inſinuāte. de of.
dele. q̄ introducte ſunt a iure poſitiuo quo ad eſſen
tiā ⁊ quo ad modū ⁊ formā vt. d. l. aptiſſimi. ⁊ iſte
tolli pñt nedū a principe ſed etiā nec a ſtatuto ppľi
Nec ob. cū dť ꝙ quicqd princeps facit ꝑſumiť fa-
cere vt deus in auten. de here. ⁊ fal. ī prin. ⁊ voluit
Bal. in. c. i. de forma fide. alꝫ. de no. for. fide. ī vſi-
bus feu. q᷑ illud procedit in dubio ſed expſſum fa
cit ſilere tacitū. l. fi. C. đ pac. ꝯ. ⁊ fortior ꝑſumptio
tollit minus fortē. l. diuus. ff. de ī inte. reſti. mi. nec
ob. cū allegat dcm̄ Inno. ī. c. q̄ in eccleſiaꝝ. de ꝯſti.
ꝙ ſemꝑ ꝑſumiť principē moueri ex iuſta cā q᷑ ſal-
ua doctrina Inno. īmo op⁹ ē ꝙ exꝑmať iſte ē tex.
quē ad hoc reputo ſing. in. c. ꝑ venerabilē. in ꝟſi. di
uerſꝫ cāis ſuſpect. ꝟ. qui fi. ſint legi. lʒ aliter ibi di-
cat Io. an. Itē poſſet reſtringi dcm̄ Inno. niſi prin
ceps diſponeret ꝯ legē naturalē vt in caſu nr̄o. vel
poſſet rñderi qñ illa ſua diſpō eēt ꝯ ius ⁊ bonos mo
res ⁊ rōnē ⁊ naturalē vt probť ī. d. cle. paſtoralis. đ
re iudi. vel poſſet dici illud dcm̄ Inno. fore verū qñ
pꝛīceps cōdit legē generalē vel reſcribit motu pro
prio. tūc. n. ꝑſumiť ꝙ iuſta cā motus fecerit ſecus ſi

ad ſupplicationē alterius. ita pulchre ſcripſit Cy. ī
l. reſcripta. C. de ꝑci. impa. of. rettulit. d. Anto. ī. d.
c. q̄ in eccleſiaꝝ. poſſet etiā rñderi ad illud dcm̄ In
no. vt procedat niſi diſpō principis ſapet notoriam
iniuſtitiā ⁊ iniqtatē. vñ dicimus ꝙ ſnīa lata ꝯ ius
litigatoris valet ⁊ tʒ. q᷑ ꝑſūptio ē pro miſtro legiſ
⁊ ꝙ iuſte iudicauerit. c. cū inť vos. de re iudi. c. in ꝑ
ſentia. de renūc. ⁊ nihilomin⁹ qñ eſt notorie iniqua
eſt ipſo iure nulla vt in. c. inter ceťas. de re iudi. ⁊ ē
rō q᷑ ceſſat illa ꝑſumpta iuſticia ⁊ ſtam⁹ certo. l. cō-
tinu⁹. §. cum ita. ff. de ꝟbo. ob. l. ſi certis ānis. C. de
pac. iuxta illud dñicū a fructibus eoꝝ cognoſcetis
eos. lʒ ergo ſit iuſta ꝑſumptio pro facto pꝛīcipis tñ
ſtabimus certo ⁊ ceſſabit ꝑſumptio faciat ſilē. xi. q
iij. c. ſnīa. dť ꝙ ſnīa paſtoris iuſta vel iniuſta timen
da ē. ⁊ eſt rō ꝙ ꝑſumiť pro iuſticia eius ſed pone ꝙ
ſnīa paſtoris ē notorie iniuſta erit ne timēda vt di
cit ille tex. vť ꝙ non per predcā. ⁊ ad hoc adduco
do. Abb. in. c. ab excōicato. de reſcrip. tenentē taleʒ
ſnīam fore nullā ar. c. romana. §. in vniuerſitatē. de
ſen. excō. li. vi. q᷑ ceſſat preſumptio iuſtitie lʒ aliter
dixerit Archi. in. c. venerabilib⁹. de ſen. excō. eo. li.
⁊ ꝑ ꝯſequēs cōmiſſio principis notorie iniqua ex-
cludit ꝑſumptionē iuſte cauſe. Et inq̄ntū dixi de iu
dice inimico ſcias ꝙ inimic⁹ iudex dť ille q iniuriā
conať facere ⁊ libenť faceret ſi poſſet ita dixit glo.
ꝑegrina in. l. athletas. §. dat remiſſionē. ff. de exc.
tu. de qua fecit feſtū bal. ī fi. verbis in. l. i. C. ſi qua
cunqʒ predi. poteſt. ⁊ tene mēti ꝑdcā. ¶ Secundo
ſoluit Inno. dādo aliū ītellcm̄ ꝙ ad hūc cui ſcribiť
ꝑtīebat ordīarie cognoſcere đ hac cā tāꝙ̄ ad dñʒ
ordinariū a quo tēbať vel ī defcm̄ metu dñi vel q᷑
erat appellatū a papa ad eū ⁊ nō ad ordīariū cogni
tio ꝑtinebat. de quo ī. c. ceteꝝ. ꝟ. ti. i. ⁊ ſic hēs aliaʒ
lec. ꝙ iſte erat delegat⁹ ſʒ poti⁹ exaīabať iuriſdictō
ſua cū eēt dñs mediat⁹. tñ q᷑ ab eccleſia iſtius cui
ſcribiť feudū fuerat ꝯceſſum iſti dño de cāpis ⁊ iſti
ꝯceſſerat alꝫ iſte ītellcūs ē no. ⁊ ver⁹ ī ſe ſed non vť
multū ꝯgruere lr̄e vt pʒ ex his q̄ dcā fuerūt in. c. ce
teꝝ. ꝟ. ti. i. nā ſi iſti milites dicerenť milites iſti⁹ ec
cleſie reſpcū feudi dūtaxat forti⁹ iſte dñs de campis
diceret hō eccleſie cū ipſe eēt īmediate vaſall⁹ eccle
ſie nec de iſto aliqua mētio fit ī lr̄a ꝙ eēt vaſall⁹ ec
cleſie. Itē iſtud appellať feudū ſeculare ⁊ tñ nō pro
ceſſerat originalr̄ ab eccleſia q᷑ vt ſupꝰ fuit dcm̄ lʒ
poſſit appellari ſeculare ꝯſiderādo ſecūdā īfeudati
oneʒ. tñ veri⁹ vť ꝙ dēat appellari feudū eccleſiaſti
cū q᷑ poti⁹ dʒ attēdi natura originaria ⁊ primaria
ꝙ̄ accidēs ſupueniēs q᷑ naturalis cā vincit accidē
talē. l. q hēt. §. i. ff. de tute. c. reqſiſti. de teſta. Itē ſi
feudū ꝯcediť epo a ſeculari ꝑſona nō deſinit eē ſe-
culare. c. romana. §. dʒ. de ap. li. vi. ī gl. eo mō dʒ di
ci eꝯ qñ feudū prio proceſſit ab eccleſia ⁊ poſtea trā
ſiuit ad aliū. Itē pōt ītio intelligi ſm aliā lraʒ q̄ ī
qbuſdā libris hť ſm quā dť eccleſie tue. i. eccleſie
trecēſi. ⁊ erit ſenſus ꝙ iſti erāt milites eccleſie trecē
ſi alia occaſione ꝙ̄ reſpcū feudi. ⁊ ꝙ iſte cui ſcribiť
eſt merus delegat⁹ nec erat dñs iſtoꝝ militū. ⁊ ſic
ceſſat oīs ſuſpitio ⁊ obiectō ſupꝰ facta. ⁊ iſta lec. ē
verior ſm Hoſti. quelibet tñ iſtaꝝ lecturaꝝ ē ꝟa ī
ſe. ¶ Ultio glo. fi. colligit ex tex. ꝙ pp negligentiā
iudicis ſecularis iuriſdictio q̄ pri⁹ erat iefficax mō
efficiť efficax cōcordat. ꝟ. eo. c. ex tenore. hoc dictū
glo. procedit ſm intellectū q hʒ ꝙ iſte cui nūc ſcri